FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 235 • CENA 7 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGE

METAK U PODNE

YU ISSN 0353-0000
9 770353 000019

★ DOK HOLIDEJ ★

235

ŠED DENVER

METAK U PODNE

NIŠRO FORUM-OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ
Broj 235

Glavni i odgovorni urednik
Slavko DRAGINĆIĆ

Urednik
Zorka ĆIRIĆ

Naslov originala
Shad Denver
THE 11TH COMMANDER

Recenzija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Prevod i adaptacija
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Lektor
Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik
Đorđe JOVANOVIĆ

Ilustracija na naslovnoj strani
Branislav PERKOVIĆ
Branislav KERAC

Naslovna strana
Ferenc BARAT

Korektori
Julijana BUZOGANJ-KARDOŠ
Marta KLADENOVIĆ

Štampa: 23. II 1990.
Tržište: 7. III 1990.

Izdaje i štampa NIŠRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ, Urednik: Zorka ĆIRIĆ
Naslov originala: Shad Denver — THE 11th COMMANDER
Copyright: UNIVERSUM PRESS
Sva prava se zadržavaju, uključujući prava na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično, ili na bilo koji drugi način.
Godišnja pretplata za inostranstvo u stranoj valuti: Austrija 83 ATS, Australija 9,5 AUD, Francuska 40 FRF, Švedska 42 SEK, SR Nemačka 13 DEM, Švajcarska 9,5 CHF, SAD 7 USD. Uplate slati na devizni račun: Vojvođanska banka, Osnovna banka Novi Sad 65700-620-219-1089 „Forum" Novi Sad sa obaveznom naznakom: Pretplata za „DOK HOLIDEJ".
Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, br. 413-297/73 od 10. maja 1973. godine.

Beri Koup je odgurnuo tanjir, i smrknuto pogledao kroz prozor, a posle nekoliko trenutaka ustao i zlovoljnim pokretom odgurnuo stolicu iza sebe. Buka je privukla njegovu ženu Elizabetu do zavesom zakrilje-nog otvora na zidu koji je vodio u malu, od štednjaka zagrejanu kuhi-nju. Pogledom umornih očiju upu-tila mu je nemo pitanje dok je po-kretom ruke uklanjala sa lica i vra-ta od znoja ovlaženu kosu.

— Šta sada nije u redu? — zapi-tala je mirno.

— Ništa nije u redu — odvratio je Koup. Pokazao je pokretom ru-ke na nedirnuto jelo u tanjiru. — Zar nisi mogla da serviraš još nešto uz ovaj bućkuriš?

Elizabet je pogledala ka stolu i mlitavo slegnula ramenima.

— Opet isto, je li? — zapitala je kratko.

Koupovo lice se zgrčilo, a ruke su mu se stisnule u pesnice. On je bio krupan čovek, pravilnih srazmera tela i udova, lepog lica na kome se nije primećivao uticaj života na otvorenom prostoru i tamne, guste, kovrdžave kose koja ga je činila mlađim od trideset godina, koliko je stvarno imao. Tri godine ranije Eli-zabet ga je smatrala za interesant-nog čoveka pomalo avanturističkog duha, čoveka uglađenog ponašanja, čiji se bezbrižan odnos prema ži-votu sukobljavao sa njegovom želj-om i potrebom da se smiri i negde pus-ti koren.

— Da, opet to i nemoj mi više govoriti tim glasom kao da si sreć-na i zadovoljna. Znam dobro šta misliš.

— Znaš li zaista, Beri? — zapi-tala je Elizabet ostajući u dovratku zabavljena njegovom razdraženošću i ravnodušna prema njegovoj rastu-ćoj natmurenosti i zlovolji.

Koup joj se približio i upravio ka njoj dugačak, negovan kažiprst.

— Čovek ne mora da ima neku veliku školu da bi te pročitao, Eli-zabet. Trudiš se svim silama da stvari što više pogoršaš, to mi je jasno.

— Naprotiv, svim silama se tru-dim da život učinim koliko toliko podnošljivim — ispravila ga je Eli-zabet.

— Podnošljivim?! — povikao je Koup. Pokretom ruke obuhvatio je odaju i krto se nasmejao. — Ovo je tebi podnošljivo? Tebi je podnošlji-va ova smrdljiva rupa i ono oko nje? Mora biti da si poludela.

Elizabet se osvrnula po prostoriji. Dnevna soba je izgledala takva kak-va je, ali u svakom slučaju ona se svim silama trudila da od te kolibe stvori za njih dom pristojan za ži-vot.

— To je najviše što mogu da uči-nim sa onim čime raspolažem, Beri — nastojala je da se odbrani Eliza-bet, ali bez trunke oduševljenja. Naslonila je krhko, nežno telo na dovratak. Nije više imala snage. Jednostavno, više joj se nije ticalo šta će Beri misliti, reći ili učiniti. Bilo joj je dosta svega.

U početku se trudila da nađe op-ravdanje za svog supruga, ali sada više nije imala volje za to. Nastala su teška vremena za njih i da bi smogla snage da nešto pokuša tre-balo joj je ohrabrenje. Sve što je znala, sve što je umela, učinila je za njega. Hrabrila ga je u svemu, da-

vala mu podstreka da nešto preduzme, a sada su ohrabrenje i podstrek bili njoj preko potrebni. Dugo je zatvarala oči pred njegovim nedostacima i dugo je izbegavala sebi da prizna svu težinu njegovih promašaja. Ali posle tri godine braka koji je u sebi sadržao samo mesec dana nepomućene sreće, više nije marila šta će njen muž učiniti.

Kada se stuštio u svoju sobu, u kojoj je spavao sam već dve godine, ona se vratila poslovima u kuhinji. Nije se iznenadila kada ga je kasnije zatekla u dnevnoj sobi obučenog za odlazak u grad. Još uvek je lepo izgledao i njegove ljutite, tamne oči još su sijale iskričavim sjajem. Ali, sada je mogla pogledom da prodre ispod skrame na površini... i da vidi slabost i nadmenost nedorasle osobe, dečaka koji nikada neće odrasti u pravog, zrelog čoveka.

— Idem u grad. Ne mogu više da izdržim na ovom mestu.

— Radi kako hoćeš — rekla je na to Elizabet. Bila je mirnija i srećnija kada je sama i zato je želela da ga se što pre otarasi... njega i njegovih laži i izgovora koje više nije mogla da sluša.

Najteže joj je bilo kada je morala da gleda njegove besplodne pokušaje da nešto uradi. Farma im je bila zapuštena i ona tu nije mogla ništa da učini. Gajila je povrće koje im je trebalo za kuću, a višak je zamenjivala sa susedima za meso. Vremenom je postala vrlo vešta da ni iz čega napravi nešto dobro i ukusno.

— Kao i uvek — izustio je Koup ljutito. Uputio se ka vratima krupnim koracima grabeći u slobodu.

— Kada se vratiš zid staje će još uvek ležati na zemlji, Beri, a krov će još uvek zahtevati popravku i bojenje. Ograda će, takođe, i dalje biti na zemlji a žica pokidana i zarđala. Ali ne verujem da će te to mnogo mučiti dok budeš ispijao viski Etel Mejer, sigurno ne.

Koup je zastao sa rukom na kvaki. Udar vetra zatresao je vrata u njegovoj ruci. Lagano, vrlo lagano, on se okrenuo. Elizabet je mirno izdržala njegov mrgodan pogled. Jedva primetan osmeh dotakao joj je usne.

— Ili možda sada Lusila toči njen viski obzirom da je Virdžil Hergrivs isterao misis Mejer iz njenog saluna?

Koupova ruka se mlitavo odlepila od kvake i on se vrlo lagano vratio do nje. Elizabet se ispravila, ali nije pokazala da je uplašena.

— Šta je sad to o Etel i Lusili? — zapitao je gnevno.

Elizabet se nešto izrazitije osmehnula. Uživala je u tome da ga vidi iznerviranog. Trenuci uživanja bili su poslednjih godina kod nje vrlo retki.

— Prosta istina za koju znaju ceo grad i okolina, Beri. Ne možeš da ideš u Hergrivsov salun jer više ne uživaš kredit. A sem toga što se smrtno bojiš Hergrivsa i njegovih prijatelja, ti voliš da posećuješ Lusilu, je li tako? Kakva šteta što više nema pristup u salun...

Koup ju je ošamario po ustima. Udarac je bio dovoljno jak da mladu ženu obori s nogu i udarivši ramenom o pod, ona je bolno kriknula. No odmah je ustala i prkosno se ispravila ugušivši potrebu da protrlja bolno mesto.

— Tako postupaju sve kukavice — ošinula ga je jetko i prišla prozoru.

— Prokleta da si — zaurlao je Koup režećim glasom i dograbio je za mišicu. Elizabet se instinktivno uhvatila za zavesu i kada ju je Koup bacio na drugu stranu odaje zavesa se pocepala i komad je ostao u njenoj ruci. Ponovo je izgubila ravnotežu i svom dužinom se prućila na pod. No ovoga puta nije jauknula. Samo je sela i skinula sa

sebe omotani komad zavese dok je on trupčući nogama izašao iz odaje.

— Ti nemaš u sebi ono što je potrebno da se odupreš Hergrivsu i da zadržiš pažnju osobe kao što je Lusila Mejer, Beri. Nemaš u sebi ničega što vezuje ljude i prijatelje. Ti nisi ništa drugo nego bedna bleda zamena pravog ljudskog bića.

Koup nije zastao i Elizabet je ustala i umorno pogledala komad zavese u svojoj ruci. Ostala je tako sve dok nije čula udaljavanje Berijevog konja. Onda je popravila zavesu, očistila haljinu od prašine i snažnim prstima začešljala vlažnu raščupanu kosu. Duboko je uzdahnula i donela odluku koju je, znala je to dobro, trebalo da donese mnogo, mnogo ranije.

Otišla je u svoju spavaću sobu i sela pred ogledalo. Sedela je tako zadubljena u svoj lik u ogledalu i iznenada osetila duboku tugu i usamljenost. Tri godine nesrećnog braka promenile su je i ona je od osećajne živahne mlade žene postala skoro starica. Iz njenog lica nestala je mladalačka svežina, sjaj očiju se ugasio a kosa se pretvorila u nešto nalik na slamu. Pitala se koliko će joj vremena trebati, ako joj to uopšte pođe za rukom, da opet postane bar koliko toliko žena pristojnog izgleda. Pogledala je svoje ruke i našla da su ogrubele i ostarele. Zagnjurivši lice u šake konačno je dopustila sebi da zaplače i da na taj način bar donekle izlije muku i jad koji su je pritiskali. U svom životu napravila je samo jednu grešku i smatrala je da nije pošteno da je sudbina zbog te jedne greške tako surovo kažnjava.

*

Beri Koup nije bio pijan, bar ne toliko koliko je obično znao da se napije. Ali po mišljenju Etel Mejer bio je sasvim blizu toga. Pošto je u toku tog popodneva utrošila na njega čitave dve boce, nije mogla da se oslobodi pomisli da će njena nećaka Lusila uskoro biti izložena izlivima njegovih romantičnih udvaranja. Ne, to joj se nije dopadalo, imala je ona druge planove sa njim. I sa Lusilom. Cilj joj je bio da joj se investicija isplati.

Odvukavši divnu mladu devojku u stranu, van domašaja Berijevog uha, Etel se pažljivo zagledala u svoju nećaku ne propuštajući da zapazi fine proporcije njenog skladno građenog tela.

— Želim da ovaj zaradi ono što dobija, Lusila.

Lusila je pogledala svoju tetku širom otvorenim, zbunjenim očima. Uvek joj je bilo teško da dosledno prati vijugavi i teško uhvatljivi smisao reči njene tetke. Iako joj je bilo lako da sa muškarcima vodi svaku vrstu razgovora i od prve pogodi šta sagovornici imaju na umu i šta očekuju od nje, sa njenom tetkom nije bilo tako. Tetka je uvek ostajala van domašaja njenog logičkog poimanja.

Ovaj put, međutim, Etel Mejer se nije libila da joj objasni ono što nije razumela.

— Zgadilo mi se da i dalje sedim i slušam njegova hvalisanja i da gledam kako te guta zaljubljenim pogledima. Ako bi u pitanju bio neko drugi, neko od perspektive i neženja, ne bih imala ništa protiv. Ali ovaj hoće samo besplatno piće i besplatnu ljubav.

Lusila je planula rumenilom. Njoj se Beri Koup dopadao. U svoje vreme bio je bogat čovek, bar tako joj je rekao, i tvrdio je da će to opet biti. Nije nameravao da zauvek ostane na farmi i da traći vreme u čišćenju štale i popravljanju ograda. Njegova žena nije prestajala da ga kinji glupim prebacivanjima i da mu život čini nemogućim. Žalila ga je i mrzela je Elizabet Koup zbog onoga što mu je činila.

— Šta... šta želiš da učinim, teta Etel? Zapitala je Lusila, stavljajući

se potpuno u ruke starije i iskusnije žene.

Etel je pogledala prema vratima koja su vodila u drugu sobu gde je Beri sedeo i prišavši sasvim blizu svojoj nećaki, spustila glas za još jednu notu.

— Hoću da ga usmriš tamo gde treba. Obećaj mu sve što želi... ali za određenu cenu.

— Cenu? — Ta reč je jedva prešla preko njenih jako namazanih usana.

— On mora da smakne Hergrivsa. To nam je neophodno. Mora ga ubiti. Mnogo puta sam ti rekla da je ta hulja naš jedini problem. Kad Hergrivs bude uklonjen njegovi revolveraši će se brzo rasturiti svaki na svoju stranu, a takođe će nestati autoritet njegovog čankoliza šerifa Louva. Imam veliki broj prijatelja koji će nas podržati... kada Hergrivs bude mrtav. Da li me sada razumeš šta hoću, Lusila?

Lusila je neodlučno klimnula glavom.

Etel ju je dohvatila za ramena i grubo je prodrmusala.

— Nemoj nešto da zabrljaš i nemoj biti popustljiva prema njemu. Do sada je uvek pričao da je vrlo vešt na revolveru i da se ni malo ne plaši Hergrivsa... ili Eda Driskola i one životinje Džoni Heketa... pa čak ni šerifa Louva. E pa dobro, neka nam onda to i dokaže. Neka za naše dobro sredi Hergrivsa.

Lusila je pobledela i usne su joj zadrhtale.

— Ali kako može, tetka Etel? Znaš da Hergrivs nikada nije sam, da je uvek okružen telohraniteljima?

— Koup tvrdi da je pametniji od svih njih zajedno pa neka onda to i dokaže. Reci mu da raskidaš sa njim, da se više nećete viđati sve dok ne dobijem nazad moj salun. Reci mu neka samo ubije Hergrivsa pa ćeš mu učiniti sve što želi.

Etel je pustila devojku i zadržavši je pored sebe počela joj uređivati kosu. Videvši da je devojka zabrinuta, osmehnula joj se da je ohrabri i dodala... — Lusila, ti imaš sve ono za čim on ludi, ono za šta bi pošao i u pakao. Ali, ako mu to što želi daš suviše lako, on će te, kada te se zasiti, bez griže savesti odbaciti. Moraš ga naterati da zasluži tvoju naklonost i samo tako će te uvek uvažavati i nastojati da te zadrži. — Zaćutala je i osmehnula joj se. — A sad na posao.

Lusila je zagladila rukom haljinu i pogledala se u velikom ogledalu na kome se videla cela njena figura. Znala je da divno izgleda. Mnogi ljudi su joj to rekli, a svi oni nisu mogli da greše ili da je obmanjuju. Ponekad, kada bi joj tetka dozvolila ili dala mig da sa nekim gostima saluna bude ljubaznija i prisnija, neki su se čak tukli zbog nje. Taj period njenog života Lusili se jako dopadao i mnogo je žalila što je bio završen. Možda, ako Beri Koup učini ono što tetka Etel od njega traži možda će opet biti dana ispunjenih zabavom. Možda će čak biti u stanju da ponovo privuče pažnju Džoni Heketa. Heket ju je oduševljavao i uzbuđivao. Svi su govorili da je opasan, zao, surov i čak ubica. Ali Lusila nije ništa znala o tome... i nije želela da zna.

Vratila se u drugu sobu i izazovno se nasmešila Beri Koupu. Koup ju je pogledao ne skrivajući svoju želju. Laknulo mu je što se Lusilina tetka nije vratila sa Lusilom. Možda je sada bio pogodan trenutak, pomislio je.

— Dođi, Lusila. Ima nekoliko stvari koje bih želeo da rešimo.

Lusila je prešla preko odaje do prozora i tužnim očima se zagledala na ulicu Maršavila. Koup je nabrao obrve.

— Šta nije u redu, Lusila?

— Sve nije u redu. Baš sve.

Koup je ustao i prišao joj. Dodirnuo ju je kažiprstom ispod rupice na bradi i okrenuo joj lice ka sebi.

— Reci mi. Nema ničega što ne bih učinio za tebe.

Lusila je oborila glavu i počela se poigravati sa dugmetima svoje haljine.

— Tetka Etela je upropašćena. Hergrivs joj je na prevaru oteo salun a šerif Louv neće ništa da preduzme. Ni on ni bilo ko drugi. Svi se boje Hergrivsa.

— Ja ga se ne bojim — slagao je Koup. — Neka ide do đavola.

Lusila ga je netremice pogledala u oči.

— Da li to zaista misliš. Beri? Znam da si ti to i ranije govorio, ali ljudi ponekad znaju da kažu nešto što ne...

— Hergrivs je obična naduvena vreća.

Lusila ga je obgrlila rukama oko vrata i pri tome kroz jedva odškrinuta vrata susedne sobe uhvatila pogled tetka Etel. Etel Mejer joj se nasmešila i klimnula glavom, dajući joj znak ohrabrenja. Lusila je osetila kako Koupove šake kliže niz njena ramena i pritisak njegovog trbuha na njen. Iz iskustva je znala moć koju je imala nad muškarcima, ali joj je prijalo da to uvek iznova dokaže samoj sebi.

— Tetka Etel kaže da ćemo morati da napustimo grad ako do kraja ove sedmice ne dobije nazad svoj salun. Rekla je da se više nikada neće vratiti ovamo jer ovde nema pravih ljudi. Ne znam, ali možda je u pravu.

Lusila je osetila da je Koupovo disanje postalo ubrzanije.

— Rekla je, takođe, da ću morati da prekinem svaki kontakt sa svima u ovom gradu, Beri. Rekla je da nikuda ne izlazim i da više ne primam posete. Želi da kad odemo odavde to za mene bude što lakše. To mi teško pada ali... ona zna šta radi.

Koup ju je odvojio od sebe i pogledao je nabranog čela.

— Šta ti to, do đavola, govoriš?

Ona je oborila pogled i napravila se da se srami.

— Rekla je da treba da raskinem s tobom. Bez odlaganja. Naredila mi je da se oprostim od tebe i da te više ne vidim. Ni danas, ni sutra.. nikada više.

Kada je Koup uzeo mladu devojku za bradu i digao joj glavu, ugledao je suze u njenim očima. Daleko od toga da bude strastan čovek, on ju je želeo i žudnja za njom raspinjala ga je i gorela mu utrobu. Od nje je dobio obećanja i nedovršene uspomene, ali je želeo i hteo da ima mnogo više.

— Neka se ona nosi... u pakao! — rekao je Koup besno.

Lusila je stavila prst na njegove otvorene usne i zaustavila bujicu gnevnih reči. — Ne Beri, nemoj da se ljutiš i nemoj vikati. Ja te želim. Sve vreme mislim samo o tebi... zaista. Ali ako tetka Etel nešto kaže ona to zaista i misli. Ti znaš koliko je ona uporna i koliko zna da bude tvrda. Znaš li koga će se ona uvek sećati, i kome će biti zahvalna? Samo onima koji su joj pomogli.

Koup je liznuo usne i ruke su mu mlitavo klonule sa njenih ramena. Ustuknuo je par koraka i nabrao obrve.

— Ona želi da Hergrivsa vidi mrtvog, je li? — izustio je promuklo.

Lusila je nemoćno raširila ruke.

— Ne znam, Beri. Volela bih da postoji neki drugi put, ali kako tetka Etel može ponovo dobiti svoj salun ako je Virdžil Hergrivs živ? — Zaćutala je. — Na drugoj strani kako mu se može stati na put? On je vrlo moćan i drži sve u svojim rukama.

— Ipak može biti pobeđen — rekao je Koup neubedljivo. Bacio je pogled ka vratima druge sobe koja su bila zatvorena. U celoj kući vladala je tišina. Osetio je da mu znoj vlaži vrat i dlanove i nervozno se mašio flaše sa viskijem. Nasuo je

piće, ispio ga jednim gutljajem i odmah se osetio bolje. Poćeo je da uverava sebe da je rekao istinu. Hergrivs može biti onemogućen. Može biti ubijen. Svaki metak ubija makar ko da ga je ispalio. Ako dobro isplanira, ako ga ne uhvati panika, ako...

Koup se okrenuo devojci.

— Šta ja u tome dobijam, Lusila?

Ona je nastavila da glumi nevinost i ljupkost.

— Kako to misliš?

— Kad uklonim Hergrivsa. Kad očistim grad od njega. Šta je moja nagrada?

Lusila ga je pogledala žarkim pogledom i prišla sasvim uz njega.

— Ja! Želim te Beri i moraš biti moj. Tetka Etel će te, takođe, zavoleti kada je budeš spasao bede i biće ti uvek zahvalna. Ona sve vreme govori da onoj osobi koja joj pomogne da ponovo dođe do svog saluna nijedna želja neće ostati neispunjena... ne dok je ona živa.

Koup ju je uklonio u stranu i nasuo sebi još jednu čašu pića. Ruke su mu podrhtavale. Pogledao je kroz prozor na glavnu ulicu koja je odatle lepo videla. Pomislio je na nesrazmeru snaga sa kojim se morao sukobiti. Razmišljao je, takođe, o nagradi koja ga je čekala ako se izvuče. U slučaju uspeha tetka Etel će mu jesti iz ruke. A on će biti veliki, glavni gazda i uživaće u zaslužnoj slatkoj nagradi.

— Reci tetki da ne brine — kazao je ozbiljno.

Lusila mu se bacila u naručje i prekrila mu lice poljupcima. Beri Koup je doneo odluku. Jedan metak i imaće pravo da je uzme. Ona će mu pripasti, potpuno i samo njemu. Ta pomisao ispunila ga je zadovoljstvom. Otrgao se iz Lusilinog zagrljaja i prišao vratima. Pogledao je duž hodnika očekujući da vidi tetka Etel ali nje nije bilo na vidiku. U svakom slučaju za ono što je hteo da učini i šta je očekivao da dobije nije mu bila potrebna nikakva njena garancija. Celo popodne izgledala je očajna, spremna da učini sve da bi dobila nazad svoj salun.

Izašao je iz kuće na sporedan izlaz i pošao sporednim ulicama. Vetar je još duvao i nosio mu prašinu u lice. Navukao je šešir dublje na čelo i uputio se ka gradskoj štali. Uzeo je svog konja i poveo ga do kraja grada. Pošto ga je privezao, vratio se glavnom ulicom do centra grada držeći se što je više moguće u senki nastrešnice. Niko nije obraćao pažnju na njega ali to nije bilo ništa neobično. Od one noći kada su ga Hergrisovi ljudi izbacili na ulicu kao vašljivu vreću niko nije želeo da ima bilo kakve veze sa njim. Skraćujući sve više korak, obrisao je hladan znoj sa čela. Sada je bio u igri i više se nije mogao povući. Ako bi ustuknuo nikada više ne bi mogao da poseti Lusilu, nikada više ne bi mogao da pogleda Etel Mejer u lice. Ona bi umela da svima razglasi da se pokazao kao bedna kukavica. Uzmak bi za njega značio kraj života u Maršavilu.

Zastao je na kraju uličice naspram saluna i osmotrio aktivnost u njegovoj unutrašnjosti. Hergrivs je to poslepodne bio prezauzet poslom a verovatno da će i te noći salun biti pun. Pa neka, to ga neće sprečiti. Čekaće. Čekaće pogodan trenutak kada će biti sasvim siguran. Hteo je da sve okonča samo jednim metkom.

•

— Ne izgledaš baš oduševljena, tetka Etel — rekla je Lusila kada joj se bivša vlasnica saluna pridružila u prostranoj dnevnoj sobi.

Etel Mejer kao da je nije čula i ćutke je prišla prozoru. Pogledom je potražila Beri Koupa.

— Još nemam razloga da budem oduševljena — odgovorila je konačno.

— Ali Beri će ubiti Virdžila Hergrivsa i onda...

— Možda... ali sumnjam. On je brbljivac a ne čovek od akcije.

Lusila se zbunila.

— Ali zašto si onda tražila od mene...

Etel ju je kratko presekla.

— To je neka mogućnost a ja moram iskoristiti svaku šansu koja mi se pruži. Ko zna, možda će ta budala Koup izvesti ono što je obećao. Možda će biti toliko preplašen da će u strahu sačekati pravi trenutak i zaista ubiti Hergrivsa. Ako tako bude, utoliko bolje. Ako ne... — Odmahnula je rezignirano rukom i svom težinom se spustila na divan, bacivši pritom pogled na boce koje su se nalazile na stolu. Od toliko popijenog viskija Koup mora biti dobro pijan. Možda će biti dovoljno hrabar da pokuša ono što je rekao, pomislila je.

Lusila je prešla preko odaje i naslonila se na divan. Na licu joj se ogledala nedoumica i videvši to, Etel je pružila ruku, potapšala je po nadlanici i toplo joj se osmehnula.

— Ti si učinila ono što si mogla i bila si vrlo dobra. U stvari, odigrala si svoju ulogu tako dobro da si me iznenadila. Možda sam te sve vreme loše procenjivala. Možda se u tebi stvara jedna nova Etel Mejer, a veruj mi to nije nešto za potcenjivanje. Ako ti u sebi imaš taj skriveni talenat onda neko kao Beri Koup uopšte nije za tebe. Kada za to budeš dorasla ja ću ti naći nekog pravog čoveka.

Lusila se nespokojno osvrnula oko sebe. Pokušala je da zamisli Beri Koupa kako ulazi u salun visoko dignutog čela sa revolverom u ruci, spreman da izazove i samog paklenog đavola. Zamišljajući ga takvog, bila je njime beskrajno ponosna i verovala je da će ga ceo grad poštovati i obožavati.

— Sada ćemo pripremiti čaj, Lusila — rekla je Etel, prekidajući je u njenim sanjarijama. — I kolače. One sa kremom. Osećam potrebu da dok čekamo priuštim sebi nešto lepo i prijatno.

Lusila je ustala i radoznalo pogledala tetka Etel. Iznenadila se što je tetka Etel toliko smirena i ravnodušna. Ali izašla je iz sobe da pripremi ono što joj je tetka rekla. Konačno, tetka Etel je do tada nikada nije uputila u pogrešnom pravcu.

•

Beri Koup je čekao do nekih sedam časova. Do tada je na ulici zavladao potpun mrak i ulice su se raščistile od poslednjih retkih prolaznika, jer su svi oni koji su imali dom već bili kod svojih kuća. Što se tiče ostalih, ti su sedeli u salunima sa namerom da tamo provedu dobar deo noći.

Po deseti put je proverio da li mu je revolver pun i obrisao znojave dlanove o prsa košulje. Znao je najbolji način da svoju zamisao sprovede u delo. Možda jedini način. Prešao je preko ulice pazeći da li ga neko ne posmatra i šmugnuo u uličicu pored saluna. Odatle, pod zaštitom buke koja je iznutra dopirala, bilo je dosta jednostavno stići neprimećen do sporednih spoljnih stepenica. Dvorište je bilo obasjano svetlošću i zbog toga je pričekao punih pet minuta pre nego što je rizikovao da se popne uz stepenice. Kada se našao na vrhu zastao je u tami nepomičan, još jednom sračunavajući svaku pojedinost smišljenog plana.

Mogao je biti ubijen. Ako ga bilo ko od desetak Hergrivsovih ljudi primeti, dobiće metak pre nego što ga neko nešto zapita. Znoj mu se počeo slivati niz obe strane lica i kragna košulje mu se začas ovlažila. Usta su mu odjednom postala nepodnošljivo suva. Ali i dalje ga je gonila pomisao da će, ako uspe, sa-

lun biti u njegovim rukama. Etel Mejer će mu mnogo dugovati i on će zatražiti nagradu — u novcu i... u ženskom telu. Zatvorio je oči i napregnuto oslušnuo. Činilo mu se da bi čuo skakanje buve na terasi. Ali ništa se nije micalo niti se u blizini čuo bilo kakav šum.

Do njegovih ušiju dopro je grleni kikot žena u salunu, zveket čaša, pomeranje stolica i bat koraka po drvenom podu. Ništa uznemirujuće.

Ušao je tiho u hodnik na spratu i uputio se ka sobi Virdžila Hergrivsa. Hergrivs je bio čovek navike. Silazio je iz svoje sobe u salun tačno u osam časova kicoški odeven kao pravi bogati gospodin da bi time impresionirao publiku. Pri dnu stepenica sačekivao ga je Džoni Heket, a Ed Driskol je motrio sa sporednog ulaza u salun. Ako bi se šerif Meks Louv zatekao u salunu, bio je to još jedan pištolj na koji je Hergrivs mogao da računa. Prema tome, kao i uvek, moglo se očekivati da Hergrivs neće biti posebno oprezan.

Beri je lagano izvukao revolver iz futrole. Pod njegovom nogom škripnula je daska i on se sledio. Znoj ga je ujedao za oči i on je u sebi prokleo sopstveno srce što tako glasno kuca. Činilo mu se da kuca toliko glasno da može probuditi mrtve na groblju. Začudo, na um mu je došla i Elizabet, tamo na farmi. Ona je do sada završila zalivanje povrća. Možda je sada sedela na verandi očekujući njegov povratak da bi posle toga mogla da se zaključa u svoju sobu daleko od njega.

Izustio je u sebi kletvu na njen račun. U početku je bila sve ono što muškarac samo može poželeti. Do tada nikada nije upoznao takvu potpunu sreću i kajao se što nije više radio na tome da sačuva njenu ljubav. Na žalost, nije se dovoljno trudio jer je voleti nju značilo voleti i njen dom, naporno obradivati zemlju, opravljati ograde i zgrade i raditi još stotinu drugih, odvratnih poslova.

Uzeo je revolver u drugu ruku i opet obrisao desni dlan o košulju. Pošao je lagano ka Hergrivsovoj sobi. Odjednom, vrata su se otvorila i hodnik je napunio mlaz svetlosti. Iz sobe je izašao jedan čovek. To nije bio neoprezni, nenaoružani Hergrivs nego Ed Driskol. Pri jakoj svetlosti petrolejke kosa mu je izgledala crvenija, a lice mu je mračio izraz ljutine.

Njegov ljutit pogled zaustavio se na Koupu.

Koup je podigao revolver. Suviše kasno. Driskolova ruka je zaronila naniže, poletela nagore i u njegovoj šaci planuo je revolver velikog kalibra. Udar kuršuma odbacio je Koupa niz hodnik. On još nije bio opalio revolver. Udario je glavom o zid i od udara svest mu se zamračila. Odgurnuo se očajnički do zida i to ga je spaslo jer je istog sekunda drugi kuršum otkinuo komad iverke sa mesta gde se pre toga nalazila njegova glava. Ne znajući šta radi i kuda ide, opet se bacio na drugu stranu.

Instinkt ga je gurnuo niz hodnik ka spoljnim stepenicama i on se bacio niz njih. Komad iverke iz ograde zakačio mu je rukav ali on se otrgao i teturajući se sjurio u dvorište. Nekoliko koraka dalje zašao je u mrak i posrćući pošao niz ulicu. Prolazeći pored sporednog ulaza saluna ka glavnoj ulici, čuo je iznad sebe povike i bat koraka. Zatim je čuo bat koraka ljudi u trku. Neko je izvikivao njegovo ime tražeći da bude pronađen.

Naslonio se ledima na vrata nekog magacina i duboko uzdahnuo. Iz saluna je na ulicu kuljala bujica ljudi koji su se osvrtali na sve strane. Jedva je mogao da raspozna njihova lica ali rečitije od lica govorili su njihovi revolveri koji su svetlucali na svetlosti uličnih svetiljki.

Koup je čučnuo. Vratio je revolver u futrolu proklinjući Lusilu i Etel Mejer.

II

Etel Mejer ga je odvukla sa ulice pod zaklonom dva konja koje je niz ulicu vodila Lusila. Čula je pucnjavu i izašla da vidi rezultat. Sasvim slučajno Etel je videla kada je Koup pao pored vrata magacina. Odmah je organizovala dvojicu njenih starih posetilaca da gomilu sa Driskolom i Heketom na čelu zavedu od saluna u drugom pravcu.

Lusila je izašla za njom na ulicu i Etel ju je iskoristila tako što joj je naredila da odveže dva konja sa priveziśta i povede ih kao zaklon od pogleda. Etel je uz dosta napora podigla Koupa na noge i bila je sasvim iscrpljena kada ga je skoro donela do dvorište svoje iznajmljene kuće u kojoj je stanovala.

Brzo ga je pregledala i uzmaknuvši korak nazad sumorno uzdahnula.

— Gotov je! — rekla je uzdrhtaloj Lusili sivoj u licu.

Po naređenju tetka Etel, Lusila je oterala konje koji su galopom odjurili ka salunu. Njihova iznenadna pojava dodala je još zabune i izazvala još veću viku i galamu na ulici.

Lusila je kleknula pored Koupa i nekoliko suza kapnulo je na njegovo izmučeno lice.

Koupovi prsti stisnuli su se oko njene ruke ali je taj stisak bio slab i mlitav. Lusila je pogledala Etel tražeći pomoć. Ali njena tetka nije pokazala ni najmanje brige... bar ne za Koupa. Nju su brinule sasvim druge stvari.

— Oh tetka Etel, nemojte dopustiti da umre — zavapila je Lusila.

— Neizbežno se ne može spreći-ti — odgovorila je hladno Etel. — Pola stomaka mu je razneto.

Lusila je kratko kriknula i pogledala Koupov krvav stomak. Ranjenik je jednom rukom pritiskao kopču opasača i krv mu se slivala između prstiju. Lusila je osetila mučninu u želucu.

Onda je Koup progovorio promuklim glasom. — Dovedi doktora Flega, Lusila. Brzo.

— To nema nikakvog smisla — rekla je Etel bezličnim tonom. — Fleg je na Hergivsovoj strani. Dok te dopremimo do njega ceo grad će već znati za tvoju noćašnju glupost. Fleg će te onda jednostavno pustiti da umreš... ili će te predati u ruke Hergrivsu.

Etel je povukla Lusilu da ustane i protiv njene volje odvojila je od ranjenika. Bez trunke sažaljenja gledala je Koupa.

— Jesi li ga ubio? — zapitala je.

Koup je odmahnuo glavom.

— Driskol me je primetio. Pogodio me je pre nego što sam opalio. A bio sam na domaku cilja... vrški blizu uspeha.

— A ipak si zabrljao — konstatovala je Etel.

Koupovo lice se ukočilo i pogled mu je postao tvrđi.

— Vrag te odneo, pokušao sam.

— Pokušati nije dovoljno. Treba uspeti. Sada si i nas uvukao u nevolju.

Lusila je izustila kratko, prigušeno „ah" i okrenula se tetka Etel.

— Ali... sve je bila tvoja...

Etel ju je oštro pogledala i presekla je u pola rečenice. — Miruj devojko. Koup neće još dugo. Želim da znam gde je pogrešio. Želim da saznam da li bi neko drugi mogao da postigne ono što on nije uspeo. Neko bolji od njega, neko ko nije tako vrški glup.

Lusila je ustuknula vrteći zaprepašćeno glavom a Etel je kleknula pored Koupa. Da bi pokazala kako nije sasvim bezosećajna, ona je uze-

la njegovu glavu i stavila je sebi u krilo.

— Koliko dobro je Hergrivs čuvan, Koupe? Da li se neko može provući do njega?

— Ne — odgovorio je Koup kratko.

— Neko će ipak morati — rekla je Etel više za sebe. — Neću dopustiti da me tuče. Pokušavaću i dalje da ga uklonim ali ti mi moraš dati savet koji je najbolji način da to postignem. Pomozi mi obaveštenjima, Koupe a ja ću ti se odužiti koliko je to moguće. Na kraju, svi ti nešto dugujemo.

Koupove usne su se mlitavo pomerile.

— Do đavola sa dugom. Briga je tebe što ću umreti.

Etel kao da ga nije čula.

— Mora da postoji neko ko ga može ubiti — prošaputala je promuklo. — Hergrivs je ubio bar pola tuceta ljudi, a isto toliko je oterao iz grada. Mnogi ga mrze isto toliko koliko ja. — Dograbila je Koupa za ruku i on je bolno zgrčio lice. — Eto, noćas je ubio i tebe. Nemoj umreti puštajući ga da ostane nekažnjen za to. Osveti mu se. Reci mi šta i kako da radim. Sigurno znaš gde si pogrešio i u čemu si pogrešio. Ako bi ti se još jednom pružila šansa kako bi drugi put postupio.

Lusila je naslonila glavu na stub ograde nastojeći da savlada mučninu koja ju je hvatala. Koup se pomerio trudeći se da prikupi ostatak snage.

— Ti si zaista prava kučka, Etel — rekao je sa dosta vatrenosti. — Možda je trebalo da zaigram igru s tobom a ne sa Lusilom. Sto mu muka, ti zaista imaš snage u sebi i znaš da guraš čovcka.

— Ne govori i razmišljaj — presekla ga je Etel.

Koup joj se s mukom nasmešio zaboravljajući za trenutak bol u stomaku. Znao je da je u jednoj stvari Etel u pravu: neće živ dočekati jutro. Pomislio je na Lusilu za kojom je žudeo, na ravnodušnost građana i na Hergrivsa koga je mrzeo. Trebalo je da mu se osveti. No posle nekoliko sekundi odmahnuo je glavom.

— Ne, tu se ništa ne može. Hergrivs se suviše dobro čuvan. Njegovi psi čuvari su suviše vešti i opasni.

— Ali mora da postoji neko ko bi mogao da ga ukloni. Niko nije neuništiv.

Koup je kratko poćutao.

— Možda... ali to bi morao da bude neko brz i opasan kao Bili Kid... ili Đuk Remon. Ili još bolje neko hladan i brz kao Dok Holidej. — Osmehnuo se turobno kao da mu se ta misao dopala. — Da, Dok Holidej bi ti mogao pomoći... Ali njega nećeš dobiti za svoju igru. On nije revolveraš.

Koup se ponovo osmehnuo, zlobni sjaj blesnuo mu je u upola otvorenim očima a onda je ranjenik sklopio oči. Etel mu je spustila glavu na zemlju i ustala, a Lusila je žurno prišla i kleknula pored njega.

Etel ju je nezadovoljno pogledala.

— Kad zjavršiš sa plakanjem pozovi nekoga da tu budalu odnese kod pogrebnika.

Lusila ju je pogledala suznim očima.

— Koga da nađem? Niko neće hteti da nam pomogne.

— Možda niko neće hteti da pomogne meni, devojko, ali svi znaju tebe i setiće se šta još uvek mogu od tebe dobiti. Samo ga odnesi odavde i onda mi se javi. Sutra je pred nama težak i naporan dan i ne bih želela da me neko od Hergrivsovih revolveraša davi nepotrebnim glupim pitanjima.

Rekavši to, Etel Mejer se udaljila kroz dvorište. Zastala je za momenat na verandi da osmotri grad a onda ušla unutra. Kada su se vrata bučno zatvorila, Lusila se očaj-

nički osvrnula oko sebe. Kada je primetila da je Koupovo lice dobilo mrtvački sivu boju, ona se lagano uspravila.

Trenutak kasnije trčala je niz ulicu.

•

Džim Trims nikada nije uživao u piću. Nije imao vremena za zadovoljstva, nikada se nije kockao i veoma retko je sebi dopuštao trenutke opuštanja. Okoreli neženja, on je brižljivo sticao bogatstvo koje nije nameravao da deli ni sa kim. Koliko je znao, nije imao rođaka i nije ni želeo da ih ima. Rad je bio njegov život, rad je bio jedina sreća i zadovoljstvo za koje je znao. Izgradivši od bedne daščare trgovinu sa najvećim prometom u Maršavilu, ostvario je svoju najveću životnu ambiciju. Jedini drugi cilj koji ga je i dalje zaokupljao bio je da uzme pod svoje i drugu trgovinu u gradu i tako isključi svaku eventualnu konkurenciju. Dobavljajući dvostruko veće količine robe smanjio bi troškove a zadržavajući sadašnji procenat marže ostvario bi, naravno, mnogo veći profit. Nije smatrao da je to nečasno već, naprotiv, da time unapređuje svoj biznis, što je bio samo još jedan korak ka njegovom ličnom, a time i opštem prosperitetu.

Ali izgleda da je Virdžil Hergrivs imao druge namere. To je bio razlog što je Trims podupirao pokušaj Bena Entila da postane prvi gradonačelnik Maršavila i što je Entila svom snagom bezrezervno podupirao protiv Hergrivsa.

Džim Trims je znao da bi, ako Hergrivs bude izabran za gradonačelnika, bio upropašćen i da više ne bi imao šta da traži u Maršavilu. Njegov dugogodišnji trud da nešto stvori bio bi preko noći anuliran. Da bi to predupredio čak je poklonio sto dolara za Entilovu izbornu kampanju. Naravno da nije želeo da taj novac uludo izgubi.

U noći kada je Beri Koup izgubio život, Trims je čuo samo neuobičajenu gužvu. Njegova prva reakcija bila je potajna želja da su se to Hergrisovi ljudi posvađali i poubijali između sebe.

Te večeri ostao je dugo nad svojim poslovnim knjigama, kao i obično zabrinut zbog količine novca koju mu kupci duguju. Kao promućuran poslovan čovek znao je da u oblasti koja se razvija mora svojim kupcima da odobri i neke kredite. No kasnije, bar tako mu je sada izgledalo uprkos njegovom stalnom napretku i širenju poslovanja, broj platežnih kupaca nasuprot neplatežnim, pao je suviše nisko u njegovim bilansima. Moraće da to ponovo razmotri, i to vrlo brzo, možda čak pre dana održavanja izbora.

Trgao se iznenađeno kada je na zadnjim vratima odjeknulo kucanje. Na brzinu je skupio poslovne knjige na gomilu i pokrio ih upotrebljenim papirom tako da neko radoznalo oko ne bude u mogućnosti da nešto vidi.

— Ko je? — doviknuo je.

— Otvorite Džime. Ja sam, Etel.

Džim Trims se namrštio. Etel Mejer mu se ni najmanje nije sviđala i on zaista nije video razlog zašto je uporno istrajavala da bude prisna sa njim. No nezavisno od toga, uvažavao ju je kao ličnost sa određenom snagom u gradu. Ona je bila „neko" sa kime je na dužu stazu morao da računa. Za njega je bilo bolje da je toleriše jer je Etel Mejer bila osoba dugačkog jezika koji je poslovnom čoveku mogao da nanese mnogo štete. Otvorio je vrata i Etel je prohujala pored njega ne čekajući poziv da uđe unutra. Namerno nije obratila pažnju na njegov upitan pogled i osvrnula se oko sebe razgledajući unutrašnjost njegove radne sobe. Po izrazu njenog lica nije izgledala ni impresionirana ni razočarana.

— Moramo još noćas da razgova-

ramo sa Entilom, Džime. Uzmite kaput.

Trims ju je neprijateljski pogledao i prišao svom pisaćem stolu. Još jednom je proverio nije li, možda, nešto videla u pokrivenim knjigama i onda joj se obratio.

— U ovo doba noći nikuda ne idem, misis Mejer. Da li znate koliko je sati?

— Dvanaesti je čas da svi pomerimo stražnjice iz fotelje i učinimo nešto konstruktivno u vezi sa Hergrivsom. Pretpostavljam da ste čuli da je noćas ubio Beri Koupa.

— Nisam čuo ništa sem pucnjeva koji me se ni malo ne tiču, misis Mejer. — Namrgodio se i dodao. — ... Koupa, rekoste?

— Prokleta budala — nastavila je Etel obraćajući se više samoj sebi nego Trimsu dok je nervozno šetala gore dole odajom. — Zamišljao je da može da smakne Hergrivsa i za tu grešku platio je glavom. Umro je u mom dvorištu okrivivši prethodno Eda Driskola za ubistvo.

Džim Trims je pokazao preterano čuđenje.

— I vi nameravate da napadnete Hergrivsa po tom osnovu? — nasmejao se ogorčeno.

Etel se skoro izdrala na njega. — Nisam toliko luda. Koup je mrtav i s tim je svršeno. Bar što se njega tiče. Ali to nam otvara drugo polje mogućnosti.

Trims ju je pogledao kao da sedi na iglama. Znao ju je kao osobu koja ne čini ništa nepromišljeno.

— Kao na primer? — zapitao je neodlučno.

— To ćemo pretresti sa Entilom. Potrebni ste mi da ga ubedite da je ono što imam na umu jedina šansa za nas. Bez vas on neće hteti ni da me sasluša, kao što uostalom znate.

Trims je to dobro znao. Kao najstariji i najugledniji građanin Maršavila, Ben Entil nikada nije imao vremena za Etel Mejer. Njegovo baptističko vaspitanje nije se moglo uklopiti sa kockanjem u salunu Etel Mejer a još manje sa držanjem lakih žena, tačnije rečeno prostitutki koje su u poslednje vreme bile glavna atrakcija njene kuće. Nije čak mogao da podnese ni njen prostački, često vulgaran jezik. Trimsu i drugim dobro stojećim poslovnim ljudima Maršavila zadalo je mnogo muke da ubede Entila da se aktivira i kandiduje za gradonačelnika. Uspeli su samo zahvaljujući tome što je grad nosio ime po Marši, ženi Bena Entila i što stari baptista nije želeo da njeno ime bude povezano sa gradom koji bi, u slučaju Hergrivsove pobede sigurno postao kaljuga greha i nasilja.

— A šta tačno imate na umu, misis Mejer? — zapitao je Tims ženu.

— To ćete ubrzo saznati. Ne želim da dva puta govorim isto. Samo uzmite kaput i pođimo da ga probudimo.

Etel je požurila ka vratima, gurnula ih i nastavila u dvorište. Trims se namrštio, a onda uzdahnuo. Znao je da će mu život postati još komplikovaniji ako je ne posluša i ne pođe za njom. No nije očekivao da će iz susreta Etel Mejer i Bena Entila proizaći nešto dobro. Savez među njima nikada neće biti moguć.

Ipak, kada je zaključao vrata svoje trgovine, osmelio se da kaže poslednju reč.

— Želim da znate, misis Mejer, da ja ovo smatram neprijatnim događajem ... i ne želim da ovakve posete postanu uobičajene. Dan je dovoljno dugačak da se vidimo i porazgovaramo ako smatrate da imate nešto važno za diskusiju.

— Niko neće doći ni na kakvu briljantno mudru pomisao ako nas noću vide zajedno, Trimse — rekla je Etel uz lak prezriv osmeh i pošla ispred njega ka izlazu iz dvorišta. Trebalo im je skoro deset minuta da stignu do velike kuće Bena

Entila u predgrađu Maršavila. Za to vreme nisu izmenjali ni jednu reč a kada su stigli na verandu Entilove kuće, Trims je rekao: — Možda će biti najbolje da se prvo ja najavim, misis Mejer. Ben možda neće...

— Samo ga probudite. Ono što imam na umu i u čemu bi trebalo da me podržite... zahteva hitnu akciju. Do izbora je ostalo samo osam dana.

Uprkos rastućoj nelagodnosti, Trims je glasno pokucao na glavna vrata kuće. Prošlo je nekoliko minuta pre nego što je Entil otvorio vrata. Etel je odgurnula Trimsa ispred sebe.

— Ovo neće dugo trajati, Entile. Uverena sam da ćete shvatiti da vas ne bismo uznemiravali u ovo doba noći da to nije apsolutno neophodno.

Entil se lagano okrenuo na petama gledajući je ćutke kako prolazi pored Trimsa i ulazi u kuću. Njegovo mršavo, izduženo lice izvila je grimasa negodovanja. Pogledao je upitno vlasnika trgovine ali sve što je od Trimsa dobio bilo je nemušto sleganje ramenima. Konačno je uspeo da zapita.

— U čemu je stvar, misis Mejer?

— U tome kako da se izvučemo iz nevolje.

— Da se izvučemo? Mi?

Entilova kosa razbarušeno je štrčala na njegovim slepoočnicama. Starac je teatralnim pokretom pritegao domaći ogrtač oko izduženog, mršavog tela, ali taj pokret samo je još više naglasio njegovu nelagodnost zbog njenog prisustva.

— Da. Ja, vi, Trims, svi. Hergrivs je stegao omču oko ovog grada. On mora biti onemogućen. Što pre.

Entil se okrenuo Trimsu.

— Nemoj mi reći da ste me uznemirili u ovo doba noći samo zato da mi kažete ono što već znam? — povikao je.

— Hoću akciju i to odmah — rekla je Etel. — Koa što znate, Hergrivsova izborna kampanja zasniva se na zastrašivanju svakoga u pokrajini. Po onome što sam čula, a što verujem da je istina, njegovi plaćenici će pretući, a možda i potpuno uništiti, svakoga ko ne podrži Hergrivsa.

— Ja imam podršku naroda — rekao je Entil.

— Vi imate podršku gomile kukavica i budala koje još ne shvataju kakvo vreme je došlo.

— Recite za njih šta hoćete, oni su moji prijatelji i podržaće me do poslednjeg daha.

— Ti prijatelji do sada nisu učinili mnogo da zaustave Hergrivsa — podsetila ga je Etel i primetila da je strela pogodila cilj.

Entil je ponovo pritegao kaiš kućnog ogrtača i ispravio se. Nije izgledao obeshrabren.

— Oni su mirni, pošteni građani koji poštuju zakon — rekao je. — To je ono što vi ne razumete, misis Mejer. Kad dođe taj dan oni će pokazati svoju pravu vrednost.

— Sakriće se iza zatvorenih vrata, na tavanima sa slamom, u stajama, u jazbinama kojota. Niko ne želi da se izloži hladnokrvno pripremljenoj smrti.

— Oni nisu kukavice — povikao je Entil na nju.

Etel je zabacila glavu i gorko se nasmejala. Tims je vukući noge prišao zidu i ližući suve usne naslonio se na njega. Izraz njegovog lica jasno je otkrivao da sve ovo smatra samo gubitkom vremena. Ali nije pokazivao nameru da se umeša u raspravljanje jer je imao punu veru u Bena Entila.

— Možda nisu — složila se Etel. — Oni su obični miroljubivi, dobrodušni ljudi. U tome i jeste ono što želim da naglasim. Niko od njih nikada nije dolazio u dodir sa nasiljem... bar ne ovakvim kakvo su nam nametnuli Hergrivs i njegovi

banditi. Većina će ih pasti u nesvest pri prvom prizoru krvi. Prema tome, kad dođe odlučan trenutak, to jest glasanje, oni se neće pojaviti... sem ukoliko im neko garantuje da će biti bezbedni.

Po prvi put Entil je izgledao zainteresovan.

— Mislite na zaštitu?

— Baš to — ponovila je Etel samouvereno. Uperila je prst u njega. — Na dan izbora šerif Louv će imenovati čuvare glasačkih kutija i brojače glasova. A Hergrivsovi ljudi će biti u blizini da se postaraju da glasovi budu prebrojani kako njima odgovara. Ceo grad to zna, svi znaju... sem vas. Prema tome, kako ja vidim stvari, nema mnogo svrhe da se izbori uopšte održe.

Iz Entilovog lica nestalo je kapi krvi. Pogledao je upitno Trimsa, ali ovaj je izbegao njegov pogled.

Ohrabrena nastalim ćutanjem, Etel je žurno nastavila. — Šta dakle, radi u vašu korist, Entile? Oh, znam da ste protraćili silne sedmice posećujući rančere i farmere i da je Trims, takođe, pravio slične ture, ali to neće vredeti. Sve one koje ste posetili, posle vas su posetili Hergrivsovi ljudi. A oni su znali da pokažu svoje karte. Njihova je parola bila: ili glasa za Hergrivsa — ili napusti teritoriju Maršavila. Prema tome, ne možete pobediti sem ako...

Entil je bio vidno uzdrman.

— Sem ako... šta, misis Mejer?

— Sem ako vatru ne gasite vatrom!

Trims je zgranuto zinuo. Entil se namrštio, shvatajući nagoveštaj ali još uvek ne shvatajući u potpunosti posledice tog nagoveštaja.

— Ne znam šta hoćete da kažete — rekao je.

— Najmite revolveraše. To vam je jedini izlaz. Dovodite nekoga ko će biti opasan, i surov kao Driskol, Louv i Džoni Heket. U borbi da dobijete ono što hoćete, budite isto toliko bezobzirni kao Virdžil Hergrivs. Ustanite i izjavite da ste spremni da date bar toliko koliko ćete sami dobiti. Tako ćete postati gradonačelnik... a ja ću dobiti nazad moj salun.

Entil je skoro posrnuo od zaprepašćenja.

— Nikada! — prasnuo je. — Neću da pribegnem ubijanju da bih sprečio ubijanje. Neću dovesti ovamo revolveraše i najamnike da biju bitku. Na taj način postao bih isto što i Hergrivs. Šta bi posle toga ljudi mislili o meni?

Na tu tiradu Etel je prezrivo odmahnula glavom.

— Mislili bi da ste pravi čovek Entile, što vi očigledno niste. Vidim da samo gubim vreme.

— Naravno da gubite vreme, misis Mejer i molim vas da ubuduće više ne dolazite sa takvim planovima od kojih mi se diže kosa na glavi. Ja ću svoju borbu voditi kao do sada, časnim i poštenim metodama i uspeh te borbe staviću u ruke svevišnjeg Boga.

— Nadam se da on ima šestometak — prasnula je Etel i okrenula se da pođe. Ali Entil još nije bio završio s njom.

— Ženo, u mojoj kući pazi na svoj jezik. Ne dozvoljavam ovde ni kakvo svetogrđe. Vi niste zainteresovani za ovaj grad i njegove građane već samo za sebe i svoj biznis... za koji ja ni malo ne marim. Ako ja postanem gradonačelnik, u ovom gradu će se desiti značajne promene. A vaša vrsta posla biće među prvima onemogućena.

Ona mu se tolerantno osmehnula.

— Entile, priznajem da me moj posao interesuje više nego sudbina grada. Ali ja sam bar poštena da to priznam.

Etel je pogledala Trimsa koji je oborio oči a onda pošla prema izlazu. Kod vrata je zastala.

— Znači, ne slažete se sa mnom? — zapitala ih je.

Entil joj je pripretio pesnicom.

— Naravno da se ne slažemo. A ja vam i zabranjujem da nešto radite na svoju ruku.

— Zabranjujte koliko hoćete Entile — ispalila mu je Etel u lice. — U ovom gradu vi nemate nikakvu vlast i nećete je ni imati, ukoliko neko kao što sam ja nešto ne preduzme. Žalim vas i skoro da mi se gadite, ali pošto ste vi jedina alternativa Virdžilu Hergrivsu, možete mirno spavati... znajući da sam ja na vašoj strani.

Rekavši to, Etel je izjurila napolje i zalupila vrata za sobom da bi presekla očekivani Entilov izliv gneva. Pohitala je kući držeći se trotora na strani suprotno od saluna, da se ne bi srela sa Hergrivsom ili nekim iz njegove bande. Zatekla je Lusilu skupljenu na divanu u dnevnoj sobi. Probudila je devojku i saznala da je telo Beri Koupa preneto u pogrebnu kapelu uz objašnjenje da je nađeno u sporednoj ulici blizu gradske štale. Zadovoljna da je trag koji bi mogao odvesti do nje sakriven, Etel je i sama pošla na počinak.

III

Dok Holidej je obrisao ubrusom ostatke sapunice sa lica i zagledao se u svoj lik u ogledalu. Tek izbrijan, izgledao je svež i odmoran iako je legao dosta kasno posle naporne partije pokera koja se tragično završila.

Za takav ishod partije nije se osećao ni malo krivim. Jednostavno, imao je više znanja i sreće što njegov partner nije hteo da uvaži već je svoj neuspeh i gubitak pripisao tobožnjoj nepoštenoj Holidejevoj igri, uzdajući se da će za uverljivost njegove tvrdnje biti dovoljan njegov pištolj i pištolji trojice njegovih pratilaca. Pokazalo se da mu je račun bio pogrešan i sada je loši gubitnik ležao mrtav i beo u crno dekorisanoj kapeli, a Holidej se izbrijan i odmoran spremao da siđe u salun gde je nameravao da sačeka dolazak diližanse za jugozapad. U stvari, uprkos neprijatnom ishodu partije, osećao se bolje nego ikada za poslednja tri meseca. Bio je živ, imao je čitave tri hiljade dolara u džepu i dan je obećavao da će biti sunčan i vedar. Šta je više mogao da traži čovek kome je sudbina namenila sve drugo samo ne život u miru i spokoju.

Obukao je čistu košulju, svezao mašnu svetloljubičaste boje i navukao sako od tamnog tvida. Sa ivice kreveta uzeo je opasač sa revolverom i proverio da li je revolver pun, a onda stavio na glavu šešir, pošto je prethodno popravio prstima njegovu ravnu ivicu. Uklonio je noktom malu tačkicu usirene krvi na obodu, uspomenu na ruku jednog ranjenog protivnika koji je pao pored šešira kada su revolveri pripucali.

Tek što je stavio šešir na glavu, na vratima se začulo kucanje i glas salunskog momka.

— Mister Holideje, dole je šerif Bum Amrun. Želi da razgovara sa vama što pre.

Holidej je uzdahnuo. Opet isto. Moraće da ispreda priču, da traži svedoke, da po ko zna koji put ponavlja ono što je već mnogo puta doživeo. No ipak je bio zadovolian što je šerif došao kasno ujutru kada se već dobro odmorio a ne odmah sinoć ili noćas dok je spavao. Verovatno da nije ni bio u gradu.

— Reci da ću odmah doći — odgovorio je.

Pogledao je još jednom svoj lik u ogledalu, zagladio kosu na zaliscima

i zategnuvši peš sakoa preko revolvera sa drškom od slonovače, izašao u hodnik. Na vrhu zastao je da osmotri salun i razgovor koji se do tada čuo namah je prestao. Onih nekoliko jutarnjih gostiju očekivali su da vide šta će se desiti.

Tek što je zakoračio u salun, šerif Bul Amrun se odvojio od šanka i okrenuo se ka njemu.

— O-kej, mister Holideje, da čujemo vašu priču.

Holidej je sa dosadom napućio usne.

— Moju priču? Zar hoćete da kažete da ne znate?

Bio je uveren da je šerif već o svemu dobro obavešten od brojnih očevidaca koji su se u trenutku sukoba zadesili u salunu. Pretpostavljao je da šerif zna da on nije počeo obračun i da su Li Doker i njegov brat Vajt prvi potegli revolvere.

— Šta znam nije važno. Želim da čujem vas.

Holidej je neprimetno slegnuo ramenima. Prethodne večeri sedeo je u salunu i uz čašu brendija redao pasi ns, kada mu je prišao jedan čovek i ponudio mu da odigraju partiju. Čovek je izgledao ozbiljan, bio je solidno odeven i u novčaniku je imao solidan svežanj banknota. Tako je počela igra u ulog ne previše veliki ali dovoljno interesantan. Ono što se kasnije događalo desilo se mimo njegove volje, tim pre što je nameravao da sledećeg dana otputuje iz Krida.

— Dakle, šta imate da kažete Holideje? — zapitao je Amrun hladno.

— Kad već insistirate, šerife, reći ću vam — kazao je Dok zadržavajući u glasu notu dostojanstva ali i uzdrmanog respekta prema predstavniku zakona. — Počeli smo igru kao obični, normalni ljudi i Li Doker je izgubio novac. To ga je razljutilo. — Pogledao je šerifa ispod obrva i primetio. — Neki ljudi su vrlo nezgodni kad gube na kartama, to valjda znate. Doker je izmislio povod i potegao revolver a sledili su ga brat Vajt i dvojica njihovih pratilaca. Nisam imao drugog izbora nego da i ja potegnem.

Amrun je stisnuo usne i zaklimao glavom.

— I rezultat toga je jedan mrtav i trojica ranjenih ljudi, Holideje. Šta vi mislite kakav je ovaj grad?

Šerifovo lice je pocrvenelo od gneva.

Holidej nije ništa odgovorio. Iz iskustva je znao da ljudi kao što je Amrun moraju da se izviču i isprazne pre nego što im se nešto razumno može reći. I bio je u pravu. Amrun se nekoliko puta prošetao po par koraka levo i desno pre nego što je zastao i nastavio.

— Ovom gradu koji ja štitim nije potrebno vaše zamešateljstvo, Holideje. Čujete li?

Holidej ga je mirno gledao u oči. Amrun je onda prišao korak bliže i uperio mu kažiprst u prsa.

— Čujte me dobro. Vi ste ovde završili svoje. Ima dosta budala koje su potvrdile vašu priču... ali njihovo mišljenje i moje mišljenje su dve različite stvari. Vi ste izvor neprilika, mister i koliko znam uvek i svuda ste bili izvor neprilika!

Holidej je smatrao da je dovoljno pustio Amruna i da ga sada mora lupiti po prstima.

— A šta mislite da je trebalo da učinim? Da stojim skrštenih ruku i da pustim da budem ubijen?

Amrun ga je gnevno pogledao.

— Mislim da odmah treba da napustite grad, mister. Što pre. Ne želim da brat ubijenog dojaše ovamo sa gomilom svojih ljudi da vas potraži. Jeste li me čuli?

Holidej je ravnodušno izdržao njegov negvan pogled. Zaustio je da kaže Amrunu da će ostati u Kridu onoliko koliko želi, ali nije video

svrhe tome. Krid mu se ionako nije sviđao a sem toga Amrun je u besu mogao učiniti nešto nesmotreno. Holidej ipak nije želeo da dođe u sukob sa predstavnikom zakona.

— Možda neću moći do podne — rekao je.

— Zašto do đavola?

— Imam da obavim još neke poslove, da se spremim, da smislim kuda da pođem. Sem toga diližansa polazi tek posle ručka.

— Diližansa po redu vožnje dolazi tek sutra, mister. Nema ni govora da dotle ostanete. Imate rok do podne i to je sve.

Amrun je važno digao glavu i izašao na ulicu. Holidej je pak naručio doručak i pošto je u slast pojeo veliki, dobro pečen odrezak sa prženim krompirom i sve to zalio dobrom kafom, namestio je šešir i izašao na svetlost dana. Bilo je već blizu podne i on se uputio gradskoj štali. Činilo mu se prvobitačnim da posluša šerifov savet, jer ma koliko vešt sa revolverom nije mogao da se uhvati u koštac sa gomilom Dokerovih kauboja. Naredio je štalskom momku da mu spremi Miga a onda uzeo iz saluna svoj prtljag i u trgovini napunio bisage hranom. Tome je dodao još dve flaše brendija, poslednje koje je našao, platio račun i vinuo se u sedlo. Senke na ulici govorile su mu da je podne prošlo.

Kada je prolazio pored gradskog zatvora, šerif Amrun je ustao iz svoje stolice za ljuljanje.

— Kasnite, mister — rekao je.

— Ne davite šerife — odbrusio mu je Dok kratko.

— Kad vas Doker potera kajaćete se što me niste poslušali. Ako ste pametni nećete se zaustavljati ni noćas ni sutra. Na vašem mestu ja bih pokušao da nekako zametnem trag. Vajt Doker je nezgodan tip.

— Upoznao sam i nezgodnije od njega. Recite mi šerife koji je prvi veći grad na severu?

— Maršavil. Ali moraćete dosta da putujete do tamo... ako ikada stignete.

— Ne brinite za mene, šerife — odvratio je Dok i poterao konja.

*

U podnožju brežuljaka primetio je tragove i mada je na prvi pogled izgledalo da za njega nemaju nikakvog značaja, on je pogledom, obodom šešira zasenčenih očiju, pažljivo osmotrio svaku pojedinost. Bio je to trag tri konja koji su se najpre kretali širokim kružnim lukom a onda se uputili u neravan, neplodan i divlji predeo.

Naizgled nezainteresovan, Dok se uputio preko ravnice do jednog potoka gde se rashladio i napojio konja, prezalogajio komad hleba i suvog mesa i posle pola časa odmora ponovo pojahao. Uputio se pravo prema udaljenim brdima, baš kao što bi svaki dokoni lutalica učinio. Setio se šerifovog saveta i jašući jedno vreme kroz vodu a onda preko kamenitog terena, pokušao da zametne trag. Ko zna, možda će mu se ta opreznost isplatiti. Setio se toga i kasnije te večeri dok je ložio vatru da pripremi kafu. Očekivao je da će noć biti hladna i trebao mu je topao napitak.

Ne verujući mnogo u mogućnost, da će ga ranjeni Vajt Doker goniti, a još manje da će ga naći, ispružio se na ćebe prostrto na travi i opustio se. Ogrtač i čizme visili su sa grane iznad njegove glave što je ostavljao utisak da se vlasnik ogrtača pripremio za noć.

To su mislili tri čoveka koji su ga posmatrali iz zaklona u stenama jedva pedesetak metara više uz padinu. A baš to je Dok Holidej, tobož neoprezan i ležeran, želeo da misle. Jer ma kako izgledao, Dok Holidej

je budnim čulima vrebao svaki, najmanji znak opasnosti. Otuda je pola časa kasnije, kada je na razdaljini od nekih dvadesetak metara čuo šum nalik na kuckanje suve gančice pod nogom, bio potpuno spreman. Nije se ni makao. Drugi šum dopro je sa veće blizine, i ličio je na slabo grebanje, na struganje čizme po kamenu. No ipak se nije pomerio. Do tada se vatra bila skoro ugasila i hladan povetarac koji je duvao niz padinu žario je ugljevlje noseći ka njemu tanka povesma dima. Sa dimom vetar je do njega doneo miris viskija i kože. Holidej je neprimetno izvukao revolver i spustio ga pored butine. Ne mičući glavu šarao je pogledom po senkama oko sebe vrebajući najmanji pokret.

Kada se gusto žbunje na desnoj strani od vatre razdvojilo, Dok Holidej je bio spreman da dočeka uljeza. Cev njegovog revolvera pojavila se iznad njegovog ravnog mišićavog stomaka i blesak praćen gromkim pucnjem prolomio je noć. Metak je pogodio podlog napadača tačno između očiju.

Holidej se odmah bacio ustranu, otkotrtljao se dalje iz kruga obasjanog crvenkastom svetlošću užarenog ugljevlja i skočio na noge. Kada su prema njemu poleteli kuršumi ispaljeni iz revolvera razdvojenih rastojanja nekih dvadesetak metara daleko, on je već bio u trku i nijedan kuršum ga nije pogodio. Kao što je već isplanirao stigao je u zaklon iza jedne stene, skupio šaku kamenčića i hitnuo ih u tamu. Iz revolvera sa nekih desetak metara daleko blesnuo je dimljivi barutni plamen i Holidej je odmah ispalio par hitaca u tamu iznad plamenih jezičaka. Začulo se muklo stenjanje, krckanje polomljenog žbunovog granja a onda prigušeno kotrljanje praćeno šuštanjem lišća i grebanjem kamenja.

Holidej se zgrčio u zaklonu osluškujući i očekujući šta će se dalje dogoditi. Na logor i okolinu spustila se potpuna tišina. Nepomućena tišina trajala je čitavih pet minuta a onda je Holidej čuo udaljeni bat koraka u trku. Ustao je iz zaklona, ostao neko vreme naslonjen na još uvek toplu stranu stene i napregnutih ušiju nastavio da sluša. Prošao je još pun minut pre nego što je čuo topot kopita.

Prišao je lagano vatri, navukao čizme i ogrtač, vrhom čizme nabacao zemlju na već utuljeno ugljevlje i onda doveo konja na proplanak. Pošto ga je privezao, pretražio je okolinu i našao tela dva mrtva napadača. Nije se trudio da ih pomnije zagleda i eventualno potraži njihova dokumenta jer je na prvi pogled zaključio da ih ne poznaje. Verovatno su bili plaćenici. Vajt Doker je očigledno još bio živ i nije spavao, ali Dok za to nije davao ni pet para.

Vinuo se u sedlo i odjahao padinom. Ostatak noći nastavio je da jaše umerenim tempom ka severu.

*

Tri dana po odlasku iz Krida, vreme se promenilo. Umesto dugih sunčanih i toplih dana nebom su se nagomilali oblaci nošeni jakim vetrom. To je Doku Holideju sasvim odgovaralo. U zemlji pustinji, sa oblacima sitne peščane prašine i jarom koja je sušila oči, bio je prinuđen na usiljen marš pred čovekom koji ga je uporno gonio. Holidej je bio čvrsto uveren da mu je Doker za petama. Verovatno da se posle neuspešnog napada vratio na mesto događaja da proveri šta je sa njegovim pomagačima. Našao ih je mrtve onako kako ih je Holidej ostavio, ali to nije odvratilo Dokera od daljeg gonjenja. Naprotiv, skoro sigurno da ga je jalov pokušaj

još više razdražio i učvrstio ga u njegovoj ubilačkoj odlučnosti. To je u velikoj meri otkrilo Dokerovu prirodu čoveka potpuno obuzetog mržnjom ne samo prema Holideju već prema većem delu ljudskog roda, pogotovo sada kada je njegov brat bio mrtav. Gubitnik celog života, Vajt Doker je izgubio interes za svaki drugi vid življenja sem za osvetu.

Da, Vajt Doker će ga sigurno goniti do smrti, razmišljao je Holidej dok je jahao kroz rominjavu kišu. Verovatno da je pored sve Holidejeve opreznosti uspeo da nađe njegov trag na mestu gde je skrenuo prema Maršavilu. Mada zbog slabe vidljivosti nije mogao da ga vidi, osećao je njegovo prisustvo kao senku zloduha.

Te večeri, na nekih desetak milja od Maršavila, Holidej se ponovo ulogorio u zaklonu ispod jedne kamene nastrešnice. Uz pomoć suvih drva koje je našao u udubljenju ispod nastrešnice, zapalio je vatru prilično veliku i varljivu iz daljine. Nije verovao da će Vajt Doker, bio budala ili ne, ponovo nasesti na istu zamku, ali je hteo da ga privuče i natera da se pojavi. Smetalo mu je da ubicu vuče za sobom kao senku. Hteo je da jednom svrši s tim. Nije želeo da u sledeći grad uđe sa ubicom na vratu i tako od samog početka dođe u sukob sa čuvarima reda.

Dok se grejao pored vatre, kiša je odjednom prestala. Stavio je poslednje drvo na vatru i naslonio se leđima na stenu potpuno opušten. Uprkos stalnoj napetosti poslednjih dana nije bio previše umoran. Osećao je u sebi dovoljno snage da se upusti u svaku avanturu koja bi mu iskrsnula na putu, u svaku opasnost pa čak i u romansu sa nekom interesantnom ženom. Da, u izvesnom smislu to mu je nedostajalo. No istog trenutka setio se Laure Higins i iskra interesovanja se ugasila. Šta li se desilo s njom? Već nedeljama nije je video niti čuo nešto o njoj. Za čudo, činilo mu se da odnos između njih nije više isti kao na početku. Ona ga je bez sumnje mrzela ali to nije više bila ona ista mržnja kao nekada. Činilo mu se čak da mu njeno odsustvo smeta.

Tek što ga je ta misao zagrejala kada je brza paljba prolomila noć i kiša metaka zarila se u tlo ispred njega. Bacio se u stranu da izbegne neočekivani baraž kuršuma. Istog trenutka je znao da je uprkos pesimitičkih procena potcenio Dokerovu mržnju. Doker je bio rešen da ga po svaku cenu i svim sredstvima zbriše sa ovog sveta.

Holidej je skočio na kolena i odgovorio paljbom niz padinu, a onda skočio u mokro žbunje. Okliznuo se dva puta i u padu polomio nekoliko tanjih grana što se čulo stotinu metara daleko. Još kuršuma je doletelo u njegovom pravcu i nateralo ga da prilegne u jedno ulegnuće na tlu. Ležeći na vlažnoj zemlji proklinjao je sebe zbog svog stava prema Vajtu Dokeru. Nije uzeo u obzir njegovu krajnje podmuklu prirodu i moglo se desiti da sada bude mrtav. Bila je to greška koju je mogao skupo da plati. Čoveka rešenog na ubistvo nije smeo olako uzeti.

Osetio je da mu se hladnoća polako uvlači u kosti. Nalazio se nešto više na padini nego Doker i imao je izvesnu prednost nad njim. Ili zbog slabe vidljivosti, mokrog tla i napadačeve podmuklosti, njihov položaj je bio skoro izjednačen. Napunio je pištolj i stao da čeka.

Čekao je jedan čas, dva časa. Počela se spuštati izmaglica zbog čega mu je bilo još hladnije. Osećao je miris mokre trave i blata. Nije čuo da se Doker pokrenuo u svom skrovištu ali nije smeo rizikovati da otkrije svoj položaj. Noć se lagano,

vrlo lagano vukla a on se osećao bedno u svom neudobnom mokrom zaklonu.

Kada je prvo sivilo zore pružilo prste kroz rešetku granja, Holidej je umorno ustao. Bio je sav ukočen i nekoliko minuta je proveo radeći gimnastiku ne bi li razmrdao ukrućene mišiće. Vrativši se nazad do bivše vatre, video je po tragovima da je Doker dolazio u njegov logor i da je, pošto ga je uzalud tražio, ponovo otišao niz padinu.

Uzjahao je konja i pošao Dokerovim tragom u ravnicu. Otisci kopita njegovog konja bili su puni blatnjave vode a trag je vodio pravo prema Maršavilu. Doker je imao nekoliko časova prednosti ispred njega.

Holidej je zastao na jednom potoku, umio se, oprao čizme i, koliko je mogao, očistio odelo. Ali nekoliko časova ležanja na vlažnoj zemlji i valjanje po mokroj travi ostavili su trag na njegovom odelu. Kratko rečeno izgledao je bedno i prvo što će morati da uradi kada stigne u grad to je da se okupa i dovede u red svoje odelo. Učinivši ipak što je mogao nastavio je put.

Jašući kroz guste slojeve magle koje je toplo sunce izvlačilo iz mokrog tla, stigao je do predgrađa Maršavila. Na početku ulice zategao je vođice, sjahao i svezao konja za privezište i zakoračio na drveni trotoar. Znao je da Vajt Doker drži na oku ulazni put u grad i da je po svoj prilici video njegov dolazak. Verovatno da ga vreba iz zasede i da sa naperenom puškom čeka najbolju priliku da ga smakne. No Holidej je znao da nema drugi izlaz nego da sačeka njegov kuršum. Svako odlaganje samo bi pogoršalo njegov položaj a rezultat bi bio isti ili gori.

Zastao je ispred zgrade jedne trgovine i zagledao se u grupu dece koja je bučno trčkala po plitkim baricama. Na ulici zamagljenoj isparenjima nije bilo nikoga drugog i u drhtavoj vlažnoj jari bilo je teško jasno razabrati obrise fasada i dvorišta na drugoj strani ulice. Izvadio je cigaru i bacio pogled niz ulicu. Deca su otrčala i tišina se spustila na grad.

Dok Holidej je ostao da stoji u senci nastrešnice zapažajući da je Maršavil veći grad nego što je očekivao. Bez blata i bara prijave vode na ulicama bio bi čak i lep. Ma ko da je postavio temelj gradu, učinio je to na dobrom mestu.

Završio je pušenje cigare i bacio opušak u jednu baricu a zatim nastavio niz ulicu. Pred sobom je ugledao dve sporedne ulice, jednu vrlo uzanu jedva toliko široku da se kroz nju provuče lak jednopreg. Druga je više ličila na ulicu ali je ulaz u nju bio zasenčen, velikom zgradom sa jedne strane i verandom druge kuće sa druge strane. Holidej je slutio da će onog trenutka kada zakorači da pređe jednu od te dve ulice postati meta kuršuma.

Odsečnim, brzim hodom prešao je preko prve uličice. Metak nije doleteo. Nastavio je drugim nastavkom blatnjavog trotoara i zakoračivši na kolovoz druge poprečne ulice... zastao kao ukopan. Direktno naspram njega, u zasenčenom, uvučenom otvoru tavanskog prozora ugledao je odblesak sunca na uglačanoj metalnoj cevi vatrenog oružja.

Holidej je zauzeo odbrambeni stav i u ruci mu se istog trenutka našao njegov niklovani revolver. Krajnje napet i koncentrisan zapazio je da se čeličnosiva cev malo pomerila u njegovom pravcu. Nanišanio je, ali je znao da mora da čeka. Morao je biti sasvim siguran da neko cilja na njega.

Već sledećeg trenutka bio je siguran. Grmljavinu revolvera propratilo je lomljenje stakla i nešto

kao ujed osice i kidanje odeće na ramenu. Bio je to vreli olovni kuršum. Dok je dobro poznavao njegov dodir. Revolver je tri puta poskočio u njegovoj ruci, tri kuršuma su poletela ka prozoru lomeći do kraja ostatak okna. Za momenat je pomislio da će to biti jedini rezultat pucnjave. No onda se u otvoru razbijenog prozora uzdigla silueta nekog čoveka, revolver je zveče ći pao na krov i bešumno, kao da mu se ne žuri, telo nekog čoveka izletelo je kroz prozor, palo na krov, otkotrljalo se do oluka i preko njega u blato na ulici.

Dok Holidej je odložio revolver i sišao sa trotoara. Ali tek što je načinio nekoliko koraka nečiji povik ga je naterao da stane. Okrenuvši glavu ugledao je mršavog visokog čoveka sa šerifskom zvezdom na prsima koji mu se žurno približavao. Šerif je imao duguljasto spljošteno lice, kukast nos, neverovatno uzanu šiljastu bradu i neverovatno kratak vrat. U ruci iznenađujuće masivnoj u odnosu na mršavo, sitno lice, držao je revolver teškog kalibra.

— Ne miči se. Ni korak dalje ili ću te izbušiti kuršumima.

Holidej je sačekao da mu šerif pride dovoljno blizu a onda resko odgovorio.

— Ne svida mi se vaš način oslovljavanja šerife. Ja nisam protuva da mi se tako obraćate.

U šerifovim očima blesnuo je plamičak čuđenja. No prešao je preko Holidejeve primedbe. — Šta je ovo, do davola? — zapitao je preterano glasno.

Holidej je pogledao telo Vajta Dokera. Dva metka pogodila su ga u vrat i rame. Mrtav, opružen u blatu izgledao je ružniji nego živ, ali Holidej ga nije ni najmanje žalio. Sam je to hteo i dobio je što je zaslužio.

— Valjda vidite šta je. On je prvi pucao — rekao je Dok.

Čuvar zakona je zažmirio očima i zategnuvši usne otkrio krnjave, požutele zube.

— Meni se ne čini da je baš tako, mister — primetio je šerif promenivši ton i način oslovljavanja.

— A kako vam se čini? — zapitao je Dok hladno.

— Ja sam video kako se šunjate ulicom kao čovek koji ima na umu neko zlo.

Holidej je bez reči provukao prst kroz rupu na ramenu.

— Ovo je rezultat njegovog prvog hica. Nije stigao da ispali drugi jer sam ga preduhitrio... kao što vidite — dodao je mahnuvši rukom ka lešu.

Šerif je nabrao obrve. Stisnuo je vilice i na krajevima tankih usana pojavile su se dve duboke kratke bore. Holideju je bilo jasno da je u nedoumici i da ne zna kako dalje da postupi. Rešio je da mu pomogne pa je ponovo progovorio.

— Možda bi bilo dobro da ga izbliže pogledamo. Ne verujem da ćemo kod njega naći neke isprave pomoću kojih bi ga mogli identifikovati jer on nije od onih koji je voleo da se o njemu mnogo zna. Ipak, mogu vam donekle pomoći. On se zove Vajd Doker... ili se tako zvao.

Čuvar zakona se i dalje nije micao. Na trotoaru se u međuvremenu okupila gomila radoznalaca ali je ostala na obazrivoj udaljenosti. To je Doka Holideja čudilo. Nije znao nijednog običnog građanina u bilo kom gradu na zapadu koji ne bi odmah iskoristio priliku da baci pogled na žrtvu uličnog obračuna.

Onda se sa drugog trotoara začuo neki glas. — Ako je potrebno da neko kaže kako se stvarno desilo, Louve, ja sam sve video.

I Holidej i šerif bacili su pogled prema mršavoj osobi sumornog izgleda koja im je prilazila sa druge strane ulice.

— Niko te ništa nije pitao, Ke-

lehere — odvratio mu je šerif Louv odbojno. — Ne mešaj se u ovo.

Keleher nije poslušao njegovu primedbu.

— Ovaj došljak je ostavio konja na početku ulice i ostao tamo neko vreme posmatrajući decu koja su se igrala oko barica na ulici. Onda je, kao da je znao da će se nešto desiti, pošao ulicom držeći se blizu zidova trgovina. Kada je došao do ove ulice zastao je pri prelazu i u tom momentu je neko pucao na njega. Došljak je potegao pištolj i ispalio tri hica. Onda se onaj preturio iz skrovišta na krovu i pao na ulicu. — Keleher je zaćutao i ozbiljno pogledao Holideja. — Vi ste mnogo brzi, stranče... mnogo brzi i vrlo precizni. Za vas ovakvi događaji nisu novost, to je izvesno.

Dok Holidej nije ništa odgovorio. Louv je nastavio da se mršti na mršavog postarijeg čoveka, očigledno nezadovoljan što mu je tok događaja donekle iskliznuo iz ruku.

Posle kraćeg ćutanja Louv se obratio Holideju.

— Otkuda poznajete ubijenog, mister?

— Gonio me je. Pre nekoliko dana posle jedne svađe on i njegov brat pokušali su da me ubiju. Na njihovu žalost umesto mene ostao je mrtav njegov brat. Na putu ovamo ovaj čovek me je napao u mom logoru, ali sam ja smakao dvojicu njegovih pomagača. Pokušao sam da ga navedem da obračun završimo van ovog grada, ali on je odmakao ispred mene i odlučio da me ovde sačeka. To je sve.

Šerif Louv je iskolačeno zurio u Doka.

— Ubili ste tri čoveka pre njega, dvojicu njegovih ljudi i njegovog brata, a onda ste vašu svađu doneli u moj grad, mister?

— Ja bih mnogo više voleo da sam tiho i mirno ušao u grad, šerife — rekao je Dok i digao jednu obrvu jer mu je šerifovo nagvaždanje postalo dosadno. — Ja sam miroljubiv čovek.

— Vraga ste miroljubivi — graknuo je Louv. — Ne pokušavajte da me zavarate.

— To je činjenica — odsekao je Dok kratko i zaćutao.

Keleher se u međuvremenu udaljio.

Neodlučan Louv se počeo osvrtati oko sebe ali se odjednom trgao i ukrućeno zastao. Dva čoveka stajala su ispred gomile okupljene na trotoaru. Jedan je bio gojazan, riđokos, sa ožiljkom na desnom obrazu i rukama kao slepljenim preko velike kopče na opasaču. Dva revolvera počivala su u futrolama na obe njegove butine. Drugi je bio visok, tamnih očiju, tamne kože lica i pristojno odeven. Oči su mu svetlucale kao da ga zabavlja ono što vidi.

— Pusti k vragu, Maks — rekao je. — Tačno je onako kao što je Keleher rekao.

Louv je stisnuo usne i ljutito se obratio Holideju.

— Ime? — promumlao je.

Holidej je poćutao trenutak. Nešto mu je govorilo da ne treba da se otkrije.

— Đuk Houk — rekao je iskoristivši svoje inicijale za izmišljeno ime.

— Dolazite odakle?

— Sa juga... iz Krida.

— Hm... dosta daleko odavde. I niste nigde svraćali?

— Ne. Kako bih kad su mi bili za petama.

Louv je rezignirano nekoliko puta klimnuo glavom.

— Od svega što ste rekli, Houk, ne verujem ništa. Imajte to na umu. No pošto je mister Heket potvrdio izjavu one stare budale, pustiću da se na tome završi. Ali ako napravite makar najmanji izgred u gradu svega mi na svetu imaćete

me na vratu. A sada uklonite tog mrtvaca sa ulice.

Holidej je odmahnuo glavom. — Ni govora, to je posao za ukopnika.

Louv je gnevno izbuljio oči. — Vi ste ga ubili!

— Da, ali nisam ja kriv što sam morao da se branim.

— Neko mora da počisti ulicu! — sevnuo je šerif.

— Zna se ko to radi. Uostalom — dodao je Dok vadeći iz novčanika dve novčanice od deset dolara. — Ovo će biti dovoljno za sahranu. Nađite nekoga ko će odneti leš u mrtvačnicu — završio je puštajući da mu novac ispadne iz ruke i okrenuo se da pođe.

Ali pre nego što se uputio ka ulazu u grad gde ga je čekao konj, pogled mu se zadržao na dvojici ljudi na trotoaru. Tamnooki mu se blagonaklono osmehnuo i pokazavši palcem prema salunu progovorio. — Dođite na čašicu pića kad završite posao, Houk. Interesujete me.

Dvojica snagatora su se okrenuli i probivši se kroz gomilu uputili se ka salunu. Dok Holidej je pošao na drugu stranu i uzevši svog konja sa početka ulice odveo ga do štale. Dao je pet dolara napojnice štalskom momku koji ga je dočekao zadivljenim očima i uputio se nazad ka jedinom hotelu u gradu. Dok je išao uličicom koja je vodila u glavnu ulicu iza neke ograde, izronila je jedna mlada žena.

— Ja sam Lusila. Moja tetka želi da se odmah vidi s vama.

— Tetka? — zapitao je Holidej zapažajući da je devojka mlada i lepo sazdana. Njen pogled i držanje nisu ostavljali sumnju da je nepoznati došljak mnogo interesuje.

— Tetka Etel. Ne mogu sada naširoko da vam pričam. Samo pređite preko ulice i uđite u onu kuću gde na ogradi budete videli jednu bluzu. Ali pazite da vas neko ne vidi.

Holidej joj se ljubazno osmehnuo.

— To će biti vrlo teško, gospođice. Čini mi se da će me ceo grad držati na oku čim se pojavim u glavnoj ulici.

— Onda sačekajte i dođite kasnije. Ali gledajte da ne odugovlačite previše dugo. I nemojte ni sa kim razgovarati pre nego što se vidite sa tetkom Etel. Diskrecija je vrlo važna.

Lusila se okrenula i utrčala u malu drvenu kućicu u blizini sporedne uličice. Holidej je slegnuo ramenima. Tetka Etel? Nije poznavao nikoga sa tim imenom, a nije mogao da se seti ni da je ikada ranije sreo ovu očaravajuće lepu mladu ženu. Zamislio se nad onim što je čuo, i nekoliko puta proturio kroz glavu uputstva koja mu je dala i opomenu da ne treba da bude viđen prilikom ulaska u dvorište. Pogladio se šakom po vilici i pošao ka glavnoj ulici. Tamo je, naslonjenog na stub nastrešnice, zatekao šerifa Maksa Louva u dokolici, sa cigaretom u ruci. No Louvov napor da izgleda miran i nezainteresovan nije upalio kod Holideja koji je na njegovim tanko stisnutim usnama i u hladnom, odbojnom pogledu, bez teškoće pročitao nesmanjeno neprijateljstvo.

— Hoćete li da se nađete sa Džoni Heketom? — zapitao je Louv.

— Ko je Heket? — upitao je Holidej mada je znao da će se njegov prvi utisak pokazati kao tačan.

— To je onaj čovek koji vas je pozvao na piće. Za vas bi bilo bolje da se odmah nađete s njim, Houk. Džoni ne voli da neko nepoznat ili bilo ko odbije njegov poziv. Tu je osetljiv.

— Je li on glavni u ovom gradu? — zapitao je Dok.

Louv je nabrao obrve.

— Uradite ono što vam je rekao ili ćete odgovarati lično meni. Budite pametni, Houk. Brzo ćete naučiti šta je šta i ko je ko u ovom gradu.

— Budite vi razumni, šerife. Obzirom na vašu funkciju, morali biste da znate kakav je ko, ali to očigledno kod vas nije slučaj jer biste inače shvatili da ne trpim naređivanja. No svejedno, o tom Heketu ću razmisliti. Do viđenja.

Louv se trgao i uvređeno isprsio, a onda se uputio ka zatvoru.

Nekoliko građana posmatralo je Holideja sa druge strane ulice, ali većina ljudi je dolazila i prolazila praveći se da ga ne primećuje. To je Holideju sasvim odgovaralo. Iz pozlaćene tabakere izvadio je dugačku, tanku cigaru, zapalio je i odbivši nekoliko dimova pošao niz ulicu. Do tog trenutka njegova razmišljanja o Maršavilu bila su ograničena na radoznalost u vezi sa devojkom Lucilom i njenom tetkom Etel. No dok je koračao ka salunu, slutio je da ga u tom pravcu čekaju dalja iskušenja.

IV

— Ja sam Džoni Heket — rekao je visoki tamnoputi čovek pružajući čistu, negovanu ruku. Dok Holidej se napravio da nije video pruženu ruku i Heket ju je posle par sekundi povukao uz primetno rumenilo lica a onda pokazao palcem na ridokosog čoveka pored sebe. — Ovo je Ed Driskol.

Poučen Heketovim iskustvom, Driskol nije pružio ruku ali je time omogućio Holideju da ga sasvim ignoriše. Iz nekog razloga ova dvojica nisu bili simpatični Džordžijancu. Njihov samouveren stav suviše je mirisao na nasilje. No Heket je ostao ljubazan i odmah je poručio piće, a kada ih je konobar poslužio, on je dodao čašu Holideju.

— Žalim — rekao je Dok odbijajući čašu — ali ja pijem samo brendi. Krčmare — obratio se konobaru — brendi ali najbolji što imaš.

Konobar se užurbao da posluša a Heket je sa prikrivenom zlovoljom pogledao Doka. — Komplimenti od Virdžila Hergrivsa — rekao je.

— Hergrivsa?

Heket je širokim pokretom obuhvatio prostoriju.

— Vlasnika ovog saluna, većeg dela grada i velikog dela onog što u ovom okrugu nešto vredi. U skoroj budućnosti, verovatno, vlasnika svega što možete videti ili dodirnuti u Maršavilu.

Holidej je diskretno napućio usne.

— Velika zverka, bogami, zar ne? — primetio je jedva čujno.

Heket je klimnuo glavom, ispio svoje piće i zatražio od krčmara da mu ponovo napuni čašu. Za to vreme nije skidao pogled sa Holideja procenjujući njegovo zaprljano odelo, njegov stav i njegovo reagovanje. Driskol je stajao malo po strani, nezainteresovan skoro prezirući Holidejevo prisustvo. Ali nezainteresovanost i nadmenost nisu bili pravi; duboko u sebi Driskol je procenjivao Holideja i pitao se koliko je njegov „kolt" sa drškom od slonovače samo dopuna garderobe a koliko pravo, ubojito oružje.

— Rekli su mi da ste vrlo vešti sa revolverom, Hpuk — rekao je Heket.

— Rekli su vam? Po onome što ste rekli šerifu mislio sam da ste videli šta se desilo — odgovorio je Dok.

Heket se osmehnuo.

— Ne, nisam, ali mislio sam da je moj doušnik dobro video... a sem toga nije imalo smisla da Louv pravi pitanje i diže galamu zbog jednog mrtvog lupeža. Vi ste ga gonili?

— Ne, on je mene gonio.

Heket se zainteresovao. — A zbog čega to, Houk?

Sada je na Holideja bio red da se osmehne.

— Možda iz radoznalosti, Hekete. Ali radoznalost mu se nije isplatila — rekao je.

Heket je izvio usne ali je to bio jedini znak da mu se odgovor nije dopao. No Driskol je promrmljao. — Mislim da je tip obična skitnica, Džoni. Ništarija o kojoj ne vredi razmišljati.

Holidej je u Driskolovoj drskosti prepoznao želju da ga iskuša. Nije mu bilo prvi put da ga samouvereni lokalni siledžija izaziva sa ciljem da odmere snage. Odlučio je da ipak proguta uvredu i kaznu za drskost da ostavi za kasnije. Srknuo je gutljaj brendija i dokono se počešao po vrhu uha.

— Možda Ede — rekao je Heket. — A možda i nije tako. — Pogledao je Holideja u oči i direktno upitao. — Šta ste vi, Houk? Kakvog posla imate u ovom gradu?

— Ma kakav posao da imam tiče se samo mene. Da li vas to brine, Hekete?

— Mene ništa ne može da brine, Houk — odvratio je Heket smesta, sa bezizraznim smeškom na usnama. Taj smešak govorio je mnogo poznavaocu ljudi kao što je Dok. Govorio je da je taj čovek spreman na sve i da se treba pričuvati. — Ipak bolje bi bilo da budete jasniji.

— Jasniji? Nema potrebe. Ja sam ovde samo u prolazu.

— Hm, tako. Revolveraš? — nastavio je Heket da ispituje.

Holidej je odmahnuo glavom.

— Ne. Mislim da onaj ko od revolveraša živi od njega i umire. Možda oni najbrži i najopasniji žive nešto malo duže ali i njihov dan ipak dođe kad tad. Što se mene tiče ja ih nimalo ne žalim.

Ed Driskol je odjednom čvrsto zgrabio Holideja rukom za rame. Holidej se oštro okrenuo, trzajem ramena otresao Driskolovu ruku sa sebe i stao oči u oči sa njim. Lice ridokosog nasilnika izražavalo je neskrivenu netrpeljivost.

— Za jednog običnog ulickanog bezveznjaka previše pričaš — rekao je preteći.

Holidej je ledenim pogledom fiksirao Driskola. Driskol, međutim, nije skrenuo pogled.

— I ti takođe — rekao je ujednačenim glasom. — I ne samo to. Previše mašeš rukama.

Na Driskolovom licu planula je ljutina i u magnovenju Holidej je o njemu saznao čak i više nego što ga je interesovalo. Driskol je bio čovek žestoke naravi, snažan i opasan. On se, takođe, sa poteenjivanjem odnosio prema svima u odaji, uključujući tu i Džoni Heketa, tako da je Holidej stekao utisak da je siledžija zaslužio da dobije lekciju od koje će spustiti nos. Ali pre nego što je netrpeljivost došla do vrhunca, umešao se Heket.

— Smiri se Ede. Houk je u našem gradu i u neku ruku je naš gost. Maločas je nekog čovu poslao na onaj svet i ljudi su mnogo radoznali da saznaju nešto o njemu. I ja sam, takođe, radoznao. — Na njegovom licu ponovo je zaigrao onaj bezizrazan, nameštен osmeh. — Priznajem da sam toliko radoznao da ću vam postaviti neka pitanja... bez obzira što se, kako maločas rekoste, to ne isplati.

Holidej je slegnuo ramenima i bacio jednu novčanicu na šank pred kelnera. Bez reči je pokazao na praznu čašu pred sobom i barmen je odmah nasuo piće.

— Ono što želim da saznam o vama, Houk, to je šta vi mislite. Ne dajem ja ni pet para na to kako baratate revolverom, jer, bez obzira koliko ste vešti, možete čak i biti i vrlo vešti, to u ovom gradu nema značaja. Možete biti brzo sređeni makar bili Bil Hikok, Vajat Erp ili Dok Holidej lično. Mene zanima šta vi u dubini duše mislite?

— O čemu? — zapitao je Dok.

— O ovom gradu, o ljudima, o šerifu, o tome čiji glas bi trebalo da se čuje a čiji ne, gde se vi eventualno možete uklopiti, na šta računate i slično.

Holidej je tiho zviznuo kroz zube.

— Želite li da vam to napišem crno na belo, Hekete? — zapitao je Dok ležerno.

— Ne, samo recite brzo, kratko i jasno. Priznajem da mi je već pomalo muka od vašeg lica, mister.

Uglom oka Holidej je primetio da je kratak osmeh razvukao Driskolove debele usne. Začudo, misli su mu se odnekud vratile na Lusilu i njen čudno uzbuđen i užurban glas ponovo mu je zazvonio u ušima.

— Pa... to je zaista kratko i jasno — prevalio je Holidej preko usana ne menjajući ni za nijansu ravnodušnost u intonaciji glasa. — Moj princip je živi i pusti drugoga da živi. Očekujem, naravno, da živim tako kako se meni sviđa, onoliko udobno koliko to sebi omogućim. Je li to razumno?

Heket je razvukao lice u širok osmeh.

— Vrlo razumno, Houk, što jeste, jeste. Ali, ako nije tako kao što rekoste, ako ste vi od onih ljudi koji trpaju nos u poslove drugih ljudi, onda ovo nije grad koji će vam odgovarati. Jeste li me razumeli?

Holidej je ćuteći pokupio sitninu sa šanka i stavio je u džep prsnika. Dok je to radio skoro da je osećao bockanje Driskolovog pogleda po licu. I Heket je stajao napet, ali oprezan kao da je očekivao da će mu se sagovornik suprotstaviti.

Ali Holidej je za sada izbegao direktan sukob. Smatrao je da za to još uvek nema razloga. Driskol i Heket su bili samo dva obična nasilnika, marionete koje su završavale tuđe poslove i sukob sa njima bio mu je ispod časti. No Heket je ostao uporan.

— Jeste li me čuli Houk?

Posle kratkog ćutanja Holidej je klimnuo glavom. — Čuo sam vas Hekete.

— Mister Hekete — naglasio je Heket zaoštravajući svoj stav.

Holidej ga je pogledao u oči i osmehnuo se.

— Za pravog gospodina nije potrebno naglašavati da li je gospodin ili nije. To se odmah vidi — slegnuo je ramenima. — Ali je to stvar ukusa, a moj je princip, kao što rekoh, da živim i pustim svakoga da živi...

Rekavši to, odmakao se korak od šanka očekujući da će ga Driskol opet zgrabiti. Bio je spreman da ovog puta oštro reaguje. Ali to se nije desilo kao da se Driskolu svidalo što je Heket dobio preko nosa.

— Dakle, razumeli smo se — rekao je spreman da pođe.

Heket je pocrveneo od ljutine ali je ostao nepomičan u nedoumici kako da shvati Holidejevu primedbu. Grč negodovanja stegao mu je jedan kraj usana ali je ostao na tome.

— Trebalo bi da mi zahvalite na savetu putniče prolazniče — rekao je Heket hladno. — I da ga nikada ne zaboravite. Ovo što ste danas napravili na ulici je sitnica u poređenju sa onim što će se desiti ako prekoračite granicu. Dakle, pazite dobro šta radite, poštujte šerifa Louva, i što je važnije od svega, čuvajte se da se ne zamerite Edu i meni. To bi bilo sve... za sada. Možete ići.

Holidej je osetio navalu gneva ali je uspeo da se obuzda. Nije hteo da dopusti da ga izazove drskost primitivnog razmetljivca. Konačno, u Maršavilu je bio samo prolazni gost i taj grad mu ništa nije značio. Možda mu nikada neće ni značiti. Zato je potisnuo ljutinu i sugerisao sebi da mu sukob sa ovom dvojicom nevaljalaca nije potreban. Osmehnuo se podsmešljivo i progovorio.

— Sa vašim dopuštenjem, ser. Za sada. — Onda se uozbiljio i dodao ledenim glasom. — Sledeći put možda ćemo drukčije razgovarati.

Izašao je iz saluna pre nego što je Heket mogao da reaguje. Našavši se na ulici potražio je pogledom neki restoran i videvši na drugoj strani izlog ukrašen korpicama punim peciva i kolača prešao preko ulice. No pre nego što je ušao u aščinicu, ugledao je Lusillu koja je stajala u dovratku obližnje trgovine. Nije mu dala nikakav znak ali je njeno lice nosilo pečat ozbiljne zabrinutosti.

Holidej je ušao u aščinicu i poručio dobro pečen odrezak. Trebalo mu je dosta vremena da pojede veliki komad mesa i prilog od povrća, i pre nego što je izašao poverio je da li ga iz saluna neko posmatra. Koliko je mogao da vidi niko nije obraćao pažnju na aščinicu i njega. Izašao je na ulicu i uputio se nazad ka uličici koja je vodila prema gradskoj štali, ali umesto da nastavi niz uličicu prešao je do druge koja ju je presecala i došao do kraja. Tu je, kao u dokolici, pošao ka glavnoj ulici i krišom potražio pogledom ogradu sa prebačenom radnom bluzom. Našao je to što je tražio, sačekao da naiđu jedna kola i iskoristivši kola i zapregu kao zaklon od radoznalih očiju, šmugnuo ka kući Etel Mejer.

Otvorio je vratnice, prešao stazu pokrivenu šljunkom i zakoračio na verandu. Tek što je kročio nogom na drveni pod, neki glas je zapitao:

— Đuk Houk?

— Da.

— Samo trenutak.

Vrata su se otvorila i Etel ga je pustila unutra. Holidej se našao u prostranoj odaji sa navučenim zavesama i zatvorenim prozorima. U poređenju sa vlažnom toplotom na ulici, vazduh u sobi nije bio vruć. Krupna žena nije progovorila ni reč dok nije donela bocu viskija i dve čaše. Onda se svom težinom spustila na divan.

— I tako, najzad ste tu.

Holidej je još uvek stajao na ulazu u odaju.

— Pretpostavljam da ste vi... tetka Etel?

Etel Mejer je klimnula glavom.

— Da, za Lusillu sam tetka Etel.

— A za ostale? — zapitao je Dok.

— Etel Mejer. Vi ste upravo izašli iz saluna Virdžila Hergrivsa. — Bila je to izjava koja je Holideju govorila da je njegovo kretanje budno praćeno od strane mnogih u gradu. Žena je pružila ruku i nalila piće u čaše. — Taj salun pripada meni, mister Houk. Sve što nosi Hergrivsovo ime pripada u stvari drugim ljudima od kojih je on to ukrao... bolje reći oteo. On je obična svinja. — Digla je čašu ka njemu. Holidej je prihvatio poziv, prešao preko odaje, uzeo čašu i okusio viski. Mada pije uglavnom brendi, morao je da prizna da je ovaj viski bolji od mnogih vrsta koje je kušao na granici. Otpio je gutljaj i obratio se domaćici.

— Zašto mi to pričate? — zapitao je.

— Zato što mislim da bi vas to moglo interesovati. Može vam izgledati čudno ali reći ću vam da sam vas očekivala.

Holidej se nije potrudio da sakrije iznenađenje.

— Očekivali? Mene?

— Ne baš u pravom smislu reči ali priželjkivala sam da dođete. U stvari, želela sam da se odnekuda pojavi čovek kao što ste vi... i vi ste došli. A kad ste već tu onda treba da znate da ste nam potrebni.

Holidej se naslonio na komodu i zamišljeno otpio gutljaj viskija. Maršavil se sve više otkrivao kao grad pun iznenađenja za njega.

— Potreban? Kome to?

— Nama . . . ovom gradu . . . meni, ako baš hoćete.

Stavivši šešir na glavu zahvalio je za piće i uputio se vratima.

— Mislim da tu postoji neka greška, misis Mejer.

— Ne, nema greške, vi ste zaista čovek koji nam je potreban a znaćete i zašto ako lepo sednete i saslušate me. Ne znam mnogo o vama mister Houk, ali dovoljno mi je što sam čula da ste vrlo vešti na revolveru . . . i da imate srce. Da, imate hrabro srce, a to je vrlo važno za ono što nameravam da izvedem. Čovek kao što ste vi je upravo ono što tražim. Takvog čoveka nameravam da najmim.

Holidej je odmahnuo glavom.

— Ja nisam za iznajmljivanje, bez obzira kakav posao imate na umu, misis Mejer. Nisam revolveraš, verujte mi. Ja sam samo običan čovek, putnik u prolazu.

Etel Mejer je zaigrala na poslednju kartu. Okom iskusnog poznavaoca ljudi procenila je da Holidej nije onakav kakvim joj se u prvom momentu učinio. U svakom slučaju bio je to čovek drukčiji od onih na koje je naučila i stoga je prema njemu trebalo primeniti drukčiju taktiku.

— Svi smo mi obični ljudi, putnici u prolazu kroz ovaj život, mister Houk, ali baš zato smatram da niko nema prava da nas iz njega gura. — Etel ga je netremice gledala dok mu je nalivala čašu. — Sedite i saslušajte me, neobavezno.

Holidej je ostao na pola puta do vrata i Etel je ustala da mu prinese čašu koju je on prihvatio. Sada je bar znala da će je sigurno saslušati do kraja.

— Pre svega, da vam izložim činjenice. Sve treba staviti na pravo mesto, mister Houk. Virdžil Hergrivs je u ovaj grad došao pre godinu dana. U početku on nije pokazivao nameru da ceo grad prigrabi za sebe. U toku prvih meseci kupio je dve trgovine i umešao se u druge poslove. Preuzeo je pilanu a kasnije i deo akcija u banci. Najzad je pre par meseci preuzeo i moj salun. Jednostavno me je isterao.

— Isterao? Zar se niko nije bunio?

— Naravno da jeste. Neki ljudi su se žestoko oduprli i pokušali da ga postave na njegovo mesto, ali Hergrivs je bio više nego spreman da se uhvati u koštac sa opozicijom. Doveo je ovamo najmljene ubice koji su brzo i efikasno ućutkali sve one koji su bili protiv njega. Dodajte tome da je uspeo da Maks Louv bude izabran za šerifa. Ukratko mister Houk, ovaj grad je na Hergrivsovoj milosti i nemilosti . . . i nema nikoga ko bi ga zaustavio na njegovom putu.

Holidej je ispio viski i pružio ruku da uzme šešir.

— To nije sve — nastavila je Etel ne obazirući se na njegovu nameru da u prvom zgodnom trenutku ustane i ode. — Ima još nešto.

Holidej je podrugljivo digao obrve, ali je Etel bez protesta prihvatila njegov gest prezira.

— U Maršavilu se uskoro održavaju izbori i znam da vam neće biti teško da pogodite ko će se kandidovati za gradonačelnika, mister Houk.

— Taj neko mogao bi biti samo jedan čovek — rekao je Holidej bez razmišljanja.

— Tako je. Jedan od kandidata je Virdžil Hergrivs. Drugi je čovek po imenu Ben Entil. Ben je star ali je hrabar. Ima i dosta podrške među ljudima. U normalnim izborima on bi verovatno dobio dosta glasova da postane gradonačelnik, a tada bi bio u mogućnosti da pozove vojsku ili federalnu policiju ili bilo koga drugog ko bi bio potreban da očisti grad od šljama. Ali nije verovatno da će on dobiti, jer name-

rava da se protiv Hergrivsa bori rečima. A reči, verujte mi mister Houk, u ovom slučaju neće vredeti ništa.

Holidej je umorno uzdahnuo i raširio ruke.

— Ja još uvek ne vidim...

— Pratite me još samo malo, mister Houk. Nekoliko ljudi je već ubijeno da Virdžil Hergrivs bude izglasan. Ako se to i dogodi, to će biti kraj ovog grada.

— Pa prepustite mu ga — posavetovao ju je Dok. — Počnite negde drugde, u nekom drugom gradu.

Etel ga je besno pogledala.

— Nemojte gledati tako površno na moje probleme, gospodine Đuk Houk. Čula sam priču o vašem dolasku u grad koja mi je, priznajem, zagrejala srce jer sam se obradovala da na našoj strani imamo čoveka koji ima petlju. Ali to vam ne daje pravo da olako odbacite moju ponudu.

— Kakvu ponudu? — zapitao je Dok nestrpljivo.

Etel mu se netremice zagledala u oči.

— Recite cenu koju tražite, mister Houk. Mi želimo da ovaj grad opet bude naš. Želimo da Virdžil Hergrivs bude skršen i želimo da njegove ubilačke hulje i ustegnu konopac. Želimo da Maks Louv dobije nogu u leđa i da se nikada više ne vrati ovamo. Ukratko, želimo čist, miran grad u kome se može slobodno disati i u kome građani mogu odgajati decu i zarađivati za život.

Graške znoja izbile su odjednom po njenom čelu i ona se odjednom, sva iscrpena skljokala na divan. Holidej nije bio siguran da li Etel glumi ili ne, ali je bio dosta iznenađen kada je uhvatio sebe da nije potpuno ravnodušan. Nije poznavao Virdžila Hegrivsa i nije znao koliko je taj čovek stvarno opak. Ali upoznao je njegove stegonoše Heketa i Driskola. Driskola je bez trunke žaljenja mogao prilepiti za zid kao taksenu marku a da pritom ni okom ne trepne, a što se tiče Heketa želeo je da mu izmeni lični opis. Obojica su bili nitkovi prve klase sposobni na svako nevaljalstvo i zločine. Od ostalih sreo je još samo Maksa Louva koji je na njega ostavio utisak policajca koji je već dosta skrenuo s linije zakona.

Pa ipak Holidej je odlučno odmahnuo glavom.

— Mrzim što moram da kažem, madam, ali naišli ste na pogrešnog čoveka, Ja nisam pogodna ličnost za vas.

— Ali potegli ste pištolj... i to vam nije prvi put. Očigledno da revolver ne nosite kao ukras...

— To je tačno, ali nisam došao ovamo da bih stavio glavu u torbu zbog tuđih interesa. Ja nisam revolveraš.

— Čovek ste, do đavola, i to pravi čovek koliko ja mogu da prosudim. Možda niste došli ovamo da stavljate glavu u torbu zbog tuđih interesa, ali nećete moći tek tako da odete. Mislim nećete moći. Ako to učinite nikada nećete oprostiti sebi. Mene nećete prevariti. Vi niste čovek Hergrivsovog soja, niti soja kome pripadaju Heket a Driskol. Ja sam vas pročitala.

— Ne, misis Mejer, vi ste nešto pogrešili. Uzeli ste zdravo za gotovo ono što ste čuli i ono što vam je odgovaralo. A želje i stvarnost, na žalost, nisu isto. No da dalje ne gubimo vreme.

— I vi imate cenu — doviknula je Etel za njim.

Dok Holidej je klimnuo glavom.

— Da. Moja cena je mirna savest.

— Zar ćete okrenuti leđa nesrećnim ljudima?

— Nisam ih ja unesrećio. Koliko znam, ljudi uglavnom sami doprinesu svojoj nesreći. Žao mi je, ali ja tu ne mogu da pomognem.

— Kukavice — doviknula je Etel.

Holidej je zastao i neodlučno se okrenuo. Znao je da njeno ogorčenje nije gluma i da je zaista očajna. Ta žena je očigledno bila na kraju nerava.

— Mislite o meni šta hoćete, svejedno mi je — rekao je i izašao. Boca sa viskijem poletela je za njim i razbila se o zid hodnika. Deo flaše otkotrljao se do njegovih nogu i on ga je u hodu šutnuo dalje od sebe. Izašavši na verandu, zatekao je Lusilu koja ga je čekala.

Kada je naišao ona ga je pogledala krupnim, vlažnim očima.

— Nećete da nam pomognete? — zapitala je.

Holidej ju je mirno pogledao. — Zašto bih? Ovo nije moj grad i sve što se događa nema nikakve veze sa mnom.

— Ali moglo bi imati — rekla je Lusila osmehujući se zavodnički. Zagladila je rukama bluzu na grudima, ali nijednog trenutka nije skinula pogled sa njegovog lica. — Svi koji su do sada pokušali da stanu na put Hergrivsu, nisu uspeli. Razlog tome je što nisu bili dovoljno sposobni. Znam da ste vi drukčiji.

Holidej je prošao pored nje, ali je Lusila pružila ruku, uhvatila ga za mišicu i zaustavila ga u pola koraka. Kada se Dok okrenuo ona je izazovno ovlažila usne jezikom i pojačala stisak ruke.

— Molim vas ostanite s nama mister Houk. Uveravam vas da ćete doživeti dosta... prijatnih stvari.

Holidej je sačekao trenutak da Lusila skloni ruku sa njegove mišice ali pošto ona to nije učinila to je učinio on. Sišao je niz stepenice verande ne dajući ni pet para da li će ga neko videti kako izlazi iz kuće i dvorište. Za dan, dva, a možda još sutra, ako mu se učini da se događaji nepovoljno razvijaju, napustiće Maršvil i krenuće svojim putem. No kada je stigao do vratnica okrenuo se ni sam ne znajući razlog. Ugledao je Lusilu naslonjenu na ogradu verande okrenutog ka njemu. Pri jasnoj svetlosti sunca koje se spuštalo ka zapadu uočio je vlažan sjaj njenih očiju i zamamne obline njenih nabujalih grudi i vrata. Na usnama joj je još uvek lebdeo zavodnički osmeh pun obećanja.

Holidej ja zatvorio vratnice za sobom i pošao niz ulicu ka centru grada. Trebalo je naći smeštaj za noć i on se uputio ka jednoj kući na kojoj je krupnim, kitnjastim slovima bilo napisano „pansion".

V

Virdžil Hergrivs je uvalio svoje glomazno telo u stolicu iza pisaćeg stola, odgrizao vrh debelog tompusa, zapalio ga i odbio par gustih dimova u pravcu rošavog lica Džona Heketa.

— Sedi, Džoni. Sedi i ti, Ede. Mislim da je vreme da malo porazgovaramo.

Dvojica Hergrivsovih najamnika su prišli stolicama ispred stola sa izrazom iščekivanja na licu. Ed Driskol je seo. — Izgleda da ste odnekuda stekli naviku da se ne pridržavate mojih uputstava.

Džoni Heket je upitno nabrao obrve, ali je Ed Driskol, sa samouverenim, prezrivim osmehom na licu, samo prebacio nogu preko noge i zavalio se na naslon stolice. Heket je svom pajtašu uputio tmuran pogled pre nego što se naslonio na zid dajući time svom poslodavcu na znanje da mu se više sviđa da ostane u stojećem položaju. Hergrivs se bajagi dobroćudno osmehnuo i odbio još nekoliko dimova. Njegova ogromna glava izgledala je suviše velika i teška za vrat koji ju je nosio. Ipak, taj vrat je bio prosečno snažan i na svakom drugom telu moglo bi se reći da je dovoljno čvrst i stabilan. Stvar je bila u tome da je Hergrivsova glava sa nenormalno širokim

kosmatim obrvama i široko razmaknutim svetlo plavim očima, izgledala suviše masivna i teška za njega.

— Džoni, ti nikada ništa nećeš naučiti, je li?

— Naučiti šta?

— Da ti niko nije neprijatelj ukoliko ne žudi za onim što ti imaš.

— Govoriš o Đuku Houku? — promumlao je Heket.

— O kome bih drugom? — rekao je Hergrivs. Izvukao je komad papira ispod svoje debele podlaktice i pogledao ga. — Vidiš, Houk je došao u ovaj grad za čovekom sa kojim je imao neki račun...

— To on kaže...

— Ne prekidaj me Hekete, to je vrlo neučtivo. Pogotovo kad se prekida neko ko je gazda u poslu — presekao ga je Hergrivs i pogledao Heketa ispod obrva. — Dakle, Houk je došao i uradio je ono što bi svaki energičan čovek na njegovom mestu uradio. Osmotrio je situaciju, rizikovao život i dokazao da ima mnogo hrabrosti i mnogo samopouzdanja u svoje sposobnosti. Do sada, kako ja vidim stvar, nije nikoga ugrozio... sem naravno čoveka koga je ubio.

Kada je Heket zaustio da mu protumači, Hergrivs ga je ućutkao nestrpljivim pokretom ruke.

— Opet ti. Sačekaj da završim — ponovo je preleteo pogledom po papiru na stolu. — Zatim je Houk uzeo svog konja i smestio ga u štalu kao što ljudi normalno rade. Onda je prihvatio tvoj poziv i došao u salun na piće.

— Nije baš prihvatio, došao je za svoj račun dignutog nosa, a otišao još dignutijeg, sa žaokama na jeziku i pogledu — ubacio je Heket.

Hergrivs ovoga puta nije obratio pažnju na Heketovu upadicu. — Prihvatio je, došao dignutog nosa i sa žaokama na jeziku, kako ti kažeš, iako mu je do tada Maks Louv jasno stavio do znanja da ti dosta značiš u ovom gradu. Ta činjenica je još jedna rupica kroz koju sam zavirio u dušu našeg prijatelja Houka. On je tvrd čova, tvrd, hrabar, odlučan i vešt i ne daje ni pet para na ono što se o nekome priča. Očigledno smatra da ono što važi za druge ne važi i za njega. Čak i kada si ti u pitanju, Džoni.

Heketovo lice se još više smračilo.

— Postavljen je na svoje mesto — promrmljao je.

Hergrivs je odmahnuo glavom. Svetlost svetiljke odblesnula je na njegovoj ulaštenoj, glatkoj kosi.

— Čuo sam da se desilo drukčije, Džoni. U stvari, izgleda da je Houk vas postavio na mesto koje njemu odgovara. Nije izgledao da ni najmanje haje za vaše pretnje i vaša upozorenja, izgledala su kao čarvljanje na pijaci. Čovek je jednostavno izašao da potraži restoran i po tome kako se dalje ponašao ne bih rekao da su mu vaša upozorenja pokvarila apetit.

Driskol se umorno osmehnuo.

— Tebi ništa ne može da promakne, Virdžile? — rekao je.

— Da, meni ništa ne može da promakne jer znam da od mojih zapažanja zavisi uspeh celog poduhvata. Otuda znam da si ti Ede pokušao da fizički nasrne na Houka i da ti se on otrgao. Šta si hteo da pokažeš? Da si glavni dasa u gradu pred kime svi moraju da strepe? A šta si dobio? Čušku preko nosa!! — Hergrivs je snažno lupio ogromnom pesnicom po stolu. — I šta se još moglo desiti? Da dobiješ metak! — Hergrivs je ustao i obojicu gnevno pogledao, a njegov gnevan pogled kao da im je zabranjivao da odgovore. — Moglo se desiti da te ubije jedan bezvezni nalickani skitnica. Da, da, taj dasa je naizgled ništarija, ali zna da puca. Ja bih posle toga ostao ožalošćen činjenicom da sam uzalud protraćio dragoceno vreme, da sam

se čitavih šest meseci trudio da vas usmerim u pravom smeru i da svi moji pažljivo skrojeni planovi mogu ispariti, jer u tom slučaju ne bih imao vašu podršku. Vi ste prave budale. Obojica.

Taj izliv ponižavajućih pogrda izazvao je mrštenje na Heketovom licu, a Ed Driskol se nelagodno promeškoljio i zagledao se u nokte na prstima. Osećali su se u izvesnoj meri krivim.

— Zašto ste to učinili? — zahtevao je da zna.

Ed Driskol nije ispoljio nameru da odgovori i kratak pogled otkrio je Heketu da će on morati da pruži objašnjenje. Bio je prepušten sam sebi... kao i obično.

Mršteći se, zapitao je potmulo. — Zašto smo učinili šta?

— Zašto ste tražili nevolju tamo gde je nema, Džoni? Zar vam nije dosta što morate da pazite kako da održite grad pod kontrolom? Vaš je posao da se obračunavate sa rančerima, farmerima i građanima i da se postarate da se nijedan glas protesta ne čuje protiv mene. Šta vam je trebalo da se kačite sa nekim bezveznim kicošem... ako je taj Houk bezvezni kicoš kao što se na prvi pogled čini.

— To je baš ono što nas je kopkalo. On je na oko bezvezan tip, ali način kako se obračunao sa svojim protivnikom mogao je ostaviti ozbiljniji utisak na građane. Zbog toga sam računao da bi bilo dobro ako ga malo potšišamo pre nego što drugima padnu na pamet neke nezgodne ideje.

— Onda je trebalo da ga ubijete, zar ne? — prasnuo je Hergrivs.

Heket se ispravio. Bio je zbunjen.

— Hladno... bez povoda?

Hergrivs je ponovo lupio pesnicom o sto.

— Ne, do vraga. Svi u ovom gradu, uključujući i mene, smatraju da si ti najbrži revolveraš u ovoj pokrajini. Prema tome, kada neki došljak slučajno naiđe u grad i zapreti da ugrozi tvoj položaj i ugled, koji su, ponovo naglašavam, za mene vrlo važni, tvoj je zadatak da ga izazoveš i dokažeš svoju vrednost. Izbori još nisu dobijeni i sve dok ne budu, hoću da radite za mene svakog raspoloživog sekunda. Zaplašili ste grad, to je tačno, ali morate ga i dalje držati u strahu. Držite se dalje od žena, izbegavajte veće količine pića, držite grad gvozdenom rukom. U tu svrhu dobijate dobru platu kakvu nigde ne biste dobili.

Heket je sa olakšanjem odahnuo i dopustio sebi lažan osmeh.

— Do đavola, Virdžile, bojao sam se da ćeš reći nešto strašnije od toga. Ti, dakle, želiš da urežem još neki zarez na dršku revolvera, je li?

Hergrivs ga je ledeno gledao.

— Ako baš budeš morao. Ali ne želim da zagrizeš više nego što možeš da progutaš. Od sada vas dvojica ćete raditi zajedno. Građani vas se boje i želim da tako i ostane. Nemojte izvoditi nepotrebne predstave, ne želim cirkus u gradu. Jednostavnije ubijte svakoga ko makar izdaleka ugrozi moj položaj u gradu ili dođe na suludu ideju da možete biti tučeni. Hoću da svi kritičari budu ućutkani... i da tako ostane.

Heket se odvojio od zida i dao znak Driskolu da bude spreman da pođu.

— Ionako je u poslednje vreme bilo previše tiho — promrmljao je.

— Onda napravite malo buke. Houk je bio zgodna prilika da se nešto malo zakuva, ali vi ste ga pustili da vam izmakne. Sledeći put nemojte propustiti takvu priliku.

Heket je klimnuo glavom, u znak da se slaže. Dao je Driskolu znak rukom i pošao ka vratima.

— Ako ga nagazimo sredićemo ga.

— Ako ne njega, nađite nekoga drugog. Hoću da od danas pa do subote, svakoga dana poteče krv. Hoću da svi budu toliko uplašeni da se na dan glasanja samo moji glasači

pojave kod kutija za glasanje. Hoću da glasanje bude jednodušno, da budem izabran bez ijednog glasa protiv.

— Biće tako — obećao je Heket.

— Za vas bi bilo bolje da bude inače ću potražiti nove pomagače.

Na tu nedvosmislenu pretnju Heket se oštro trgao i okrenuo. Za trenutak sé njegov pogled zadržao na Hergrivsu, ali kada se Virdžil Hergrivs ponovo spustio na svoju stolicu i nastavio da puši cigaretu on je izgurao Eda Driskola iz prostorije i nastavio da hoda za njim kroz hodnik do bara. Sve vreme je razmišljao o poslednjoj Hergrivsovoj izjavi.

— Hoće krv... e pa kad hoće, dobiće je. Možda će biti i njegova.

Ed Driskol ga je iskosa ozbiljno pogledao.

— Razmišljaš li ti o tome da se suprotstaviš gazdi, Džoni? — zapitao je.

— Možda.

Driskol je odmahnuo glavom.

— Nemoj biti toliko lud. Gde bismo mi bili bez glavnog organizatora igre?

— Ne dozvoljavam nikome da viče na mene — objasnio je Heket.

Driskol ga je potapšao po ramenu.

— Smiri se, druškane. Mi smo u ovom gradu već završili posao. Imamo odrešene ruke. Možemo da radimo šta hoćemo. Pomozimo Hergrivsu da postane gradonačelnik i on će učiniti da nam grad bude još lepši i udobniji za život. Imamo sve što nam treba, ne odgovaramo nikome...

— Sem njemu — podsetio ga je Heket.

— Hoćeš da kažeš da nismo svoje gazde i da ipak moramo nekome da polažemo račune? Pa šta? Želiš li da sediš na njegovoj stolici i da imaš mnoštvo budala koje ti samo zadaju brigu? Šta misliš, na koga će se te budale obrušiti kad dođe njihov trenutak? Na tebe? Ili mene?

— Driskol je odmahnuo glavom i široko se osmehnuo. — Ne na nas, Džoni. Na njega. Njega će ščepati za gušu kad smognu dovoljno hrabrosti da se bore. A do tada mi ćemo biti daleko sa punim džepovima.

— Ko će to smognuti snage da se bori? — zapitao je Heket ozbiljno zabrinut.

Driskol je pokazao prema vratima saluna.

— Oni tamo napolju. Zar misliš da se jednoga dana neće osvestiti i da im se neće dosaditi da ih neko zlostavlja, pritiska i pljačka? Zar ne misliš da će se oni onda udružiti protiv onoga ko ih tiraniše? — Driskol je duboko šumno uzdahnuo. — To će sigurno doći. Možda ne još za izvesno vreme, jer ih Hergrivs još nije sasvim iscedio, ali kad završne još nekoliko krugova neki od njih će radije izabrati brzu smrt nego lagano umiranje. Vidim to na njihovim licima.

— Na čijim, do đavola, licima? — graknuo je Heket na njega.

— Na licima mnogih. Kao prvo na licu Etel Mejer. Ona budala Trims je drugi. Tu su i neki rančeri koji za sada mogu da podnesu gubitke od Hergrivsovog čerupanja ali će im se ubrzo smučiti da se znoje nizašta. Svi oni će se jednog dana udružiti Džoni, i ti i ja moramo za to biti spremni.

Heket je pogledao svog prijatelja novim očima i u njegovom pogledu ogledala se izvesna doza poštovanja. Četiri godine njih dvojica su jahali zajedno i uvek je on bio taj ko je razmišljao i kovao planove. Nije mogao da se seti nijednog slučaja kada se Driskol nije složio sa njegovim odlukama. Kada su opljačkali banku, to je izvedeno po planu koji je on smislio, isto je bilo sa pljačkama poštanskih kola i krađom stoke Sada je Driskol pokazao da ume i da razmišlja. Heket nije sigurno znao da li mu se to dopada ili ne.

— Spremni? Kako to misliš spremni? — zapitao je voljan da Driskola navuče da se još više izjasni.

— Moramo biti jedan korak ispred njih. Uzmi, na primer, onu budalu Koupa. On je hteo da ubije Hergrivsa, a ne nas. Sećaš li se toga?

Heket je klimnuo glavom. Nije do tada tako razmišljao.

— E vidiš, on nije došao da ga ubije zato što se napio pa odjednom smogao dovoljno hrabrosti, Džoni. Došao je, jer ga je neko poslao.

— Misliš na Etel Mejer? — zapitao je Heket.

Driskol je ozbiljno klimnuo glavom.

— Naravno. Pošto Koup nije uspeo da izvrši ono što je htela, ona je provela noć posećujući ljude po gradu. Najpre Trimsa... onda Entila. Ona nije prestala da se bori, Džoni; i neće prestati. Pri tome ona neće morati da lično opali nijedan metak.

Heket je radoznalo pogledao svog prijatelja.

— Otkuda sve to znaš? — zapitao je.

— Znam, Džoni. Razmišljao sam, kovao planove i radio na tome da ne budem ubijen s leđa. Ja imam i prijatelje u ovom gradu.

Heket se udaljio korak dalje, krajnje zbunjen.

— Prijatelje? Kakve prijatelje?

— Ljude koje sam kupio. Vidiš, Džoni, ja nisam tako zao kao ti i izvestan broj ljudi u gradu to zna. Ali nemoj se naprezati, ja vodim brigu i o tebi. Ako sam nekome drug ja sam zaista drug. Kad to kritično vreme dođe mi ćemo zajedno odjahati, a đavo neka nosi Hergrivsa. Svi će biti obuzeti njime i niko neće mariti za nas.

Heket je napunio čašu iz flaše ostavljene za njih na šank. Jak viski palio je žešće nego obično.

— Izgleda da si ti o tome dosta razmišljao, Ede. Možda si smislio i konačan plan i vreme kad ćeš ga izvesti?

Driskol je klimnuo glavom i zamišljeno se zagledao u čašu.

—Mislim da Hergrivsu, kao gradonačelniku možemo dati šest meseci relativno sigurnog vladanja. Do tada će on imati u rukama banku i sve drugo što u ovom kraju nešto vredi. Svaki dolar koji se bude slio u grad doći će u njegove ruke. Sve što mi treba da uradimo to je da otvorimo njegove velike gramzive ruke i uzmemo mu plen. Kada ga ostavimo mrtvog niko neće biti potresen i neće tražiti našu krv.

Driskolov lukav osmeh zabrinuo je Džoni Heketa. Heket nije mogao da veruje da je to onaj isti Ed Driskol sa kojim je mesecima drugovao i delio dobro i zlo.

Ustuknuo je korak nazad i pogledao Driskola.

— Sto mu gromova Ede, nadam se da ne planiraš još nešto drugo?

Driskol je mirno odmahnuo glavom.

— Ne, Džoni, ti si mi potreban isto kao što sam ja tebi potreban. Mi ostajemo partneri do kraja. Biće više nego dovoljno za obojicu.

Driskol je iskapio čašu i gurnuo je da klizne niz šank do konobara. Kada se okrenuo da pođe, Heket ga je zapitao. — Kuda ćeš sada?

— Da se odmorim, Džoni. Sutra treba da pređemo dosta milja.

— A šta ćemo raditi?

— Ubeđivaćemo ljude da ne glasaju za Entila. I... moramo da budemo vrlo ubedljivi. Moramo obezbediti da Hergrivs bude izabran za gradonačelnika, je li tako?

Džoni Heket ga je ispratio pogledom. Odjednom se osetio sasvim sam, potpuno prepušten sebi, bespomoćan i ranjiv. Kao da ga je Ed Driskol smanjio do njegove prave veličine. To mu se nije dopadalo. Nasuo je sebi još jednu čašu pića i

iskapio ga, a onda razbio čašu o šank. Kada je izašao iz saluna nijedan od kasnih posetilaca nije se potrudio da ga isprati pogledom; svi su očigledno bili zainteresovani samo za sebe i svoju bližu okolinu, a ne i za gnevnog revolveraša.

Heket je sav gnevan zbog svog osećanja inferiornosti izašao na trotoar i ugledavši Lusilu Mejer na verandi kuće njene tetke prešao preko ulice, ušao u dvorište i zastao nedaleko od ograde verande.

Lusila je ustala iz stolice za ljuljanje i pošla prema vratima kuće, ali ju je Heket dozvao. — Hej, Lusila, sačekaj malo.

Lusila se namrštila. — Šta želiš Džoni Hekete? — zapitala je.

— Da porazgovaramo. Možda i da nešto popijemo. Ti i ja bi trebalo da budemo prijatelji.

— Zašto bih ja imala bilo kakve veze s tobom, Hekete? — odvratila je Lusila dosta ljutito.

Heket se popeo uz stepenice i privukao je nazad do ograde. Kada se ona počela opirati on ju je privukao do svojih širokih ravnih prsa i uhvativši je za bradu zabacio joj glavu. Lusila nije ni pokušala da vrisne.

Heket joj se osmehnuo.

— Malo koja devojka izgleda lepše od tebe, Lusila. I malo koji muškarac te želi više od mene.

— Skloni šape sa mene — prasnula je Lusila. Napravila je jedan besplodan pokušaj da se izmigolji iz njegovih ruku, ali to je samo doprinelo da im tela dođu u bliži i više uzbuđujući dodir. — Ti si ubio Beri Koupa — optužila ga je.

Heket je za trenutak zastao zbunjen njenom optužbom. Uprkos nekim pričama koje je čuo o Koupovim posetama Etel Mejer, on ipak nije povezivao Koupa sa devojkom.

— Ne, nisam ja. Ed je to učinio. Je li ti Koup nešto značio?

— Bio mi je dobar prijatelj — priznala je Lusila.

— Je li to sve?

— Bio je... vrlo dobar prema meni.

Lusila je bila prestala da se otima i kada je Heket već bio siguran da će se njegova upornost isplatiti, vrata kuće su se otvorila i u dovratku se pojavila Etel Mejer... sa puškom u rukama.

— Gubi se — naredila je žučno.

Heket je pustio Lusilu i spustio ruku do drške revolvera.

— Samo potegni pištolj, Hekete. Baš bih volela da te pošaljem u carstvo nebesko.

Heket je uklonio ruku od revolvera i povukao se dublje u senku dvorišta. Etel je zgrabila Lusilu i grubo je ugurala u kuću. Lusila je počela da protestuje, ali Etel joj je opalila šamar i zalupila vrata za njom.

Okrenuvši se ka dvorištu naperila je pušku na nezvanog gosta i preteći otvor cevi naterao je Heketa da uzdrhti. Uzmakao je dižući ruke u znak da se predaje. Ali uprkos tome osmehivao se. — Ne bi ništa koristilo da te ubijem, Hekete — rekla je Etel. — To bi samo moglo izazvati Hergrivsa na još veće brutalnosti. Ali jednog dana doći će i tvoj sudnji čas... a taj dan, možda nije daleko.

Heket ju je zamišljeno posmatrao iznenađen njenim odlučnim stavom. Glas joj je zvonio krepko i ostavljala je utisak osobe koja očekuje da će joj budućnost biti blistavija od prošlosti. To mu se nije dopadalo. Pomalo je slutilo na ono što je Ed Driskol predviđao.

Na polovini dvorišta okrenuo se i dobacio. — Ako još jednom naperite pušku na mene, gospođo, izrešetaću vas.

Rekavši to izašao je na ulicu i vratio se u salun.

VI

Dok Holidej je bio duboko nezadovoljan. Smetalo mu je što mu je sudbina neprekidno nameštala događaje iz kojih kao da nije bilo izlaza. Ne da je to bilo nešto novo, naprotiv, bio je već naviknut na neprekidan hod po tankoj niti života, naviknut na igru nerava i gledanje smrti u oči. Ali bio je umoran od svega toga. Mnogo puta poželeo je da okači o klin svoj srebrnasti pištolj sa drškom od slonove kosti, revolver koji ga je učinio slavnim i da negde u anonimnosti potraži mir i spokoj.

Činilo mu se da je Maršavil dosta pogodno mesto za to. Začudo, niko ga nije prepoznao, niko nije pomenuo njegovo ime i postojala je neka nada da će tu moći da se bar za neko vreme sakrije. Ali pojavila se druga nevolja. Hergrivs!

Iz Krida je morao da pobegne da bi izbegao smrtonosno opasan, neravnopravan obračun. Ali je tamo situacija bila bar donekle jasna: znao je ko mu je neprijatelj. U Maršavilu je, izgleda, zapao sa zla na gore jer se još uvek nije znalo ko vlada gradom i nasilje je divljao u punom naponu. Maršavil je bio grad sa svim izgledima da pripadne jednom čoveku: Hergrivsu. Znao je da će, ukoliko on pobedi, morati ili da se prikloni njegovoj bandi ili da ode. Razmišljajući o Hergrivsu poželeo je da se upozna s njim, da ga lično proceni i pruži mu priliku da on proceni njega, Holideja. No, ipak mu je bilo važnije ono prvo, da upozna čoveka koji je umeo da za sebe veže predstavnika zakona, da iznajmi ispomoć revolveraša, i da lažira izbore kako bi postao gradonačelnik. Taj čovek se verovatno nadao da će kao gradonačelnik moći da proguta celu pokrajinu i stavi u svoj džep sve što je u njoj vredno. Holidej je predvidao da će u tome uspeti... ukoliko se ne desi nešto nepredviđeno.

Razmišljajući o tome napustio je svoju sobu u pansionu gde je proveo skoro ceo dan odmarajući se od napora poslednjih dana i izašao na ulicu. U prolazu je dizanjem šešira pozdravio misis Hagenbek, vlasnicu pansiona, sredovečnu dobro držeću udovicu, koja nije skrivala interesovanje za interesantnog došljaka i ona mu je uz blagonaklon osmeh odgovorila na pozdrav i nastavila da namešta zavese u predvorju pansiona.

— Kuda tako kasno, mister Houk? — zapitala je.

— Da uzmem malo vazduha — odgovorio je Dok otvarajući vrata.

— I još ponešto, možda. Ne zaboravite da ne dozvoljavam posete sumnjivih žena u mojoj kući — rekla je energično, ali Dok Holidej je nije čuo jer je već bio na ulici.

Prošao je kroz vrt sa ružama i zatvorivši vratnice uputio se ka salunu. Na ulici je bilo malo prolaznika koji su žurili svojim kućama, a prve svetiljke već su probijale sivkasti sumrak. U salunu je, takođe, vladala tišina a samo šačica ravnodušnih gostiju stajala je grupisana tu i tamo u prostranoj odaji. Holidej je zauzeo mesto negde oko polovine šanka i naručio piće. Debeli konobar ga je brzo uslužio i još brže se udaljio.

Samo nekoliko minuta kasnije u salun je kroz sporedan ulaz ušao Džoni Heket. Njegov dolazak izazvao je nekolicinu posetilaca da žurno završe svoje piće i upute se leptir vratima. Holidej ih je mirno ispratio pogledom, ne previše iznenađen. Njihovo držanje bilo je samo logičan nastavak konobarevog ponašanja. Oni koji su ostali u salunu pognuli su glave i usredsredili pažnju na svoje čaše kao da se u njima nešto izuzetno dešava.

Heket se uputio pravo ka Holideju.

— Mislio sam da si ispratio, skitnice — rekao je kao uvod.

Holidej ga je ćutke poglédao, izdržao njegov pogled i odmahnuo glavom. Nije mu promaklo da ga je Heket oslovio sa „ti" i da je dodao epitet „skitnice".

— Gde si, do davola, bio? — nastavio je da pita Heket ne trudeći se da ublaži smisao svojih reči.

— Odmarao sam se...

Heketovo tamno lice se pretvorilo u nepomičnu masku.

— Odmarao se, je li? A možda si nešto i smišljao...

— Kad se odmaram ja, obično i razmišljam, ali to se tebe ne tiče, Hekete — odgovorio je Holidej istom merom i vratio pogled na svoju čašu.

— A ja kažem da me se tiče — rekao je Heket sa nesumnjivim prizvukom izazova u glasu. Holidej je na to malo udaljio čašu od svoje desne ruke i upola se okrenuo.

— Zašto?

Heket izgleda nije odmah znao kako da odgovori, ali kada je zapazio da ga preostali gosti sa iščekivanjem posmatraju, on je glasno dodao. — Zato što si danas ubio jednog mog prijatelja, mistr.

Holidej mu se podsmešljivo obratio.

— To je krupna laž, Hekete — izjavio je.

Heket se ispravio do pune visine. Oči su mu potamnele od nagomilanog besa.

— Da li ti to mene nazivaš lažljivcem, Houk? — prasnuo je i njegov glas je odjeknuo kao lomljenje drveta.

Holidej je ponovo klimnuo glavom i okrenuo mu se licem u lice. Desna ruka mu se spustila pored tela, a njegov ledeni pogled ustrelio se u oči tamnoputog revolveraša. U tom trenutku sve što je video od Heketa bile su dve beonjače i crne tačke u njima ispunjene zlobom i mržnjom.

— Pošto mislim da nikada nisi bio u Kridu i verujem da se nikada nisi sreo sa Vajtom Dokerom, ja te nazivam lažljivcem. Sem toga, da ti je lupež koga sam ubio zaista bio prijatelj i da si za njega gajio prijateljska osećanja, ti bi to rekao jer si imao dovoljno vremena da progovoriš. Onda si ćutao, a sada lažeš.

Džoni Heket je ustuknuo četiri koraka nazad a leva ruka mu se poput kandže nadvila nad dršku revolvera.

— Ako sam ja ćutao ti sada previše brbljaš, Houk. Uvredio si me i izazvao — zamumlao je Heket.

Holidej je mirno slegnuo ramenima.

— Može biti da nisi samo lažljivac, gospodine. Možda si uz to i budala od glave do pete.

U salunu je zavladao muk. Barmen je krpom za brisanje šanka obrisao znoj sa čela. Džoni Heket je ceo jedan dugačak sekund stajao kao da nije dobro čuo šta je Holidej rekao. Onda se njegova leva ruka zagnjurila naniže. Dok Holidej je zapazio taj njegov pokret ali se nije ni pomerio. Njegov pogled ostao je kao prikovan za Heketove oči u kojima je očekivao da vidi njegovu odluku, dakle da vidi i onu iskru koja najavljuje prelaz namere u delo. Kada je to uočio, kada mu je bleak Heketovih zenica najavio odluku o bliskoj smrti, on se svom težinom oslonio na desnu nogu, a njegova desna ruka munjevito se pružila ka drški revolvera. Delić sekunde kasnije Holidej je potegao i opalio.

Ciljao je malo levo od centra i njegov metak zavitlao je Heketa u krug. Heket je posrnuo, udario kukom o obližnji sto, srušio se na sledeći i na kraju se još jednom okrenuo da bi se našao pred hladnokrvnim Holidejem. Oamućen pogotkom, Heket je ispustio neispaljen revolver iz mlitavih prstiju i

pao preko trećeg stola za karte. Holidej je stajao nepomičan, u očekivanju novog poteza. A kada je taj potez došao on ga je spremno dočekao. Heket je desnom rukom potegao drugi revolver i u momentu kada je zauzeo položaj da opali Dok Holidej ga je ponovo pogodio. Ovaj put nije bilo igranja, U Heketovim očima goreo je ubilački sjaj. Drugi Holidejev kuršum pogodio ga je tačno u srce. Revolver je kliznuo iz njegovih prstiju i prigušeno krkljanje začulo se iz grla praćeno mlazem krvi između stisnutih usana. Zatim je nasilnik posrnuo i pao licem okrenut podu.

Dok Holidej je ležernim korakom pošao ka vratima posmatrajući sve ljude u prostoriji.

— Ne želim da čujem ni jednu laž o ovome što se desilo inače... mogao bih se vratiti.

Zatim je izašao u tamu večeri. Ali tek što je prešao nekoliko metara zastao je da oslušne. Čuo je kratak nerazgovetan žagor i prigušen šum koraka po drvenom podu a onda je neko progovorio. — Biće bolje da obavestim mister Hergrivsa.

Holidej je pošao ulicom do glavne ulice svestan da je sada umešan u obračun zavađenih strana. Nije bio toliko glup da zavarava sebe da takav ishod nije želeo. Znao je dobro svoju prirodu i bio je svestan činjenice da nikada nije mogao da jednostavno ode i one koji su u nevolji prepusti same sebi. Nastojeći da bude sasvim iskren prema samom sebi pitao se koliko je tome doprineo razgovor sa Lusilom Mejer i njen nagoveštaj da u Maršavilu može doživeti puno „prijatnih doživljaja". Taj deo tajne nije uspeo sam sebi da otkrije, ali dok je hodao ulicom pred očima je video lelujanje njene duge kose i glatke obline njenih grudi.

Proklinjući u sebi nakaradnu sudbinu koja ga je pratila, nastavio je da hoda trotoarom siguran da ga šerif Louv već traži, da će mu Ed Driskol uskoro biti za petama i da će, po naređenju Virdžila Hergrivsa, pola grada žarko želeti da ga ubije.

Sa drugog kraja grada trčali su radoznali ljudi i ulicom je odjekivala glasna vika. Čuo je da je nekoliko puta izgovoreno njegovo ime. Zatim je salun progutao stampedo radoznalih građana i na ulici je za trenutak zavladala tišina.

Dok je prolazio pored aščinice u kojoj je toga dana ručao, iz mraka se začuo nečiji glas. — Za vas bi bilo bolje da se izvesno vreme ovde sakrijete, Houk. Od sada ulica neće biti naročito zdravo mesto za vas.

Holidej je pogledao u pravcu odakle je glas dolazio i zapitao. — Ko ste vi, do đavola?

— Neko ko vas je mogao bez opasnosti ubiti dok ste prolazili, Houk.. Ako hoćete preciznije objašnjenje ja sam onaj ko je potvrdio vašu izjavu o događaju prilikom vašeg dolaska u grad. Zovem se Keleher i nameravam da vam pomognem ako budete dovoljno pametni i sklonite se sa ulice pre nego što vas neko primeti. U suprotnom, ja ne želim da imam nikakve veze sa čovekom koji je već kupio mesto na gradskom groblju.

Holidej je video kako su se vrata aščinice otškrinula i on je kliznuo unutra.

Keleher je tiho progovorio. — Stavite mi ruku na rame i pratite me. Miris kuvanja će vam pokazati kad treba da obiđete šporet. Posle toga, dalje se nastavlja hodnik koji vodi u moje stambene prostorije.

Holidej je pošao za vlasnikom aščinice kroz zgradu, kada je konačno čuo da su se vrata za njim zatvorila. Keleher je rekao. — Čekajte ovde. Za mene će biti bolje da budem viđen na ulici jer za posled-

njih deset godina u ovom gradu se nije desio ni najsitniji događaj a da ja ne budem na licu mesta. Ako bih sada izostao to bi moglo da bude sumnjivo.

U tren oka Keleher je nestao. Holidej je pipajući pošao pored zida, udario kolenom o ivicu ležaja i zadovoljan što ga je našao ispružio se da čeka svog spasioca.

•

Virdžil Hergrivs je bio mahnit od besa. Sačekao je da konobar i dvojica građana koji su se zatekli u salunu polože telo Džimi Heketa pored zida u njegovoj kancelariji, a onda ih je nestrpljivo izgurao iz odaje i nogom zatvorio vrata iza sebe. Vrteći nespokojno šešir u rukama šerif Louv je šumno uzdahnuo, kada se gnevan pogled pogatog moćnika zadržao na njemu. Očigledno da će Hergrivs tražiti krivca za nedaću koja ga je zadesila i da će se na krivca sručiti lavina njegove zle ćudi. Nekoliko koraka dalje, zagledan u Keketovo nepomično telo, stajao je Ed Driskol.

Hergrivs je prešao s jednog do drugog kraja odaje pre nego što se zaustavio ispred pisaćeg stola i okrenuo se Edu Driskolu.

— Nisam li vam rekao da budete pažljivi i da ništa ne preduzimate dok ne budete sigurni u uspeh?

— Ja sam spavao kad se to desilo — odgovorio mu je Driskol mirno.

— Spavao?! — Hergrivs je to izgovorio kao da mu je Driskol tog trenutka priznao da je nekoga silovao. — Pustio si Džonija da se sam suoči sa njim?

— Nisam znao da je Houk još u gradu. Nije znao ni Džoni. Mislili smo da je otputovao. Kada se Houk pojavio Džoni je učinio ono što si tražio... pokušao je da ga smakne.

— I dobio je metak — grmnuo je Hergrivs.

Driskol je mirno klimnuo glavom.

— Da, dobio je metak.

U Hergrivsu je prokljućao bes.

— Ne izgledaš ni malo zabrinut, do đavola. Džoni je bio tvoj prijatelj, zar ne? Kada ste došli ovamo ti si mi rekao da je Džoni Heket najbolji revolveraš zapadno od Rio Plate. Izgleda da nije bio najbolji.

Driskol je obrisao hladan znoj sa čela i obrva. Ruke mu nisu podrhtavale, izgledao je potpuno smiren.

— Ne, nije bio — pogledao je Hergrivsa smelo u oči. — Ali nemoj dopustiti da te ovo što se desilo omete u tvojim planovima, Virdžile.

Hergrivs se žustro okrenuo i smrknuto ga pogledao.

— Šta time hoćeš da kažeš?

— Nemoj napraviti još jednu grešku — rekao je Driskol hladno. — Kada smo došli ovamo rekao sam ti da smo Džoni i ja dvojica najboljih revolveraša koje možeš naći zapadno od Rio Plate, Virdžile, i da to možemo dokazati.

— Heket je dokazao da je obična budala. Ali ako ništa drugo, dokazao je da je hrabar i da nije bez razloga stekao ugled. A šta si ti, do vraga, uradio što bi ti davalo pravo da se tako prsiš i govoriš kao da si ovde glavni?

Driskol se nadmoćno osmehnuo.

— Čekao sam, Virdžile. Ja ne ulazim u nepotrebne rizike. I, kao što vidiš, ja sam živ, a Džoni je mrtav.

Hergrivs se namrštio. Nije mu se dopadala Driskolova samouverenost. Nikada ranije nije ga video takvog.

— Izdao si ga. Nisi mu pomogao kad je trebalo! — optužio ga je Hergrivs ljutito.

Driskol je odmahnuo glavom.

— Džoni je dobio ono što je zaslužio. To je oduvek pisalo u kartama. Često sam mu govorio da dob-

ro osmotri i proceni situaciju pre nego što se sukobi sa nekim ko naiđe. E, pa on se nije toga držao i naleteo je na dva kuršuma.

Rekavši to Driskol je prišao bifeu i uzeo flašu sa viskijem. Ali kada je pružio ruku da uzme čašu i naspe sebi piće, pritrčao je Virdžil Hergrivs i udarivši ga po podlaktici izbio mu flašu iz ruke koja je pala i razbila se. Ed Driskol se okrenuo na petama lica izobličenog od ljutine.

— Lakše, gazda, lakše kad kažem!

— Idi do davola Driskole. Izdao si me i uvalio si me u nevolju. Izdao si Heketa svog prijatelja. Sve si zabrljao.

Driskol je odjednom zgrabio Hergrivsa za revere sakoa i gurnuo ga pored stola do zida. Hergrivs je tresnuo o zid i eksplodirao u erupciji besa, a Maks Louv se mašio revolvera. Ali njegov „kolt" je još bio u futroli a on je već zurio u crni otvor cevi Driskolovog revolvera. Louva je oblio hladan znoj i on je digao ruke uvis i odmahnuo glavom, dajući time do znanja da priznaje svoju grešku.

— Ja sada preuzimam stvar u svoje ruke, Maks. Primaćeš naređenja od mene — rekao je šerifu. Louv je bacio kratak pogled do Virdzila Hergrivsa, ali ovaj je stajao zanemeo i zurio u revolver u Driskolovoj ruci, zaprepašćen brzinom kojom se pištolj tu našao.

— Šta si to rekao, Driskole? — zapitao je Hergrivs, nastojeći da zvuči autoritativno.

Ed Driskol je šutnuo nogom razbijenu flašu na podu i naslonio se na ivicu stola. Kažiprstom je zapovednički dao znak Hergrivsu da sedne.

Trebalo je da prođe nekoliko sekundi pre nego što je Hergrivs seo na stolicu, a čak i kada je to učinio, doduše dosta pomirljivo pa čak i pokorno, on je seo okrenut leđima zidu, gledajući netremice Eda Driskola i ne skrivajući svoju radoznalost.

— Rekao sam Virdžile da će Louv od sada primati naređenja od mene — počeo je Driskol. — To je jedini način da stegnemo omču oko ovog grada.

— Vraga je jedini način — grmnuo je Hergrivs. — Šta misliš, ko si ti? Mizerijo jedna, zar misliš da ću mirno stajati i gledati...

— Nećeš stajati i gledati, Virdžile — prekinuo ga je Driskol. — Ti ćeš biti gradonačelnik. Ti ćeš, takode, isceditiovaj grad baš kao što si planirao. Samo što sada više nemaš Džonija da te štiti. Imaš mene.

— Kakve mi garancije daješ? — zapitao je Hergrivs podrugljivo.

Driskol je ozbiljno klimnuo glavom.

— Najbolje koje si ikada imao, Virdžile. Da je Džoni živ on bi ti rekao. Ja sam brži od njega. Mogao sam da ga pobedim a mogu da pobedim i Houka.

Hergrivs je zažmirio, ali nije ništa odgovorio. Pogledao je Maksa Louva koji je brisao znoj sa uzanog čela i gledao u stranu. Gradski policajac kao da se već bio odlučio na srednji put.

Driskol je ustao i poslao Maksa da donese drugu bocu viskija. Dok je on bio odsutan, Driskol je razgledao čaše i konačno odabrao jednu koja mu je izgledala čistija od ostalih.

— Virdžile, sve vreme smo u igri bili uglavnom ti i ja. Džoni je bio tu samo za predstavu, kao dekoracija, mada je, priznajem, ulogu dosta dobro igrao. Ali sada, kad dođe do odlučujućeg odmeravanja, bićemo na našoj strani samo ti i ja.

Hergrivs se ponovo protrljao po potiljku. Sve ovo uopšte mu se nije dopadalo. Uspeo je da savlada ljutinu... ali jedva, s mukom.

— Šta predlažeš Ede?

— Da obidem okolinu grada i proverim nisu li pojedini naseljenici promenili mišljenje u vezi sa izborima. Možda ti je Džoni rekao a možda nije, da sam ja i ranije obavljao taj posao... uglavnom sam. Dok sam ja odsutan neka Louv istakne poternice po celom gradu.

— Kakve poternice?

— Poternice za Djukom Houkom. Traži se živ ili mrtav... znaš već. Zbog ubistva.

Hergrivs se zavalio na naslon stolice. Vrata su se otvorila i Hergrivs je nestrpljivo pozvao Louva da mu donese flašu koju je držao u ruci. Nasuo je piće u dve čaše i jednu je uzeo Driskol a iz druge je otpio on lično.

— Možemo li to da izvedemo, Edi? — Zapitao je.

— Zašto da ne? Vrlo mali broj ljudi video je šta se stvarno desilo. Većina njih će potvrditi konobarovu izjavu da je Houk prvi potegao i hladnokrvno sa predumišljajem ubio Džonija.

— Većina da — umešao se Maks Louv. — Ali možda neće svi.

— Oni kojima padne na pamet da kažu suprotno — rekao je Driskol. — Promeniće mišljenje kada se po završenim izborima okonča brojanje glasova. Posle toga ja ću se pobrinuti za Houka.

— Dići ćeš poteru protiv njega? — zapitao je Hergrivs.

— Ako budem morao. Ali ne verujem da će do toga doći. Naš prijatelj Houk je vraški dobar na revolveru ako je uspeo da tuče nekoga ko je brz kao što je Džoni bio. Znači da je jedan od najbržih. Ali nije najbrži.

Driskol je ispio sadržaj svoje čaše i pažljivo spustio čašu na sto. Virdžil Hergrivs ga je sumnjičavo gledao. Želeo je da mu veruje ali se pribojavao da Driskol možda greši. Nije smeo da dozvoli sebi više ni najmanju grešku u proceni ljudi i situaciji.

— Ne misliš da će Houk pobeći? — zapitao je Hergrivs.

Driskol je odmahnuo glavom.

— Ne. Nailazio sam i do sada na lude kao što je on. On je tip čoveka koji luta od mesta do mesta dok mu nešto ne uđe pod kožu. To može da bude neka svađa ili sukob, ili posao, ili možda žena. Kad naiđe na tako nešto on se zadrži u tom mestu dok ne doživi to do kraja. Posle toga odlazi.

— Ako je već tako dobar kao što kažeš kako onda nismo čuli za njega. Morao bi imati poznato ime.

Driskol je zamišljeno digao obrve.

— Možda nije iz ovih krajeva. Odakle je došao?

— Iz Krida — odgovorio je Louv.

— Ne znam, nikada nisam čuo za Djuka Houka. Možda je tip bez ambicija — dodao je Driskol ohrabreno. — Znaš, ima ljudi koji se lako zadovolje. Daj im nekog prijatelja, dobar odrezak, flašu pića ili namirisanu ženu i oni su zadovoljni. Ne treba im ništa više. — Onda je

• Vestern •
romani
Svakog 7. u mesecu
Dok Holidej
Svakog 16. u mesecu
Šejn

sumnjičavo nakrivio glavu na jednu stanu. — Ali ovaj mi se čini drukčiji. On zna da je dobar na oružju, svestan je toga, ceni sebe. To se vidi po njegovom držanju, odelu, po svemu. No ovaj put će se prevariti... ostaće kratak.

Hergrivsa je osvojio Driskolov samouveren ton. Nalio je sebi još jedno piće i ponudio Driskola. Ovaj je odbio i pošao ka vratima upirući prstom na Maksa Louva.

— Mislim da bi bilo dobro da proverimo u Kridu sve što je u vezi s njim. Pošalji telegram tamošnjem šerifu i čim dobiješ odgovor obavesti me.

Louv je poslušno klimnuo glavom.

— I od sada ćeš primati uputstva od mene jer ću ja biti na brisanom prostoru i ja ću odlučivati koji će plan biti sproveden a koji izmenjen. Na moj mig ti ćeš stupiti u akciju. Ako tako ne bude otići ću pre nego što sutra padne prvi glas.

Ed Driskol je izašao i ostavio Hergrivsa i Louva. Vrativši se u salun naredio je konobaru da odstrani goste.

Kada je lokal ispražnjen on se obratio konobaru. — Za sutra se ništa ne menja. Rano otvori salun i postaraj se da privučeš veliki broj građana. Svima stavi do znanja da oni kojima se ne sviđa ljubaznost i gostoprimstvo mister Hergrivsa, slobodno mogu da potraže neki drugi grad. Potrudi se da svi čuju i shvate tu poruku.

Barmen je klimnuo glavom. Još uvek je bio uplašen zbog nedavne pucnjave i želeo je da što pre ode u postelju i ostane tamo što duže. Djuk Houk ostavio je na njega strahovito dubok utisak. Nikada do tada nije video čoveka tako hladnokrvnog i brzog na revolveru.

— Drugo i poslednje koje sutra treba da uradiš, mister — opomenuo ga je Driskol na kraju — je da pravilno glasaš.

Rekavši to izašao je iz saluna i otišao u svoju sobu. Znao je da će te noći imati dobar san jer mu je Džoni Heket od početka bio problem a sada se taj problem rešio sam od sebe. Sta više verovao je da se Djuk Houk, došljak u gradu, neće otvoreno pojaviti na ulici pre nego što proceni šta se događa. A tada, skoro sasvim sigurno, on će se priključiti struji boraca za pravdu i pravičnost i izgubiće glavu. To je sudbina ljudi koji nisu u stanju da realno gledaju na život. A kada se sve povoljno završi, a Ed Driskol nije sumnjao da će se povoljno završiti, Driskol će izvršiti pritisak na gradonačelnika Hergrivsa. Driskolov glasan smeh ispunio je odaju dok je zaključavao vrata svoje sobe.

*

— Mister Entil želi da se vidi sa vama — rekao je Keleher kada se vratio.

Skoro pola časa Holidej je proveo u mračnoj Keleherovoj sobi i već je bio nestrpljiv da je napusti. Ležaj je bio neudoban a prostorija nedovoljno provetrena i svaki minut proveden u njoj činio mu se sve manje podnošljiv uprkos neizvesnosti i opasnosti koja ga je vrebala na ulici. Ipak, morao je makar za tu noć naći neki siguran smeštaj gde bi se odmorio i razmotrio svoj položaj. Sa šerifom Louvom i Hergrivsovim plaćenicima na vratu, pansion misis Hagenbek nije bio dovoljno bezbedan pa je trebalo pronaći nešto sigurnije. U tom smislu pominjanje Entilovog imena došlo je u pravi čas. Oponent Virdžila Hergrivsa na izborima bio je ličnost koja je mogla pružiti neku alternativu trenutnoj konfuziji.

— Šta hoće? — zapitao je više po navici nego što je očekivao kompetentan odgovor.

— Želi da razgovara s vama. On je fini čovek. Trebalo bi da čujete šta će vam reći.

— Zašto bih to učinio, Kelehere?

Lens Keleher je neodređeno slegnuo ramenima.

— Kad dobro razmislim nema nekog jakog razloga. Ali s druge strane jedina vam je mogućnost da se pokupite i odjašete.

— Možda ću to i učiniti.

— To je lakše reći nego učiniti. Čuo sam da će sutra širom grada biti istaknute poternice za vama. Traži se živ ili mrtav zbog ubistva. A verovatno da će poternice biti poslate i u gradove hiljadu milja daleko. odavde. Sve sa potpisom šerifa Louva. Biće vam teško da nađete rupu u koju ćete se sakriti i biti bezbedni. Ah, da — prisetio se Keleher. — Čuo sam, takođe, da je Louv poslao telegram u Krid i tražio obaveštenja o vama. Kao što vidite oni misle ozbiljno.

Holidej se zamislio. Ako je Louv zaista poslao telegram u Krid onda će njegov pravi identitet uskoro biti otkriven. Došavši ovamo nameravao je da zametne trag ali mu sada njegovo ime i ugled ne bi mogli štetiti. Možda bi mu reputacija opasnog čoveka čak mogla pomoći. Pa dobro, neka onda stvari teku kako sudbina odluči, ali u svakom slučaju bežanje iz grada više nije dolazilo u obzir.

Pogledao je Kelehera u oči. Čovečuljak mu se sviđao. Dopadala mu se njegova hrabrost i smirenost.

— Tako dakle. A kakav je vaš udeo u svemu tome, mister?

Keleher je ponovo slegnuo ramenima.

— Ja volim Maršavil. Ovde sam već deset godina i dobro mi je išlo. Hergrivs mi se ni malo ne sviđa. Ako ne preostane ništa drugo ja ću ga lično ubiti.

Holidej se sumnjičavo osmehnuo.

Keleher se skoro uvredio.

— Da znate da hoću. Možda nemam vašu veštinu baratanja pištoljem, Houk, ali imam jake razloge za tu odluku i ne plašim se. To jest, ne plašim se previše. Ubiću ga ako ikada budem mogao da se probijem do njega.

Holidej je ustao sa kreveta i popravio odelo i kravatu. Imao je utisak da Keleher, koji mu je do sada pomagao i pokazao se kao prijatelj, ne bi imao ništa protiv ako odmah napusti njegov apartman. A pominjanje Entila izazvalo je Dokovu radoznalost. Možda još nisu bile izgubljene sve šanse da u Maršavilu zavlada red i zakon. To bi za Doka bilo dobro jer su se Louv i Hergrivs mogli pokazati kao vrlo neprijatni protivnici.

— Pa dobro, onda hajdemo Kelehere — rekao je.

Keleher je izgledao iznenađen. — Šta, odlučili ste da dođete?

— Zašto ne? Možda će taj razgovor biti interesantan. Sem toga, možda će smeštaj kod njega biti bolji nego kod vas.

Izašli su na sporedan izlaz, prošli kroz jednu mračnu ulicu i napravili veliki zaobilazan luk da bi na kraju ponovo došli u centar grada. Holidej je već postao nestrpljiv kada su konačno stigli do Entilove kuće, a bio je i prijatno iznenađen Entilovim srdačnim dočekom.

— Čujem da ste napravili prilično ršum u gradu, mister Houk.

Holidej je klimnuo glavom. — Izgleda tako.

— Sedite. Lens, donesi neko piće iz onog bifea u uglu. Džime, pomoži mu, hoćeš li?

Holidej je odmerio drugog čoveka u odaji. Džim Trims je izgleda bio tip čoveka koji sve radi polako i temelino. Trims je, inače, bio vlasnik velike trgovine mešovitom robom i bez rezerve je podržavao Bena Entila. Vođenje trgovine bilo je vrlo uspešno, što se nije moglo re-

ći za podržavanje Entila kao kandidata.

Ben Entil je ostao da stoji čak i kada je piće posluženo. On sam nije imao čašu u ruci i koristio je šake da zagreje mršave zglobove. Na sebi je imao odelo bez ijedne mrlje, a čizme su mu se presijavale na svetlosti svetiljke.

Entil je izvesno vreme pažljivo posmatrao Holideja. Ovaj je otpio gutljaj brendija i zadovoljno klimnuo glavom.

— Do sada ste u ovom gradu ubili dva čoveka, mister Houk — rekao je Entil mirnim glasom i Holidej u njegovim rečima nije osetio ni reči kritičnosti. Ali u tonu njegovog glasa nije bilo ni oduševljenja.

— Dvojicu koji su pucali na mene — odgovorio je Dok.

— Da, čuo sam to i verujem vam. Uostalom, ne biste ni bili ovde kad ne bih verovao da ste delovali u samoodbrani.

— Što mene, opet, dovodi do pitanja: zašto sam ovde — zapitao je Dok.

— Sa moje strane vi ste ovde da bih vam nešto predložio, mister Houk. Ali pre toga interesovalo bi me koliko znate o nevoljama u koje je zapao ovaj grad?

— Nešto malo.

— Onda bi bilo najbolje da saznate sve. — Entil se ispravio i prešao sa jednog do drugog kraja odaje. Ostali su ga ćuteći pratili pogledom ne pokazujući nameru da preduzmu neku inicijativu.

— Maršavil je osnovala grupa farmera koji su posle dugotrajnog i vrlo napornog putovanja preko kontinenta zastali da se odmore u dolini u kojoj je i ovaj grad. Nameravali su da nastave put za Kaliforniju, ali neki članovi grupe su se razboleli a ostalima je bilo dosadilo da ih peče sunce, šibaju vetrovi, guši prašina i da uz to skoro umiru od gladi, pa je neko predložio da izvesno vreme zastanu. Ali za vreme tog odmora pala je kiša. — Entil se setno osmehnuo. — Ja sam tada imao jedanaest godina i mogu vam reći da nikada, ni pre ni posle, nisam doživeo takvu kišu. Skoro preko noći brežuljci su ozeleneli, trava je počela da buja, a potoci i rečica samo što se nisu izlili u poplavu. Stoka koju smo poveli za priplod razmilela se po poljanama ne pokazujući želju da ide dalje. Bio je sazvan još jedan sastanak i doneta je jednoglasna odluka da cela grupa trajno ostane tu gde je. Dolini smo dali ime po jednoj mladoj devojci u karavanu, najlepšoj maloj lutkici koja je ikada prešla reku Platu. Ta devojka zvala se Maršâ. Kasnije kada smo podelili zemlju, pobrali žetvu i kada su se svi počeli bogatiti, odlučeno je da sagradimo grad. Taj grad nazvan je Maršavil... kako se i danas zove.

Holidej je lagano pijuckao svoj brendi. Nije bio raspoložen da sluša istoriju ali nije video način kako da prekine izliv starčevih sentimentalnih sećanja a da ga ne uvredi.

— To je samo po sebi istorija, mister Houk, koja se stotinama a možda i hiljadama puta ponavljala i u drugim krajevima ove zemlje. Dovoljno je reći da je Maršavil rastao i napredovao. Došli su novi naseljenici, došli su i trgovci i izgradili svoje trgovine, izgrađen je i salun za zadovoljenje potrebe žednih za dobrom kapljicom, napravljene su nove kuće za stanovanje. Dok se sve to odigravalo niko nikada nije pomislio na ustoličenje neke vlasti. Grad je postojao i možda bi se tako spontano razvijao kao ostatak rodovske zajednice, da se pre godinu dana nije pojavio Virdžil Hergrivs.

Holidej je nabrao čelo.

— Zar tako nedavno? — zapitao je.

— Da. Vi ćete se možda čuditi što od samog početka nismo bili dovoljno budni prema našem novom građaninu Hergrivsu. Pa odgovor na to pitanje je vrlo prost. Nismo marili šta svi drugi rade jer smo bili suviše zainteresovani korišćenjem ove teritorije za sopstvene sebične ciljeve.

Hólidej je pogledao Trimsa i Kelehera ali su obojica ćutke zurili u svoje čaše. Da li su se osećali krivim, pitao se.

— Tako je Hergrivsu, koji je u najmanju ruku inteligentan čovek, otvoren put za izvođenje njegovih planova. Pre nego što smo shvatili šta se stvarno događa on je već stvorio ortakluk sa mnogo ljudi. No i to nas se nije ticalo. Time je, smatralo se, pokazao da je ambiciozan i progresivan čovek. Tek kada su njegovi ortaci počeli nestajati bez traga da se više nikada ne pojave, svi oni koji su bili u vezi sa prvim naseljenicima počeli su da se pitaju šta se to zbiva. Iz sumnji se rodila istraga i Hergrivs je bio pozvan da odgovara za svoje postupke i da objasni kako je od veoma skromnog početka za kratko vreme došao do toliko zemljišta i toliko raznih poslova. — Entil se kiselo osmehnuo. — Njegov odgovor je bio da naše žalbe i prigovore dostavimo novoizabranom šerifu Louvu i da pustimo da zakon i pravda kažu svoju reč.

Entil je prešao preko prostorije i ozbiljno se zagledao u Holideja.

— Tek tada smo shvatili da smo uhvaćeni u mrežu, mister Houk, u čvrstu mrežu koja se lagano zatvarala. Razgovarali smo sa Louvom i otkrili da je on od glave do pete Hergrivsov čovek. Tražili smo od njega da napusti grad i kada je on odbio, pokušali smo da ga siomimo. Ali tada smo se suočili sa poplavom nasilja za koje nismo bili spremni. Krv je potekla ulicama i nastavila bi da teče da mi nismo predložili da se s tim prestane. Hteo sam da svi sednu i porazgovaraju. Virdžil Hergrivs je izgledao raspoložen za razgovor i kada sam već mislio da nazirem rešenje naših problema u grad su stigli njegovi najmljeni revolveraši. Sastanku koji sam sazvao u salunu misis Mejer prisustvovali smo s naše strane ja, Lens Keleher, Džim Trims i Etel Mejer. Ostali su se povukli. Pošto je Hergrivs uplašio ili kupio većinu građana, mi nismo imali na koga da se oslonimo. Maks Louv je ponovo izabran za šerifa; Hergrivs je, nekom podvalom, uspeo da se dočepa saluna Etel Mejer a utvrđen je i datum održavanja novih izbora za gradonačelnika. Grad je očevidno izmicao iz naših ruku i veliki broj mojih prijatelja se spakovao i otišao. Ali ja sam ostao, mister Houk, ne zato što sam hrabar čovek, ne zato što mogu da ubijam kao Hergrivs i njegovi plaćenici, već zato što mi ovaj grad mnogo znači i što sam spreman da umrem nastojeći da održim red i zakon i da tok događaja okrenem tako da u njemu možemo živeti kao časni i ponosni ljudi i imati škole za našu decu, sudnicu za poslove u vezi sa zakonom, dvoranu za igranke i zabave i sve drugo što ljudima pripada. Ja vodim kampanju za izbor gradonačelnika protiv Virdžila Hergrivsa i ako me biračko telo izglasa ja ću zatražiti pomoć federalnog šerifa, a ako treba i armije u cilju da grad očistim od ove zločinačke bande i učinim ga pristojnim za život poštenih radnih ljudi.

— Krasno, krasno — izustio je Dok oduševljeno.

Lice Bena Entila se skamenilo.

— Je li to sve što imate da kažete?

— Šta bih još imao da kažem, mister Entile. To je sve, jer nećete biti izabrani.

Trims i Keleher su počeli glasno protestovati ali ih je Entil ućutkao jednim nestrpljivim pokretom ruke.

— Zašto to kažete, mister Houk?

— Nisam slep — rekao je Dok. — Sem toga imao sam priliku da čujem šta ljudi u salunu pričaju. A pripit čovek je iskreniji od treznog, mister Entile.

— I šta oni kažu?

— Da niko neće imati hrabrosti da izađe na biralište i javno pokaže da je za vas. Naravno, biće i takvih jedan manji broj i njima će verovatno biti dopušteno da glasaju. Posle toga stvar će preuzeti brojači glasova. Sasvim je svejedno da li će odnos glasovi biti četiri prema jedan u vašu korist, to neće biti rezultat prebrojavanja.

— Tražio sam da kutije budu zapečaćene — naglasio je Entil.

Holidej se glasno nasmejao i odmahnuo glavom.

— Vi ste nepopravljivi naivac. Tu će pri ruci biti Maks Louv. Pošto već sumnjate u njegovo poštenje sve će vam biti jasno. Iza njega će stajati Hergrivs sa čoporom krvoždnih nevaljalaca za slučaj da se desi nešto nepredviđeno. — Holidej je odmahnuo glavom. — Ne možete pobediti, to je izvesno.

— Imam podršku farmera i naseljenika — usprotivio se Entil.

— Zar ne čujete šta vam kažem? Rezultat je važan. Vaša takozvana podrška ne znači ništa.

Entil je klonuo ramenima ! Holidej je znao da se stari borac više ne zavarava iluzijama. Ustao je osećajući na sebi ogorčene Trimsove i Keleherove poglede. Idući prema vratima, što je trebalo da znači da ne želi da uzme učešće u tim događajima, osetio je u dubini duše žaoku sažaljenja za starog hrabrog čoveka. Ni sam ne znajući zašto, preko njegovih usana je preletelo pitanje.

— Šta je vaš predlog, mister Entil?

— Ako postanem gradonačelnik želeo bih da vi budete šerif ovog grada, mister Houk. Bar toliko dok se postaramo za glavne izazivače zla.

Holidej se kiselo osmehnuo.

— Onda nema značaja da li ću odbiti ili prihvatiti, zar ne, mister Entil. Žao mi je. Mislim da vi u vašoj glavi sanjate nerealne snove. A to ne ide. Kada ste suočeni sa ljudima kao što je Hergrivs postoji samo jedan način koji ima nekih izgleda na uspeh.

— Koji način? Vaš? — prasnuo je Entil.

— Moj, ili tačnije rečeno njihov. Vatru treba gasiti vatrom. Ja sam uvek tako radio i kao što vidite živ sam.

— Ne, to je nemoguće. Upotreba oružja značilo bi da smo isto što i oni.

— Onda, kao što rekoh, žao mi je. I do viđenja.

Izašao je znajući da je konačno izgubio Keleherovo prijateljstvo. Grad je ležao pred njim a ulicama su se kretale grupice nejasnih senki. Čuo se odjek lupanja na vratima, nerazgovetni glasovi i raspravljanje ali se s vremena na vreme čulo njegovo ime. Izgleda da je neko pretresao grad i da je tražio njega.

Zamakao je u mrak pitajući se da li je Hergrivs blokirao njegovog konja. Pretpostavljao je da jeste. Kao poslednje utočište na um mu je došla Etel Mejer i on se koristeći senke nastrešnica uputio ka njenoj kući. Trebao mu je san jer je imao neprijatan osećaj da će sutrašnji dan biti manje miran nego mnogi drugi dani u njegovom životu.

Pet minuta kasnije stigao je do ograde i ušao u vrt. Veranda je počivala u mraku a samo jedan prozor levo od ulaza bio je osvetljen. Ocenivši da u blizini nema nikoga Holidej je žurno prešao pošljunčenu stazu i tiho zakucao na vrata. Posle skoro pola minuta iznutra se začuo prigušen glas.

— Ko je?

— Ho... — Holidej za malo nije rekao svoje pravo ime. — Houk. Otvorite.

Prošlo je nekoliko sekundi pre nego što su se vrata otškrinula i u uzanom otvoru pojavilo lice Etel Mejer.

— Šta... — zaustila je, ali je se Holidej bez reči provukao pored nje i ostavio je da zuri ka ulici proveravajući da ga neko nije video. Pošto se uverila da nema nikoga ona je zatvorila vrata i okrenula se prema njemu. Pri slaboj svetlosti koja je dopirala iz dnevne sobe razabrao je njeno usplahireno lice.

— Jeste li poludeli? Kako se usuđujete da upadate ovako u ovo doba noći?

— Nužda, misis Mejer, nužda me nagoni da zanemarim pravila pristojnog ponašanja. To se u životu događa.

— Šta hoćete? — zapitala je nerogušeno.

— Da me negde smestite za noć. Potreban mi je odmor i san, a moja soba u pansionu mi to ne garantuje.

— Vi ste ludi. Znate li da vas Driskol i njegovi psi traže. Pre četvrt časa pretresli su kuću.

— Odlično. To znači da se više neće vratiti i da sam došao na pravo mesto. Ne brinite. neću vam smetati. U nevolji umem da budem vrlo skroman.

Etel ga je izvesno vreme posmatrala neprozirnog izraza lica. Očigledno da nije očekivala ovakav obrt i premišljala je šta da radi. Stara lisica nije bila čovek rizika već čovek računa.

— A šta vam garantuje da ćete ovde biti bezbedni?

Holidej se znalački osmehnuo. — Vi, misis Mejer. Vi.

— Kako to mislite? — Zbunila se ona.

— Kad sam već ovde postoje samo dve mogućnosti da budem otkriven: da gonioci ponovo pretresu kuću ili... da me vi izdate. Ono prvo je malo verovatno a ono drugo... još manje.

— Na osnovu čega tako mislite? Odbili ste našu saradnju i ja nemam nikakvih obaveza prema vama.

— Obaveza, naravno, nemate — rekao je Dok vadeći svoju pozlaćenu tabakeru. — Dozvoljavate li? — zapitao je vadeći cigaru i kada je ona klimnula glavom on je kresnuo palidrvce i odbivši nekoliko gustih dimova nastavio. — Vi ste pametna žena i znate da nećete pribaviti Hergrivsovu milost i oproštaj čak i ako me predate njemu. On zna da ga mrzite iz dubine duše i da možete biti opasni. To vam neće oprostiti ma šta vi učinili. S druge strane ja sam vaša jedina šansa. Bez mene vi ste nemoćni. Istina je da sam odbio vašu ponudu kao i ponudu vašeg uvaženog kandidata gospodina Entila ali .. priteran u tesnac ja bih mogao da promenim mišljenje. Vi to znate. Dakle, mudrost nalaže, a vi ste vrlo mudra žena misis Mejer, da me sakrijete i pružite mi šansu da razmislim... A ja vam obećavam da ću razmisliti.

Ona ga je izvesno vreme ozbiljno gledala a onda joj se lice razvuklo u osmeh. — Vi ste veliki mudrac, mister Houk i što vas više gledam sve više mi se čini da vi niste običan fićfirić skitnica. Vi ste čvrst,

odlučan i drsko hrabar čovek a čovek takvog kova ne pusta da ga nose plitke bujice. Uverena sam da će se o vama još čuti i ne bi me iznenadilo ako bih jednog dana saznala da ste neka čuvena ličnost. Pitanje je da li je vaše ime Houk kao što se predstavljate, ali to nije ni važno. Dođite.

Zapalila je sveće i pošla pred njim uz stepenice. Došavši na sprat pošla je nekoliko koraka i zastala ispred jednog velikog ogledala. Na Holidejevo čuđenje pritisnula je jedan ukrasni detalj na okviru ogledala i onda povukla ogledalo ka sebi. Veliko ukrasno ogledalo se otkrililo kao vrata i iza njega su se ukazala druga, manja vrata. Etel ih je otvorila i pokazala Holideju da uđe.

— Uđite. Soba je mala ali udobna... i bezbedna. Za nju ne zna niko sem mene i Lusile. Nemojte pomerati zavesu da neko ne vidi svetlost. Laku noć.

Pružila je Holideju svećnjak i udaljila se niz stepenice. Holidej je ušao u sobu i privukao za sobom veliko ogledalo. Ali pre nego što je ogledalo naleglo na svoje mesto Holideju se učinilo da je u prorezu jednih odškrinutih vrata u hodniku ugledao nečije lice... Mogao se zakleti da je to bilo Lusilino lice.

Svukao se i legao u postelju obuzet razmišljanjem o svojim budućim koracima. Više nije moglo biti govora o nekoj neutralnosti jer mu Hergrivs i Louv to neće dopustiti. Čak i ako bi uspeo da nađe svog konja i krišom se izvuče iz grada ostala bi kao Damoklov mač nad glavom poternica koju će Louv poslati širom celog Divljeg zapada. I to poternica za Dokom Holidejem jer će odgovorom na telegrafski upitnik njegov identitet biti obelodanjen. Morao je, dakle, stupiti u igru i izboriti se za još koji dan života.

Kao i uvek. Sudbinski tok događaja se nastavljao.

VII

Te noći do temelja je izgorela trgovina Džima Trimsa a pokušana je i paljevina imovine Bena Entila. Tu novost saznao je Dok Holidej kada je sledećeg jutra oko devet časova sišao iz svog bunkera-sobe odmoran, svež i spreman za veliki obračun. U dnevnoj sobi dočekale su ga Etei Mejer i njena sestričina Lusila, ova druga bujna, lepo i izazovno odevena u haljinu koja je provokativno isticala njene glatko zaobljene linije tela.

— Mister Houk, možda će vas interesovati da saznate kako sada stvari stoje — dočekala ga je Etel očigledno pripremljenim govorom. — Uprkos tome što ste hrabro uklonili Heketa, njegova smrt nije donela gradu nikakve promene. Rano jutros Hergrivs je poslao ljude u okolinu grada da „posete" naseljenike i da ih podsete na njihovu „dužnost" da glasaju. U protivnom zna se šta ih čeka. Biće prebijeni, a možda i nešto gore.

— Izgleda da će izbori biti „vrući" — primetio je Holidej. — To znači da Hergrivs smatra da bitka još nije dobijena.

— Ali nije dobijena ni za nas. Naprotiv, po svemu sudeći Ben Entil će izgubiti današnje izbore. U takvoj situaciji ne vidim razloga da vam dalje dajem utočište. To je čak vrlo opasno.

Holidej ju je značajno pogledao. — Neće vam biti prvi put da se izlažete opasnosti.

— Da, ali sada za to nemam razloga. Šta ste odlučili? — zapitala je direktno. — Ne zaboravite da Hergrivs i njegove hulje žele vašu glavu. Nemate...

Zaćutala je jer je Holidej nije vi-

še slušao. Hitrim koracima prišao je prozoru i raskrilivši krajičak zavese pogledao na ulicu. Ruka mu se mahinalno spustila do drške revolvera.

Ulicom je, sa puškom u rukama, išao namrgođeni Džim Trims. Pratio ga je Lens Keleher.

Holidej se okrenuo na petama, uklonio Etel rukom i uputio se izlazu. Nije obratio pažnju na doziv usplahirene Lusile i izašavši iz kuće pošao ka ulici. Izašao je iz dvorišta i stigao do glavne ulice upravo u trenutku kada je Džim Trims zastao ispred Maksa Louva i njegovih pajtaša. Niko ga nije primetio jer su sve oči bile uperene na Trimsa i Louva.

— Hergrivs mi je prošle noći spalio kuću, Louve — progovorio je Trims kroz stisnute zube. — Šta ćeš preduzeti povodom toga?

Holidej je video kako se Louvovim mlitavim licem razlio osmeh.

— Imaš li svedoke? — zapitao je Louv.

— Naravno da imam. Četiri čoveka su videla kada je taj nitkov iza tebe oko dva časa posle ponoći pobegao iza moje trgovine.

Louv je bacio pogled do jednog krupnog čoveka koji je stajao iza grupe siledžija.

— Kakva je bila vidljivost, Trimse? — zapitao je Louv mirno okrećući se Trimsu.

— Pri zapaljenom zidu uz koji je lizala vatra do polovine sprata, vidljivost je bila đavolski dobra. Nema nikakve sumnje da je taj lupež zapalio moju trgovinu i tražim od tebe da ga uhapsiš i zadržiš u zatvoru do suđenja.

Maks Louv je ponovo pogledao i pokazao palcem preko ramena.

— Misliš Kulsena?

— Ne znam niti me je briga kako se zove. Ali kažem ti: uhapsi ga ili ću ga ubiti.

Maks Louv se trgao i isprsio. Dok Holidej je izašao iza ugla i pošao preko trotoara držeći ruku blizu drške revolvera. Ali pre nego što je mogao da se umeša, Kulsen je potegao revolver i ispalio Trimsu metak između očiju. Vlasnik trgovine se zateturao na petama i ukrućenim nogama napravio nekoliko koraka pre nego što se srušio u prašinu. Lens Keleher je potrčao ka njemu ali dva metka su se dižući prašinu zarila u tlo blizu njegovih čizama kao upozorenje da se drži po strani.

Od svih posmatrača na ulici pokrenuo se samo Dok Holidej. Sišao je sa trotoara i stao obasjan jarkom svetlošću prepodnevnog sunca. Bezizraznog, granitnog lica progovorio je ujednačenim, metalno reskim glasom.

— To je bilo ubistvo, Louve.

— Ko to do đavola brblja... — zaustio je Louv i zamukao kada je ugledao Holideja. Odjednom je iz njegovog lica nestala boja. Kulsen se okrenuo, odgurnuo Louva ramenom ustranu i njegov revolver je grmnuo. Holidej je osetio vreli dah kuršuma na vratu. Srebrni „linkoln" je planuo i tane je probilo Kelsenova prsa i odbacilo ga na glasačku kutiju. Pre nego što je pao na zemlju Kulsen je bio mrtav. Ostali su unezvereno digli ruke uvis.

Holidej je lagano pošao prema glasačkoj kutiji i dozvao Kelehera.

— Ukloni Trimsa sa ulice, a onda se vrati ovamo.

Ben Entil se pojavio na drugom kraju ulice i Holidej ga je pozvao.

— Dovedite sada vaše glasače, Entile. Možda je već kasno da se ishod glasanja promeni, ali u svakom slučaju vredi pokušati.

Nije sačekao da mu Entil odgovori već je nastavio ležernim korakom ka Louvu pepeljastosivom u licu. Louvovi pratioci su nemo stajali dignutih ruku.

— Hajde da isprobamo meru tvog zatvora Louve.

Louv ga je zabezeknuto pogledao.

— Šta... šta to nameravate, Houk?

— Napred. Krenite, svi.

Niko se nije usprotivio. Pošto ih je najpre razoružao, pustolov je poterao Hergrivsove plaćenike do zatvora gde je najpre naterao Louva da zatvori svoje prijatelje a onda je on lično zaključao šerifa u poslednju praznu ćeliju.

Procenivši da neće biti hladnokrvno ustreljen, Louv se pribrao i počeo da protestuje i preti. — Platićeš za ovo, Houk. Svega mi na svetu znaj da će te Hergrivs obesiti kad mu budeš pao šaka.

— Hergrivs je završio svoje u ovom gradu — odgovorio mu je Holidej.

Maks Louv se glasno nasmejao.

— Misliš? E pa prevario si se. Šta ćemo sa Edom Driskolom i ostalima? Salun je pun Hergrivsovih pristalica spremnih da skoče na njegov mig. Oni će te izrešetati kao sito. Napuniće te olovom.

— Gde je Driskol? — zapitao je Holidej bajagi nezainteresovano iako je želeo da zna poziciju glavnog neprijatelja. Dok je čekao odgovor napunio je revolver i vratio ga u futrolu od crnog boksa.

Louv se nervozno brecnuo.

— Otkud bih, do vraga, ja to mogao da znam? Nisam njegova dadilja.

Holidej se obratio ostaloj trojici zatvorenika.

— Zna li neko?

Nije bilo nikakvog odgovora.

— U gradu sigurno nije, to je izvesno, jer bi do sada dojurio ovamo, zar ne. Svakako da ga je Hergrivs poslao u okolinu da „obrađuje" naseljenike. A možda je ipak tu ali se uplašio i ne sme da se pojavi — primetio je provokativno.

— Driskol uplašen? — povikao je Louv i cinično se nasmejao. — Houk, kada si ukokao Džoni Heketa nisi se sudario sa glavnim čovekom. Džoni Heket nije bio dostojan da Driskolu očisti cipele. Mislim da ćeš se uskoro i sam u to uveriti, ali za slučaj da nisi sasvim poludeo kažem ti da bi za tebe bilo bolje da otključaš ove ćelije i odeš svojim putem. Zagrizao si više nego što možeš da progutaš... to i sam znaš.

Ništa ne odgovorivši Holidej je prišao vratima zatvora. Kroz otvorena vrata mogao je da vidi glave radoznalo proturene kroz prozore i vrata kuća na drugoj strani ulice. Ben Entil je stajao ispred kuće Etel Mejer gde je ležao mrtav Trims pokriven ćebetom. Pored Entila stajala je grupa od pet muškaraca i dve žene. Jedna od njih bila je Etel Mejer. Druga je bila njena sestričina Lusila, okrenuta ka Holideju, sa maskom neizvesnosti na licu.

— Izaberite nove čuvare kutije i brojače glasova, Entile. One prethodne razrešite. Posle toga pridite okončanju glasanja — rekao je Holidej.

Ne sačekavši odgovor, Dok se uputio trotoarom, visok, uspravnog držanja, desne ruke puštene pored butine i drške revolvera, pogleda usmerenog pred sebe. Nije se okrenuo čak ni onda kada je iza njega nastalo komešanje. Uputio se pravo prema salunu i tamo zatekao grupu zbunjenih ljudi.

— Glasanje se nastavlja — objavio je. — Pođite na glasačko mesto i glasajte... za koga hoćete.

Nekoliko prisutnih su žurno ustuknuli dublje u odaju ali su pod pretnjom ozbiljnog Holidejevog pogleda ostali izašli i osmotrili ulicu. Ugledali su Lensa Kelehera kako uređuje građane u red za glasanje. Zgledali su se... neodlučni šta da rade.

— Ja nemam pravo da glasam na ovim izborima jer ne pripadam

ovom gradu — ohrabrio ih je Dok. — Ali ako bih bio odvažan građanin želeo bih da Ben Entil postane gradonačelnik. Sad pođite i glasajte.

Neki od prisutnih su vukući noge prošli pored njega držeći se leđima sasvim uz zidove zgrada. Holidej je izašao na ulicu i ugledao cev puške uperene na njega iza prozora salona na suprotnoj strani ulice. Hladnokrvno kao da pripaljuje cigaru potegao je revolver i ispalio metak strelcu u čelo. Nije se čuo nikakav krik već samo lomljenje i zveket stakla i tup udar o drveni pod kada je strelac, već mrtav, preneo Holidejevu smrtonosnu poruku u tvrđavu Virdžila Hergrivsa.

VIII

Hergrivs je polegao iza šanka i žestoko opsovao. Njegovi plaćenici i pristalice su ležali na podu zgrčeni iza prevrnutih stolova i skriveni u uglovima. Niko se nije micao. Konobar se znojio toliko da su mu se graške znoja slivale u oči, tako da je izgledalo kao da plače.

Hergrivs se ljutito proderao. — Gde je, do đavola, taj Driskol?

— Trebalo je da se do sada vrati — odgovorio mu je konobar. — Otišao je još pre pet časova ujutro.

— Proklet da je, trebalo bi da je sada ovde — prasnuo je Hergrivs. Pogledao je ljude blizu sebe i obratio se četvorici najbližih, pokazujući im stepenice koje su vodile na sprat. — Popnite se na krov i pokušajte da ga smaknete.

Izabranici su se nespokojno zgledali. Trojica Hergrivsovih ljudi koji su pre toga pošli da izvrše Hergrivsove naredbe bili su mrtvi.

— Ne zadržava se dugo na jednom mestu a kako mi se čini do sada su i neki od ovih gradskih smetenjaka došli do nezgodnih ideja. Treba se pripaziti.

— Do đavola sa njima i njihovim idejama. Ne možemo ceo dan ostati zavučeni u ovu mišju rupu. Vi treba da glasate.

— Do đavola sa glasanjem — dobacio je drugi od četvorice.

Hergrivs se žustro okrenuo lica tamnocrvenog od nesavladive ljutine. Digao je ruku i njegov revolver se spustio na buntovnikovu glavu. Zatim, kada je čovek jauknuo i s naporom pružio ruku da dohvati pištolj, Hergrivs mu je hladnokrvno ispalio metak u usta.

Još sa zadimljenim revolverom u ruci Hergrivs se obratio ostalima.

— Da li se još neko protivi? — zaurlao je.

Trojica preostalih su ustali sa poda i uputili se ka stepenicama. On ih je ispratio pogledom, a onda obrisao znojavo čelo krpom za brisanje tezge. Zgadivši se od zadaha krpe bacio ju je konobaru u lice. Povukao je šakom rukav sakoa i ponovo obrisao lice.

— Slušajte me dobro — obratio se Hergrivs preostalim pristalicama. — Ed Driskol treba da se vrati svakog trenutka. On će uzeti na sebe i srediti toga Houka. Ali u međuvremenu vi morate izaći odavde. Hoću da odete do glasačkog mesta i da rasterate Entilove ljude. Posle toga glasajte kao što treba.

— Kakvog značaja ima da li ćemo glasati ili ne — začuo se glas sa druge strane odaje.

Hergrivs je pogledom potražio drskog govornika ali je pred sobom video samo niz pognutih glava.

— Ima značaja. Ne mogu da preuzmem grad i osnujem gradsku upravu ako nisam propisno izabran. Moraću da odgovaram mnogobrojnim letećim policajcima, federalnim šerifima i svakakvoj bagri. Zato uradite kao što sam rekao. Houk je, konačno, samo jedan običan čovek.

Niko u odaji se nije pomerio i

Hergrivs je gnevno, silom digao konobara sa poda.

— Podi prvi. Mi ćemo te štititi.

Kori je izgledao kao da će pasti u nesvest.

— Ja? Da izađem na vrata? — zapitao je.

— Čuo si me. Ostali će biti odmah iza tebe. Ne brini, i ja ću biti u blizini.

Gurnuo je Korija napred i odmah počeo vući i gurati ostale sa poda i iz uglova odaje. Onda je gurnuo Korija kroz leptir vrata i mali debeljuškasti konobar je koraknuo nekoliko šepavih, neodlučnih koraka. No odjednom se Kori okrenuo i potrčao na levu stranu umesto na desnu. U trku je povikao. — Ja nisam umešan, mister Houk, ja nemam veze sa njima.

— Naplatiću se kasnije od tog kopilana — rekao je Hergrivs gurajući ostale na ulicu. Ali kada je pokušao da izgura trojicu krupnih ljudi, novajlija u njegovoj bandi se žustro okrenuo.

— Lakše Hergrivs, dosta je bilo guranja.

Hergrivs ga je iskolačeno pogledao. Držao je cev revolvera čvrsto pritisnutu uz stomak svog snažnog pomagača, a preteći sjaj njegovih očiju bio je više nego jasan. Hergrivs je bio spreman da još jednom ubije.

Snažni čovek mu je uzvratio istim takvim pogledom. — Utrostručite nagradu, mister.

Hergrivs je nabrao čelo. Nije mogao odmah da shvati.

— Utrostručite nagradu za mene, Lema i Skota. Još po sto dolara svakome i mi ćemo srediti tog Houka.

— Pristajem, pristajem — obećao je Hergrivs. — Znao sam da sam u vama trojici izabrao prave ljude. Sredite Houka i dobićete još po sto dolara. Hajde sada.

Najkrupniji od trojice plaćenika provukao se kroz leptir vrata, a Lem i Skot su izašli za njim. Virdžil Hergrivs se već ponadao da mu se sreća ponovo počela osmehivati, kada se na ulazu u trgovinu na drugoj strani ulice pojavio Dok Holidej alias Đuk Houk.

Holidej im se obratio oštrim, metalno tvrdim glasom. — Tamo dole na kraju ulice imate konje. Jašite i čistite se odavde.

Plaćenici su se odjednom razdvojili i pohitali da uhvate busiju, ali mada je njihov predvodnik jurnuo da skoči u zaklon iza pojila za stoku, tane ga je pogodilo u stomak pre nego što je stigao do cilja. Druga dva bandita su potrčali levo i desno. Holidej je jednog od njih pogodio tek što je odmakao korak od leptir vrata, a drugoga pre nego što je napravio dva koraka na drugu stranu. Holidej je pucao brzo i nepogrešivo.

Četvrti i peti metak zarili su se u leptir vrata i naterali prestrašenog Hergrivsa da se na petama okrene i šmugne nazad.

Sasvim neočekivano njegovi ljudi su počeli da beže na bočna i zadnja vrata saluna. Hergrivs se okrenuo i ispraznio revolver na begunce ali kada su oni uzvratili vatrom i kada su kuršumi počeli fijukati oko njega, on se bacio na pod i znoj je oblio njegovo debelo lice vlažeći drveni pod ispod njega.

*

— Oh, bože moj! — uzviknula je Lusila Mejer kada je videla da je Dok Holidej jednog za drugim oborio tri Hergrivsova plaćenika. Iako je u dodiru s grubim ljudima bila naučena na surovosti života, nikada do tada nije videla umiranje čoveka i ružan lik smrti zgrozio ju je. Pored nje Ben Entil je samo izvio usne i nije rekao ništa. Ali je zato, očiju blistavih od uzbuđenja Etel Mejer progovorila.

— Znala sam. Znala sam da će

se umešati. Radilo se samo o tome da se nađe razlog. — Pogledala je svoju nećaku i tiho dodala. — Ne znam samo da li si pravi razlog ti ili nešto drugo.

— Nikada nisam video tako hladnokrvnog čoveka — upao je Lens Keleher. Uprkos prekornom pogledu Bena Entila nije mogao da prikrije oduševljenje u glasu.

Entil je prešao pogledom po građanima koji su ozbiljnih lica čekali u redu da glasaju.

— Ne obraćajte pažnju na to šta se tamo događa. Obavite svoju glasačku obavezu onako kako smatrate da je najbolje. Bez obzira šta će se danas desiti mi moramo poštovati red i zakon. Ne smemo dopustiti da nas nešto pokoleba.

Etel Mejer je odjednom ljutito primetila.

— Zar ćete ga pustiti da se sam bori, Entile?

— To nije moj način borbe, misis Mejer — odgovorio joj je Entil strogo. — Ako mislite da vaš jeste, onda uzmite revolver i raspalite. Ali upozoravam vas, ako to učinite, za taj svoj postupak kasnije ćete odgovarati.

Etel ga je zgranuto pogledala.

— Zar nameravate da svima zabranite da mu pomognu?

— Nameravam da u ovom gradu održim red i zakon. Ponudio sam Houku posao šerifa, ali on je odbio. Prema tome, sa njime će se postupiti kao i sa svakim drugim ko u ovom gradu pribegne nasilju. Ako taj princip izneverimo, čeka nas haos.

— Stara licemerna budalo! — viknula je Etel na njega. Odgurnula je Entila u stranu i odlučnim korakom prošla pored njega ka ljudima ozbiljnog lica koji su čekali u redu da glasaju. — Zar niko od vas nema petlju da pomogne Houku? Zar ne vidite šta je taj čovek već učinio i šta sve može učiniti... ako dobije pomoć? Eno tamo na ulici leže mrtvi ljudi što je siguran dokaz da se žestoko bori za ovaj grad... rizikujući i glavu. Zar niko neće da mu pomogne?

Vukući neodlučno noge, Lens Keleher se izdvojio iz grupe oko Entila i pošao trotoarom. Prešao je preko ulice motreći neprekidno ljude iz saluna koji su bežeći od Hergrivsa grabili ka svojim konjima vezanim na kraju ulice. Došavši do polovine kolovoza ugledao je Hergrivsa lica tamnocrvenog od ljutine kako zuri preko leptir vrata. Keleher je zastao ispred saluna držeći sve vreme revolver u ruci spuštenoj pored tela. Odjednom je osetio da je u vrlo glupoj situaciji.

Iz trgovine na drugoj strani ulice odjeknuo je Holidejev glas.

— Hvala na dobrim namerama ali bolje bi bilo da se pridružite ostalima. Hergrivs je završio svoje.

— Ja ne mislim tako, mister Houk — odgovorio je na to Keleher. — Taj čovek je zao i ne treba ga potcenjivati. Još uvek ima Driskola kao glavni oslonac.

— Prepusti meni brigu o Driskolu — umirio ga je Holidej. — A sad se skloni.

Keleher se okrenuo i vratio se ostalima.

— Mister Houk čvrsto drži situaciju u rukama — rekao je.

Lusila je prošla pored svoje tetke Etel Mejer da bi mogla videti visokog čoveka džentlmenskog izgleda na drugom kraju ulice. Mada se nije mnogo razumela u obračune, nije joj bilo jasno zašto se pustolov tako otvoreno izlagao kuršumima. Dok je ona razmišljala o tome, nekoliko hitaca je prasnulo i kuršumi su se zarili u zid desno od njega. Holidej je odjednom nestao sa vidika. Lusila je u grlu prigušila krik.

Etel Mejer ju je pogledala. — Šta je... — onda joj je iskra razumevanja zaigrala u očima. — Ah, to je, dakle, zagrejala si se.

Lusila nije ništa odgovorila.

Etel je dunula kroz nos i dodala. — Ne čudi me i ne mogu reći da te osuđujem jer je Houk pravi laf i čovek po mom ukusu. Ali pazi, od toga nema ništa.

Lusila ju je kratko pogledala.

Etel je na to potvrdno zaklimala glavom. — Da, nema ništa. Tipovi kao što je on dolaze, odlaze i ne zadržavaju se na jednom mestu. Ali sasvim mi odgovara to što radi. Hoću da dobijem nazad moj salun i ako je tvoje namigivanje doprinelo da se umeša, onda neka ti je na čast. Ali za sada je još rano razmišljati o nagradi, kraj je još daleko.

Lusila se okrenula i pošla prema kući a Etel se uputila za njom. Ben Entil je učinio korak kao da će je zadržati.

— Ti se bori na svoj način, starče — rekla je odgurnuvši ga. — Ja ću na svoj.

Rekavši to, prešla je preko ulice i uputila se za Lusilom svojoj kući.

•

Virdžil Hergrivs je ostao sam. Na smrt preplašen počeo je da se znoji i zrnca hladnog znoja orosila su mu čelo. Shvativši da su svi njegovi ljudi mrtvi ili u bekstvu, žurno je izašao u dvorište saluna i osedlao jednog konja. U toj teškoj situaciji preostalo mu je samo jedno: morao je naći Driskola. Uz Driskolovu podršku mogao je ponovo prikupiti raspršene snage, naterati kukavice u borbene redove i još uvek postići ono što mu je bio glavni cilj. No nikako nije mogao da razume kako je samo jedan jedini čovek mogao tako lako da ruinira sve njegove planove. Znao je da greška koju je napravio nije u tome što je pustio Heketa da se sukobi sa tobožnjim Houkom već u tome što je propustio da sa njim lično stupi u kontakt. Smatrao je da svaki čovek ima svoju cenu, ali da je znao ko se krije iza Houkovog imena bilo bi mu jasno da su njegovi planovi od samog početka bili osuđeni na propast.

Hergrivs se vinuo u sedlo i uputio se ka izlazu iz grada, ali tek

• Ljubavni •
romani
Svakog utorka
LJUBAVNI
VIKEND ROMAN
Svakog petka
SILUETE
Svakog 10. u mesecu
VANREDNI
LJUBAVNI ROMAN

• Strip •
sveske
Svakog 7. u mesecu
Edgar Rice Burroughs
Tarzan®

što je odmakao nekih stotinu metara u daljini je ugledao Driskola. Odahnuo je sa olakšanjem i poterao petama konja u brz kas.

Posle manje od jednog minuta Driskol je sedeo na konju pored njega i obojica su gledali prema gradu koji je izgledao mirniji nego što ga je ijedan od njih dvojice znao.

— Šta se desilo? — zapitao je Driskol.

— Houk je poludeo. Umešao se i napravio pokor.

— Zašto ga niste sredili?

Hergrivs se smušeno zagledao u ruke.

— Misliš da nismo pokušali, Ede? — zapitao je gnevno posle nekoliko trenutaka ćutanja. — Upotrebio sam sve snage koje sam imao.

— I on te je tukao? — zapitao je Driskol sa nevericom.

— Ščepao je Louva i Konigana i još dvojicu drugih na koje sam najviše računao. Ubio je Korigana. Zatim je Louva i ostale strpao u zatvor... a kada je to obavio naredio je da se glasanje nastavi.

Driskol je žestoko opsovao.

— Ispao si budala.

— Da, možda je tako — priznao je Hergrivs. — Ali ti nisi bio tamo pa ne znaš kako je bilo, Ede. Ti si se zabavljao maltretiranjem ljudi. Šta te je toliko dugo zadržalo, zaboga?

— Nezgoda, ozbiljna nezgoda, Hergrivse — odgovorio mu je Driskol. Povukao je rukav ka desnoj ruci i pokazao krvavu brazgotinu na podlaktici, zatim je navukao primitivan zavoj na ranu. — Mejsi, onaj za koga si rekao da se ne bi mučio ni da pljune na nas, nije ispao tako nezainteresovan. On i njegova dva sina su me očekivali. Rekli su mi da odem. Kad nisam poslušao oni su pripucali. Morao sam jednog da ubijem a ostale sam ranio... lakše. Onda me je stara Mejsijeva uzela na nišan. — Driskol je pljunuo na zemlju i ponovo pogledao u pravcu grada. — Mislim da stari Mejsi nije daleko od mene.

Sada je na Hergrivsa bio red da opsuje.

— Goni te?

— Ne gonim ja njega to je sasvim sigurno. I na šta se vraćam, Hergrivse? Na paklenu zbrku, eto na šta.

Hergrivs je obrisao lice rukavom i nelagodno se uzvrpoljio u sedlu.

— Houk je pokrenuo ljude u gradu protiv nas, Ede, Nema šanse da se probijemo do Louva u zatvoru.

— A šta je sa ostalima?

— Pobegli su.

Driskol ga je iskolačeno pogledao.

— Pustio si ih da pobegnu? Pa kakva si ti budala?

— Ubio sam dvojicu i pripretio ostalima ali Houk je nastupio oštro i počeo da nas skida jednog po jednog. Imao je dosta prostora, igrao je na iznenađenje a nismo znali koliko ljudi ima uz sebe. I tako je pošlo naopako.

— Koliko ljuda ga podržava? — zapitao je Driskol.

Hergrivs je pogledao u stranu.

— Koliko, do đavola? Imaš jezik! Pet, deset?

Hergrivs je odmahnuo glavom.

— Mnogo, ali nije stvar u tome. On je opasan, vešt je na revolveru, vraški vešt. Nije slučaj što je ubio Džonija. Do sada je sredio četvoricu naših i to još nije sve. Mislim da je naša jedina šansa da sačekamo mrak... i da ga onda nekako sredimo.

— Nećemo čekati mrak — promrmljao je.

— Onda idi... pa će te ubiti.

Driskol je poterao konja ali je Hergrivs bio dovoljno brz da uhvati uzdu njegovog konja.

— Slušaj Ede. Ništa više ne možemo da učinimo. Možda bi bilo najbolje da se povučemo i da u nekom drugom gradu formiramo novu družinu. Sledeći put izvešćemo sve bez greške. Nas dvojica kao ortaci.

— Sada — rekao je na to Driskol. — Ideš li sa mnom?

Hergrivs je zagrizao donju usnu i zadržao psovku na vrhu jezika. Zapazio je ludački sjaj u Driskolovim očima i to ga je upozorilo da se ne protivi.

Ujahali su u Maršavil jednom sporednom ulicom. Hergrivs je skrenuo ka salunu ali ga je Driskol zadržao. — Ovuda... ortače.

Preznojavajući se i nastojeći da u isto vreme gleda na sve strane, Hergrivs je pobledeo kada su zastali pred zgradom zatvora.

— Šta to nameravaš?

— Louv ne vredi mnogo, ali ipak možemo da ga iskoristimo. Ko je još s njim?

— Kauplend i Miler.

— Moraće da odigraju svoju ulogu. Oslobodi ih dok ja potražim Houka...

Po prvi put Hergrivs je sagledao Driskolov plan i učinilo mu se da je plan pametan. Ali još se dvoumio.

— Šta ako je tamo neki čuvar?

— Pokušaj da zaslužiš titulu glavnog gazde — odgovorio je Driskol. Zatim ga je ostavio i udaljio se ulicom koja je pored zatvora vodila u glavnu ulicu. Na uglu je zategao vodice i počeo da posmatra kako Keleher prebrojava glasove na očigled oduševljene gomile koja je čekala da pozdravi neporeciv izbor Bena Entila za gradonačelnika Maršavila. Ali među okupljenim građanima Driskol nije video Holideja.

Driskol je petama poterao konja i izašao na ulicu gde ga je svako mogao lako videti. I svi su ga odmah ugledali ali mu se niko nije stao na put i pokušao da ga zaustavi sve dok iz dovratka trgovine nije izašao Dok Holidej sa revolverom u futroli ne skidajući sa Driskola pogled oštar i ubojit kao vrh strele. Driskol ga je primetio i zaustavio konja.

— Danas si stekao priličnu slavu, Houk. Ko te plaća i zašto?

— Niko, Driskole, ali to tebi neće ništa pomoći.

— Ne budi tako siguran, skitnice. Pre nego što završim s tobom voleo bih da znam ko još u ovom gradu ima petlju da mi se suprotstavi.

— Niko... — odgovorio je Holidej.

Driskol ga je belo pogledao. Okrenuo je konja tako da je desnom stranom bio okrenut Holideju.

— Da se ti nisi pojavio sve bi bilo previše lako, Houk, a ja sam uvek mrzeo kad mi nešto suviše lako padne u ruke. Džoni Haket, na primer, voleo je da mu sve ide glatko i bez muke. Ali ja nisam Džoni, ja sam sasvim drukčiji i to ćeš vrlo brzo videti.

Holidej je malo razmaknuo noge i čvršće se oslonio na tlo. Učinio je to nesvesno, ali je istovremeno bio krajnje koncentrisan na svaki Driskolov pokret, od očiju do noktiju na prstima. Driskol je, međutim, nepomično sedeo u sedlu ne zbog toga što je bio siguran u sebe već zato što je voleo da bude višestruko siguran u svoju pobedu. Čekao je trenutak.

— Pa dobro, pokaži mi onda, Driskole — rekao je Holidej izazovno.

Na Driskolovom čelu nabrekle su vene, a vilica mu je gnevno zaigrala. — Budalo — prosiktao je kroz stisnute zube i ruka mu se munjevito pružila ka revolveru. Holidej je pratio njegov pokret i njihovi revolveri su zagrmeli skoro u istom trenutku.

Kada se dim baruta razišao. Dok Holidej je čvrsto stajao na nogama. Ed Driskol, pak, sasvim lagano je klonuo na vrat svog konja. Revolver mu je kliznuo iz prstiju i on je pokušao da ga ponovo uhvati. Ali prsti su ga izdali a iz rane na prsima prsnuo je mlaz krvi. Njegov konj je poskočio, a onda se propeo na zadnje noge i zbacio jahača na prašnjavo tlo.

Sa revolverom spuštenim pored tela Holidej mu je prišao, okrenuo ga vrhom čizme na leđa i pogledao ga. Driskolovo lice bilo je bledo i nepomično. Čudno, pomislio je Dok, kako smrt tako brzo utisne svoj žig u crte nekadašnjeg ljudskog bića. Uzeo je sa zemlje Driskolov revolver i uputio se ka drugom kraju ulice.

Virdžil Hergrivs je čuo pucnje i stao kao ukopan. Stajao je ispred zadnjih vrata zatvora i baš je nameravao da pozove Louva kad su ga pucnji zatekli. Znao je da je sukob

između Eda Driskola i tobožnjeg Đuka Houka završen, ali ishod sukoba nije znao. Pružio je ruku da dohvati kvaku na zatvorskim vratima i na svoje iznenađenje našao da su vrata otvorena. Ne časeći časa ušao je unutra i pogledom obuhvatio prostoriju. Maks Louv je stajao pored rešetaka, a lice mu je nosilo pečat zabrinutosti.

Kada je ugledao Hergrivsa odahnuo je sa olakšanjem.

— Nađite ključeve, mister Hergrivse — povikao je. — Tu su negde u dvorištu. Houk ih je tamo bacio.

Hergrivs je najpre proverio koga ima ispred zatvora, i na njegovo zadovoljstvo nije tamo našao stražara. Skoro da nije mogao da poveruje očima, a onda je to povezao sa činjenicom da je Đuk Houk osobenjak koji svoje bitke vojuje sam, bez ičije pomoći, a otuda, naravno, nije mogao biti na više mesta odjednom.

Pretražio je dvorište i našao bačene ključeve. Zveckajući njima ustrčao je uz stepenice i otključao vrata Louvove ćelije, a onda pružio šerifu svežanj sa ključevima. Zatim je pohitao ka prednjem delu zatvorske zgrade zainteresovan da sazna razlog glasne vike koja se otuda čula.

Pogledao je kroz prozor i ugledao kako Lens Kelcher drži visoko dignutu ruku Bena Entila. Hergrivs je čuo kako Kelcher objavljuje toliko glasno da se moglo čuti čak na kraju ulice. — Mister Entil je gradonačelnik.

Još jednom je gromoglasno klicanje dočekalo tu objavu. Hergrivs se zlobno osmehnuo. Videće uskoro da stvar stoji sasvim drukčije, pomislio je. Okrenuo se nestrpljivo da požuri Louva koji je u tog trenutka zatezao oko pojasa opasač sa revolverom baš kao i dvojica plaćenika koje je oslobodio iz ćelije.

Proverivši po drugi put da ispred zatvora nema nikoga, dao im je znak da podu prema zadnjim vratima. No kada je Louv nagnuo u bekstvo, Hergrivs je povikao — Hej, čekajte, kuda ćete!

Ali Maks Louv više nije hteo da čeka niti mu se svidalo da i dalje sluša nečija naređenja. Jurnuo je na zadnja vrata u dvorište i pri skoku sa praga nezgodno stao na nogu. Hergrivs je stigao do vrata tek da vidi da se Louv bolnog izraza lica s mukom diže sa zemlje.

Ustajući, Louv je razdraženo povikao. — Vrag te odneo, zar nisi toliko pametan da shvatiš kada je igra zigubljena? Driskol ne bi mogao pobediti Houka čak i da je imao ceo minut prednosti.

Tek što je on to izgovorio na ulazu zatvorskog dvorišta pojavio se Dok Holidej praćen Benom Entilom, Lensom Keleherom i još četvoricom drugih ljudi.

Keleher je povikao: — Dole oružje, Hergrivse.

Hergrivs je mršteći se pogledao Louva, koji je, smatrajući da je došao pogodan trenutak nagao u bekstvo šepajući na povređenu nogu. Nije prešao ni nekoliko koraka a Hergrivs mu je ispalio metak u leđa. Louv je zamlatarao rukama iznad glave, zateturao se na klimavim nogama do ograde i srušivši se konačno na nju ostao da visi sa rukama prebačenim na drugu stranu. Dvojica plaćenika su ustuknuli ka vratima zatvora i gurnuvši Hergrivsa u dvorište zatvorili vrata za sobom i potrčali ka izlazu na glavnu ulicu. Tamo ih je dočekala grupa građana sa revolverima u rukama.

Na drugoj strani u dvorištu Lens Keleher je hladno gledao Hergrivsa.

— Louv je bio šerif ovog grada... a ti si ga ubio... i to s leđa.

Hergrivs ga je zinuto pogledao i pokazao prstom na Louva.

— On je bio obična hulja, vi to dobro znate. Radio je za mene. Na svetu nije bilo pokvarenijeg, gadnijeg... — Zamukao je uveren da i ostali znaju i veruju ono što on zna i veruje. No čekalo ga je iznenađenje.

— Da, da, možda je sve to tačno, ali on je bio šerif a za ubistvo šerifa... ide se na vešala Hergrivse.

Lens Keleher mu je prišao i oduzeo mu revolver.

— Tamo iza tebe je zatvor sa ćelijama Hergrivse. Tamo ćeš sedeti dok izaberemo jednog časnog i poštenog šerifa i sastavimo porotu od savesnih građana ovoga grada koja će presuditi o tvojim zločinima. Dok se budeš preznojavao imaćeš dovoljno vremena da proračunaš kolike su šanse da za svoje zločine dobiješ konopac oko vrata.

Hergrivs je samrtnički pobledeo. Dok Holidej se okrenuo i udaljio se, a Ben Entil se popeo uz stepenice, uzeo zbunjenog Hergrivsa ispod ruke i više ga odgurao nego što ga je odveo u jednu od ćelija. Zaključavši bravu, ostavio je ključeve na pićasi sto i svečanim glasom najavio.

— Lense, želeo bih da ostaneš ovde da čuvaš ovog kriminalca. Nema potrebe da ti naglasim da tvoj život neće vredeti ni prebijene pare ako dopustiš da pobegne.

— Računajte da je već na putu za vešala, mister Entile. — Uz primetan osmeh Keleher se ispravio. — To jest gradonačelniče Entile.

Ben Entil je izašao na ulicu. Dvojicu uhvaćenih plaćenika građani su sproveli u zatvor i zaključali ih u ćeliju do Hergrivsove, istu onu u kojoj su već bili. Entila oni nisu interesovali. Sitni lupeži i kriminalci oni su bili samo obični šrafovi u Hergrivsovoj mašini nasilja. Bilo je važnijih aktera Hergrivsovog pljačkaškog plana koje je trebalo kazniti.

Bacivši pogled po masi prisutnih građana, Ben Entil je ugledao bankara Soluna, vernu Hergrivsovu kreaturu. Mrgodnog lica pozvao ga je da priđe. Kada se ovaj pokorno kao ovčica dovukao pred njega, Entil je rekao.

— Sloune, ti si sramota za svoj poziv. Nisi direktno počinio nikakav zločin ali si svojim radom pokazao da ti nema mesta među nama. Od danas ti je zabranjen pristup u ovaj grad i budi srećan da nisi zadržan u zatvoru i da ti nije suđeno za varanje svojih sugrađana.

Gradonačelnikove reči propratilo je klicanje. Sa druge strane ulice, oslonjen na stub nastrešnice, Holidej je posmatrao Lusilu Mejer koja se lagano udaljavala ka kući njene tetke Etel.

Onda se Entil obratio njemu. Holidej je okrenuo glavu i njegov pogled se sreo sa pogledom sedokosog starca.

— Mister Houk, za usluge koje ste učinili ovom gradu imenujem vas šerifom Maršavila. Bićete šerif onoliko dugo koliko to želite.

Holidej je lagano digao ruku. — To je počast koju cenim, ali na žalost ne mogu da prihvatim. Ja sam samo u prolazu i mislim da će dužnost šerifa mnogo bolje obavljati neko drugi... na primer Keleher.

Klicanje se ponovo razleglo praćeno povicima. — Keleher. Neka bude Keleher! — Entil je ponovo pozvao prisutne da se umire.

— Dobro, neka bude Keleher ako tako hoćete... i ako on prihvati. Etel — obratio se zatim bivšoj vlasnici saluna. — Ti preuzmi salun jer svi znamo da je bio tvoj. Hoću da bude očišćen i doveden u red za normalno poslovanje. Ali pod jednim uslovom.

Etel ga je sumnjičavo pogledala.

— Salun ćeš voditi u skladu sa pravilima koje odredi gradski odbor ovoga grada sa mnom na čelu. A mogu odmah da ti kažem da će ta pravila biti stroga. Devojke i slično neće biti dozvoljeno.

Etel je izustila kletvu i zaustila da protestuje, ali odmah zatim masa ljudi ju je ponela ka njenom lokalu i ona se povinovala stihiji. Ali kasnije kada je piće poteklo i kada su mnoge glave već bile zagrejane, ona se progurala do Doka Holideja koji je stajao pored šanka.

— Bojim se da neće ići tako kao što Entil misli. Biznis bez zabavljačica je tek trećina posla, a sem toga ljudi će tražiti...

— Hoćete li i Lusilu uključiti u vaš biznis?

Etel Mejer je malo nakrivila glavu kao da razmišlja. — Ne znam..: ona je vrlo spretna i bila bi šteta... — Zaćutala je i žmireći pogledala Doka. — A zašto vas to interesuje?

— Zato što mislim da ona i pored svog talenta i spretnosti ne treba da radi taj posao. Ali to je već vaša stvar.

Etel je sa prizvukom sarkazma primetila. — Taj posao donosi novac, mister Houk. Uostalom, to će ona sama odlučiti. Uzgred, jeste li ozbiljno rekli ono da ste samo u prolazu?

— Najozbiljnije.

— Šteta. Htela sam da vam ponudim jedan kockarski sto u mom salunu. Čudno, ali odnekuda mi je palo na um da biste mogli sa uspehom da obavljate taj posao. Vi ste hazarder po prirodi, hladnokrvni ste i inteligentni. Ko zna dokle biste mogli stići. Možda bismo čak mogli postati ortaci. — Nasmešila se lukavo. — U tom slučaju mogli

biste lako da nadzirete Lusilu.. i da brinete o njenoj budućnosti.

Holidej se, takođe, osmehnuo. — Hvala, ali nisam zainteresovan. A što se tiče Lusile ona će, kako rekoste, sama odlučiti šta želi da postane. U svakom slučaju u vama će imati iskusnog savetodavca.

— Kako god hoćete — rekla je Etel i slegnula ramenima. — U svakom slučaju dok ste u gradu imate kod mene besplatan stan i hranu. Da nije bilo vas ja nikada ne bih dobila natrag ovaj salun.. Prema tome možete odabrati sobu koju želite... i devojku koju želite. Znate, ne mogu odmah da ih otpustim one su pod ugovorom sa Hergnivsom a pošto sam ja preuzela lokal preuzela sam i obaveze...

— Dobro, dobro, znam da ste vešti — primetio je Holidej i osmehnuo se. Sobu ću uzeti, a ostalo... videćemo.

Rekavši to, Holidej je pošao uz stepenice. Tek što je zamakao u hodnik, leptir vrata su se s treskom otvorila i u salun je utrčao telegrafista mašući komadom papira.

— Gde je gradonačelnik? Gde je šerif?

— Ovde sam — javio se Keleher. — Šta hoćeš?

— Stigao je odgovor iz Krida.

Novi šerif je uzeo komad papira i pročitao ga. Vidno bledilo razlilo mu se licem. Etel Mejer je pritrčala i uzela mu telegram iz ruke. Na njemu je pisalo.

„Osoba po imenu Đuk Houk nepoznata — stop — Ime verovatno izmišljeno — stop — Opisu koji ste poslali odgovara pustolov i kockar Dok Holidej — stop — Znak raspoznavanja revolver sa drškom od slonove kosti — stop — šerif Bul Amrun."

Etel Mejer je još jednom pročitala telegram pre nego što je digla

ODMARAJTE SE UZ
• Ljubavni • romani
Svakog utorka
LJUBAVNI VIKEND ROMAN
Svakog petka
SILUETE
• Vestern • romani
Svakog 7. u mesecu
Dok Holidej
Svakog 16. u mesecu
Šejn
• Strip • sveske
Svakog 7. u mesecu
TARZAN
Svakog 10. u mesecu
VANREDNI LJUBAVNI ROMAN
FORUMOVA IZDANJA!

pogled ka spratu gde je Dok otišao. Zavrtela je glavom i izustila tiho tako da je samo ona mogla čuti.

— Dok Holidej! Pa naravno, ko bi drugi mogao sam da sredi celu bandu plaćenika. To je mogao samo on — Dok Holidej!

KRAJ

HOGAR STRAŠNI

by DIK BROWNE

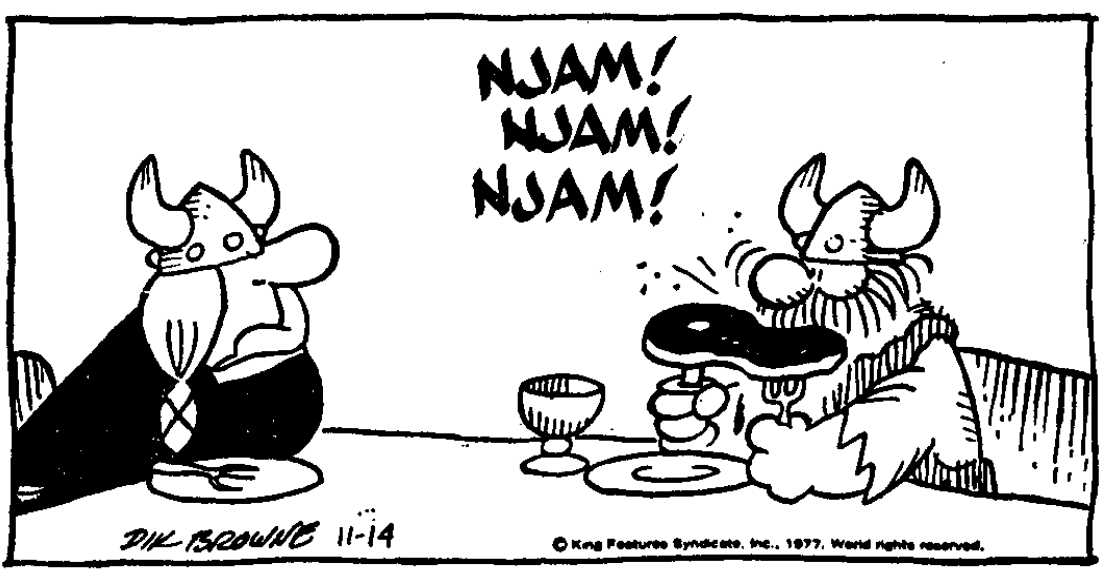

©King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

trenutke odmora najugodnije ćete provesti uz naša izdanja